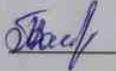

«Тексерілді»

№4 «Ақберен» бөбекжай

балабақша әдіскері:

 М. Байниязова

«Бекітемін»

№4 «Ақберен» бөбекжай

балабақша меңгерушісі:

 Б. Мусырманкулова

**МКҚК №4 «Ақберен» бөбекжай балабақшасының
«Ақбота» ортаңғы тобының
2021-2022 оқу жылына арналған
вариативтік компонентінің жоспары**

2021-2022 оқу жылы

Тақырыбы «Ойыншықтар әлеміне саяхат»

	№	Тақырыбы	Мақсаты мен міндеттері	Қолданылатын көрнекіліктер	Сағат саны
Қыркүйек	1	Менің ойыншықтарым	Балаларды ойыншықтың түрімен таныстырып, ойыншықты әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті	1
	2	Менің ойыншықтарым	Балаларды ойыншықтың түрімен таныстырып, ойыншықты әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті	1
	3	Балабақшада ойыншық пен қалай ойнау керек?	Балаларды ойыншықпен ойнар алдында тату-тәтті, дос болуға дағдыландыру. Ойыншықпен бөлісіп ойнауға үйрету.	Әртүрлі ойыншықтың суреті	1
	4	Балабақшада ойыншықпен қалай ойнау керек?	Балаларды ойыншықпен ойнар алдында тату-тәтті, дос болуға дағдыландыру. Ойыншықпен бөлісіп ойнауға үйрету.	Әртүрлі ойыншықтың суреті	1
Қазан	5	Ойыншықтарды жинау	Балаларға ойыншық пен ұқыпты таза ойнауды айтып түсіндіру. Ойнап болған соң ойыншықтар әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті	1
	6	Қуыршақты тамақтандыру	Балаларды алдымен қуыршақ пен таныстырып, қуыршақ пен кімдер ойнайтынын айтып түсіндіру. Қуыршақты тамақтандыруды үйрету.	Қуыршақ суреті	1
	7	Жұмсақ ойыншықпен ертегі құру.	Күздегі айналадағы ерекшеліктерді бақылату, қойылған сұраққа жауапты толық беруге дағдыландыру. Ертегі мазмұнын айтып беру.	Қуыршақ театры.	1
	8	Аю – әдемі сыйлық	Жануарларды ажырата білуге, балалардың сөздік қорын кеңейту.	Суреттер, плакаттар.	1

Қараша	9	Қуыршаққаатқою	Балаларды қуыршақпен таныстыру, топтағы балалар мен ақылдасып қуыршаққа ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Топтағы әдемі қуыршақ. Қуыршақтың суреті.	1
	10	«Ойыншықтар» Н.Әлімқұлов	Н.Әлімқұловтың ойыншықтар туралы әнін жаттату. Ойыншықтардың түрлерін айтып түсіндіру.	Ойыншықтың суреті.	1
	11	Ойыншықтар бөлмесі.	Балаларды ойыншық бөлмесін таныстырып, ойыншық бөлмесі жеке болатынын айту.	Көркем сурет.	1
	12	Мына ойыншықтың қызығын-ай	Балаларды серуенде ойнайтын ойнайтын ойыншықтармен таныстырып, ол ойыншықтармен серуенге шыққанда құммен ойнайтындарын айтып түсіндіру.	Ойыншықтардың суреті.	1
Желтоқсан	13	Мен қызығам ойыншыққа	Балалардың ойыншыққа қызығушылығын арттыру. Ойыншық пен ұқыпты ойнауды үйрету.	Жұмсақ ойыншық. Құрастырмал ойыншық. Қуыршақ, т.б.	1
	14	Ойыншық пен ойнайтын ойындар.	Балаларды ойыншық пен ойнайтын ойындар мен таныстыру. Қалай ойнайтынын түсіндіру. Асхана ойыны.	Көркемсурет.	1
	15	Ойыншық пен ойнату арқылы баланыс сөйлету.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндіру. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін оқыпайтып беру. Балалардың сөздік қорын кеңейту.	Ойыншықтың суреті.	1
	16	Баланы ойыншық пен қызықтыру	Балаларды топтағы ойын бөлмесіндегі ойыншықтар мен таныстырып, сол ойыншықтар мен балалардың қызығушылығын арттыру. Ойыншықты тани білуге үйрету.	Ойыншықтың суреті. Топтағы ойыншықтар.	1

Қаңтар	17	Қуыршақты жуындыру	Балаларды қуыршақ пен таныстырып, қуыршақты қалай жуындыруды үйрету. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Қуыршақтың суреті.	1
	18	Ойыншықтарды топ-топқа бөлу.	Балаларға ойыншық пен қалай ойнауды айтып түсіндіру. Ойыншықтардың түрлерімен таныстыру. Ойыншықтар әр топқа бөлінетінін айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жұмсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.Б.	1
	19	Ойнап өс, ойлан өс.	Балаларды адамгершілікке, досқа адал болуға, қайырымдылыққа тәрбиелеу.	Қуыршақ театры.	1
	20	Ойыншық пен ойнату арқылы баланы сөйлету.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндір. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін оқып айтып беру. Балалардың сөздік қорын кеңейту.	Ойыншықтың суреті.	1
Ақпан	21	Ойыншықтарды топ-топқа бөлу.	Балаларға ойыншық пен қалай ойнауды айтып түсіндіру. Ойыншықтардың түрлерімен таныстыру. Ойыншықтар әр топқа бөлінетінін айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жұмсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.Б.	1
	22	Ойнауға досым шақырып тұр.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндіру. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін айтып беру.	Көркем сурет.	1
	23	«Машина» К.Ыбыраевөлеңі.	К.Ыбыраевтың «Машина» өлеңін жаттату. Ойыншықтың түрлерін айтып түсіндіру.	Көркем сурет	1
	24	Айнұрдың ойын бөлмесі.	Балаларды ойыншық бөлмесі мен таныстырып, ойыншық бөлмесі жеке болатынын айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жұмсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.Б.	1

Наурыз	25	Жұмсақ ойыншық	Балаларды ойыншықтың түрлерімен таныстырып, соның ішінде жұмсақ ойыншыққа жеке тоқталу, түсіндіріп айту.	Әртүрлі жұмсақ ойыншықтардың суреті.	1
	26	Ойнап өс, ойлан өс.	Балаларды адамгершілікке, досқа адал болуға, қайырымдылыққа тәрбиелеу.	Қуыршақ театры.	1
	27	Біздің топтағы әдемі ойыншықтар.	Балаларға ойыншықтың көптеген түрлері бар екенін айтып түсіндіру. Ойыншықтар өлеңін жаттату.	Көркем сурет	1
	28	Қуыршақ – менің сүйікті ойыншығым.	Балаларды қуыршақ пен таныстырып, топтағы балалар мен ақылдасып ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Көркем сурет.	1
Сәуір	29	Серуенде ойнайтын ойыншықтармен танысу.	Балаларды серуенде ойнайтын ойыншықтармен таныстырып, ол ойыншықтар мен серуенге шыққанда құммен ойнайтындарын айтып түсіндіру.	Серуенде ойнайтын ойыншықтардың суреті.	1
	30	Ойыншықтың түрлері.	Балаларды ойыншықтың түрлерімен таныстырып, ойыншықтар әртүрлі болатынын айту.	Ойыншықтың суреті.	1
	31	Ойыншықпен тату ойнаймыз.	Балаларға ойыншық пен ұқыпты таза ойнауды айтып түсіндіру. Ойнап болған соң ойыншықтарды әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтардың суреті.	1
Сәуір	32	Қуыршақ – менің сүйікті ойыншығым	Балаларды қуыршақ пен таныстырып, топтағы балалар мен ақылдасып ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Көркем сурет	1

Мамыр	33	Менің ойыншықтарым қалай тамақтанады?	Балаларға ойыншықтардың көптеген түрлері бар екенін айтып түсіндіру. Ойыншықтар өлеңін жаттату.	Көркем сурет	1
	34	Ойыншықтың түрлері.	Балаларды ойыншықтың түрлері мен таныстырып, ойыншықтар әртүрлі болатынына ийту.	Ойыншықтың суреті.	1
	35	Мен және менің қуыршағым.	Балаларға ойыншық пен қалай ойнауды айтып түсіндіру.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жұмсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.Б.	1
	36	Қорытындылау оқу қызметі.	Балаларды ойыншықтар туралы алған білімдерін қорыту.	Қажетіне қарай көрнекіліктер.	1

Барлығы 36 сағат

Белгітесің

№9 "Азаттық" бабелсай

балабадана мұғалімі

Б. Мусиршова

Ортағана "Азаттық" мектебінің
қарапайым қолжазба кітабының

қоспағы.

2021 - 2022 ж.

Тәрбиешілер: А. Салдыбаева

Р. Әзімжанова.

Мерзи: 9.09.2021

Надирли: "Мениң ойнишиг тарихи"

Мақсати: Балаларди ойнишиг турилик тамактарин, ойнишиг турилик эркинликке чирек.

Формаликтар: Ойнишиг тарихи.

Барлиқ.

- Балалар биздиқ топта бирликке ойнишиг тарихи бар. Ойнишиг тарихи ажалдақ, кезиктиден, пласт массадақ кези ширектен мен каладақ екен. Ойнишиг тарихиқ чиректи ойноушиқ кезек.

Ойнишиг тарихи

Биздерде бар дуришақ
Бузақ, гурт, дуришақ.
Ойнишиг тарихиқ тикдақ.
Билс олар уришақ

Формаликтар:

Балалардиқ
атақ оиди.

Келтириктик тарихи

Мерзімі: 14.09.2021.

Мақсаты: менің ойышыма тарма.

мақсаты: балаларға ойышыма, тигіз күрді-
мен танымтал ойышыма
Әрме кималарды қырау.

Тіркеулері: ойышыма - құршама, құршама,
қошама, ботаман.

Барма.

Балалар бізге қошама құршама Әрме
ойың сүйікті ойышымамен қошама келіңте.

Әрме құршама 9 ойышымамен ермемен
құршама - құршама, ботаман - ботаман және
қошама - қошама деп ермемен айтамы.

Балалар аядаңда сүйікті ойышымамен
бар ма? Аядаң сүйікті: құршама, машина,
деп.

Құршама.

мен құршама, құршама

Әрме әрме құршама

келдіретім құршама.

Мақсатымен келдіретім

Әрме мақсаты балалар

Қас ойыңи аядаң.

Балаларға мақсаты мақсаты.

Мерзімі 21.09.2022ж.

Мақсаты: Балабадамда ойыншылармен
домалай ойнау керек!

Мақсаты: Балабадамда ойыншылармен ойнап
алдында тату тәтті дос болуға
дағдыландыру. Ойыншылармен байланыс
ойнауға үйрету.

керісінші: Ойыншылар.

Барысы.

"Бөлшеге салықат" ойынымен бастап
топ бөлмесінде даттарға олардың ішінде
ойыншыларға назар аудару.

Ойыншылардан дағды фигуралар жасау?
Жаранайтпай математикалық түсініктерімен
байланыстырыла келе, ойыншылардың
бөлмесі, түр түсі пішінін анықтап
таңдау жұмыстарын жүргізіледі.

Доп.

Домала доп домала
Балшықта тек домала.
Жел кереметі оқиғаны
Бүлдіресіз домалар
Келіріп от жолдама
Жұса күйін жетпесін
Машына басп жетпесін.

Мерзімі 28.09.2021 ж.

Мақсаты: Балаларға ойыштармен
қалай ойнау керек?

Мазмұны: Балалар ойышпен ойындар
алдында тату тәтті дос
болуға дағдыландыру, ойышпен
бейсіз ойнауға үйрету.

Көрнекілік: ойыштар

Барысы.

Дидартегелінің ойыны: Ойышпен тату
ойындар мақсаты: Ойышпен атау және
кеңістікті бағдарлай отырып табу.

Мазмұны: Жүзімнен ойышпен тату
атан атау, үлкен кішіліктегі атыраптың
сол ойышпен, өздерің мейірімді тілес тілейсіздер.
Бағдар көздеріңді жұмындар, түйістен
ойышпен ішкен біреуің жасырып
трелен. Қандай ойышпен осы екенің
табысыңдар. Осылай ойындар жасап барың!

Ойышпен татумен
кеңестің айту.

жүзім

ойындар

Мерзімі 12. 10. 2022.

Мақсаты: Ғұнришатта ташақтаңдыру.

мақсаты: Балаларды айдимен ғұнришатпен таныстырып, ғұнришат пен пілдер ойнайтынын айтты Ғұнришту Ғұнришатта ташақтаңдыруды Ғұнришту.

көрнекілігі: ғұнришат, ғұнришат суреті

Барып.

Балалар сендер ойышыңдармен ойыадаңды ташақтаңдыру керек пе?

Бізде ғұнришатта Ғұнришат пен пілдер.
Ғұнришатта ғұнришаттың барып ашып ғұнришатты.
Оны ташақтаңдырайтұ. Ғұнришатта Ғұнришатты
ташықтаңдыру керек, ғұнришатта шынықтың ғұнришатты.

Балалар ғұнришатпен пілдер ойыады?
Ғұнришатпен ғұнришат ойыады, аяқ бағдар ғұнришатпен
машынамен ойыады.

Серімі сәткі.

Ғұнришатта ғұнришатты
Ғұнришатта ғұнришатты
Ғұнришатта ғұнришатты
Ғұнришатта ғұнришатты.

Балаларды мадақтап ғұнришаттаңдыру.

Мәжіліс бөлмесінің Балалары

ЕКСЕРІЛД

М.Балалары

Мерзімі 19. 10. 2021ж.

Мақсаты: жұмысқа кәсіпшіліктен ертегі құру.

Мақсат: Күздей айналадағы ерекшеліктерді бақылау, табиғатқа сұраққа жауапты тапқы беруге дағдыландыру. Ертегі маңызын айтып беру.

көрнекілік: құрмыша театры.

Барысы.

Балалар қазір нешеге қай мерзімі?

Ая райы қандай?

Балалар сендері «Бақырсақ ертегісі»
айтып беріңіз. Балалар мұқият тыңдады.

«Бақырсақ ертегісінің кейіпкерлерін атап
өтпейікші: Ата, әже, ая, қолы, қасқыр, түлкі.

«Бақырсақ» ертегісін құрмыша театр
арқылы сахнада көрсетің.

Узын құлақ сұр қолы

Көзің қалып сөздерді

Ойың дүркір көрмеңмен

Отыр, отыр көрмеңді.

Балаларды мақтал мақартау

Мерзімі 16. 10. 2021 ж.

Тадрипін: Аю- әдемі сөйлеу.

мақсат: жануарларды асырата
білуге, балалардың сөздің
дәріні келісімі.

көрнекілік: суреттер, плакаттар.

Барисп.

Туғанымның менде
Туғанымның сенде
Туғанымның достарымен
жаруыраған күнде.

Балалар оқиғаннан бөлек аю келісімі.
Аю достарының аттарын ұмыттып дайында.
Оқиғанды жасайтын кәсіпін жануарлардың
аттық атап өтейікші: пілді, басыр, қолы.
Балалар Аю маймақ түсі басыр екен. Ол
құл мерзімінде ұйықта кетіп, көктемде тұрады.
Бал келісінді ұнатады.

Балалар сөйлеуге келісін аю басыр
қыл айтанды ұнатасыңдар ма? Аю ойышымен
келісінді ұмытты.

Тұрбақдотан аюдың
Тұрбақдотан көп екен
Теріп теріп аюдың
Тұрбақдотан аюдың.

Балаларды мағлал мағлал.

Мерзімі 2. 11. 2001 ж.

Мақсаты: Ғұнришаға ат қою.

Мақсаты: Балаларды ғұнришаға тапсыру,
топтағы балалармен ақылдасып
ғұнришаға ат қою. Ғұнриша
өлеуін жазу.

көрнекілік: Топтағы әрқайсы ғұнриша, ғұнриша суреті.

Барысы.

Балалар қараңдаршы топқа қонаққа
ғұнриша келді. Ол сендерден неше сұрап
жатыр. Жемелтесеміз бе?

Ғұнришаның есімі қоз екен. Ғұнришаға
ат қойың. Қандай есім қойың. Аяқу
кемесе Ая. Ғұнришаға Ая есімі ұнады.
Ғұнришаға Ая есімі ұнады ол сендерге рәсім
айтып жатыр.

Біздер де бар ғұнриша
Бұдай қоз құлқыма
Ойыншылар тандайды
Жер өмір бүткірса.
Ғұнриша тар ұйымайды,
Атқалыпқан шығайды.

Балаларды мақтан мақартамыз

Мерзімі: 9. 11. 2021 ж.

Надирли: "Обиштар" Н. Зилдуров

Мадрати: Н. Зилдуровтың обиштарға жрап
жнн жаттату. Обиштардың
тершерін айтып түсіну.

көрнекілігі: Обиштардың суреті.

Барисп.

Балалар тобиштарға көптеген обиштар
тар бар. Атап атайыны: дуршар,
машина, дурастыртыштар, донтар, кешшер.

"Обиштар"

Биздер де бар дуршар.

Бузау да дуршар

Обиштарды таудайды

Чонга десем чонгайды.

Балалар ошунды бирнеше рет дайтанып
жаттып алады.

Жилдеди айы: Мектеп пен тийган.

Балаларды мадрат мадраттап дуршар.

TEKCEP

Qazqep Al-Fanuna 2011

Кезеңіміз 23. 11. 2021 ж.

Мақсаты: Мектеп ойынының құрылымын ай.

мақсаты: Балаларды сөзбенде ойындармен
ойынып, танып,
өз ойынымен сөзбенде шұғылдана
жүзіп, ойындармен айналыс
тедік.

көрсеткіші: Ойындардың суреті.

Барысы.

Балалар сөзбенде шұғылдана бұл көрсеткіш
ойынымен айналыс. Сөзбенде
жүзіп де айналыс. Бізге жүзіп айналыс
қандай ойындар керек?

Атап өтейік: құрлық, құрлық
құрлық, ойындар шығар.

Машына.

Ойындар
Машына
Сөзбенде
жүзіп мен танып
жүзіп боса тұрып
Нек айна жүзіп.

Балаларды мақсат мақсат.

Мерзімі 30. 12. 2020 ж.

Мақсаты: Мен ғұлтани ойышында.

Мақсаты: Балаларды ойышында ғұлтани
шыны артыру. Ойышында мен
үлгіні ойнауға үйрету.

Көрнекілігі: Күреске ойышы, ғұлтани.

Барысы.

Балалар сендер ойышында мен
көреске дер ме?

Бүгін біз ойышында жеміске саяхаттаймыз.
Ойышында меніңден, ризықпен айналып
өтсе маған жасалған ойышында бар.
Ойышында менің аман өтейіні: ғұлтани,
доптар, машиналар, кешілер.

Ғұлтанимен ғұлтани
Ғұлтанимен шабады
Кешілерден кешілермен
Ғұлтани ғұлтани ғұлтани.

Балалар ойышында менің айналып.
Ойышында мен ойнауда үлгіні ойнау
көреске есірту.

Мерзімі 7. 12. 2001 ж.

Мақсаты: Өлкіміз пен облыстық облыстар.

Мазмұны: Баламанды өлкімізден облыстық облыстармен таныстыру. Қалай айналысатынын түсіндіру. Астана облысы.

Көрнекілік: көрсеткіш сурет

Барысы.

Баламанды өлкіміз біз "Астана" облыстық облысы.

Астанада кімдер жұмыс жасайды? Бізде кімдер тамақ пісіреді?

Атап өткізіміз: Астанада айналыс.

"Астана" облыстықпен қалай айналысатынын көрсеткіш түсіндіру.

Астанада

Астанада тамақ пісіреді

Астанада бала баланын

Астанада сүйген ардақты

Мен астанада баламын.

Қаламанды облысы: Мектеп пен мектеп.

Баламанды мектеп мағарып

Бергілі 19.12.2021ж.

Тарихи: Ойынның тек ойыну армен басқан солы.

Мазмун: Балаларды бір бірлік тарту дос балуды айтп түсіңдеру. Достық осында басталатынын айту. Екі дос өзгелесін ойнай айтп беру. Балалардың сөзін дорик көңелілігі. Ойынның суреті.

Бармақ.

Транкитт менде
Транкитт сен де
Транкитт достарың
Транкитт күркі!

Балаларға «Екі дос» өзгелесін айтп беру.

- Балалар екі достық айданан не ширт?
- Инди поркенде достар не теді?
- Отірія өмір дандан достар аю не теді?
- Индида өмірлер ширдан дост, отірія отірія өмір татдан дошкан сураганда не деп таяу берді?

Транкитт ойың: Тобу.

Балаларды тартп марағтау

Мерзімі 21.12.2021ж.

Мақсаты: Баланы ойыншықпен таныстыру

Мазмұны: Баланың топта ойыны бейнесіндегі ойыншықтарымен таныстырып, олар ойыншықтарымен баланың ойыншықтарымен таныстырып, ойыншықтардың құрылымын арттыру. Ойыншықтармен бірге үйрену.

Нәтижесі: Ойыншықтың суреті. Топта ойыншықтар.

Барысы.

Баланың қарағандарына мына ойыншықтар не бар екен? Ойыншықтың іші талқан ойыншықтар екен. Ойыншықтарды атап өтейік: қызыл, ақ, қызыл, доғтар.

Бұлардың барлығын бір сөзбен айтқанда ойыншықтар дейміз. Қазір олар ойыншықтармен ойынаймыз.

Ойыншықтарымен көп ойнай

Бәріне оқуға көрейік.

Ғылымға дейін жетпей

Бірде ойнап жүрейік.

Ойыншықтарымен ойнағанда құрлық ойғау керектігін ескерту.

Мерзімі: 28.12.2021 ж.
Тараптары: Ғұнршартты кундигару
мадрат: Балаларди ғұнршарттык тапкестарди,
ғұнршартты ғаламат кундигаруға
чирету.
норсетил: Ғұнршартты кундигару

Бариси.

Синдигаруларди мандир су
мандир суға ғаламатты кун
кундигару сен ардагы
Аллах бетин мадраттан
Мадратты доса
су дегенди ост.

Балалар ғараздарына Ғаламатты ғұнршартты
тың үсті кун болыпты. Ол сендерден
келетін суға келетін. Ғаламатты кундигару ба?

Балалар мана астауға су диган Ғаламатты
ғұнршартты кундигару. Биге кундигару су,
кабыл үсті кундигару балалар. Балалар ғұнршартты
кундигару келетін кундигару.

Балалар Ғаламатты ғұнршартты сендерге кун
кундигару абтыл кундигару.

Ғаламатты абтыл: мана кундигару кундигару.

Мерзілі 04. 01. 2022 н.

Надуртп: Өйткештерди топ толга олуу.

мадрати: Балаларга өйткештерди замат
ойнауду айтпг түсіндірү. Өйткештер
тарду түрлерімен танытпг. Өйткештер
ингтар ж толга бөйөктөк айтп.

көрнөлілі: ж түрлі өйткештер тарду суреті, жумсаз
өйткештер, жрасырыбайт өйткештер.

Барпн.

Балалар топта көптөгөн өйткештер
түрлері бар. Алар: жумсаз өйткештер, резеңкеден
жасалмаста.

Жумсаз өйткештер: матадан, жумсаз
материалдан жасалады.

Резеңкеден доптар, сепіртпелер жасалады.
Жасалмастадан жрасырытпн кубук көчкештер
жасалады.

Өсимай өйткештер топ толга бөйөктөк
еген.

Добпн менің замалар.

Жогтамалыстың замалар.

Чотел чотел бүлдүрдүң

Жарыккөкөң сөндүрдүң.

Өйтп: Доптар кубук жет.

Мерзімі 11.01.2022 ж.

Тадирити: Ойнал ос, ойлан ос.

маддати: Балаларды адамгершілікке, дара адам болуға, даіршидигиңге тәрбишеу.

көрнекілігі: дүршиад театр.

Барлет.

Ойништарми көп мекің

Бәрін қарса қаршиң

Кешке дейін қалыптап

Бірле ойнал жүрешің.

Балалар топтағы ойништар мен ойнағанда
бір бірімізбен таласпап бірле ойнаймыз.

Топта бір бірімізбен дос боламыз. Достар
бір біріне адам болады.

Балаларға „Екі дос“ ертегісін түсіншеп
беру.

- Балалар екі достың айданак не шығады?

Аю өтірік айданак досна не дейді?

Аю кеткен соң айданак түскен досна не деп
тауап береді?

Достар айданак бір біріне адам болу керек.

Ешаданак бір бірін таласмау керек.

Мерзімі 18. 01. 2022 ж.

Тарауы: Обжиктеп тек обнату ардын башан
созмету

Мақсаты: Балаларды бір бірімен тату дос
болуды айтып түсіндіру. „Екі дос“
жүйелік оқу айтып беру. Балалар
дың сөзін дұрыс келетіну.

кереметі: Обжиктептең суреті.

Барысы.

Жуанашың менде

Жуанашың менде

Жуанашың достарың

жарураған күні.

Балалар „Екі дос“ жүйелік есіміңге
түсіретіңіз; „Екі дос“ қайда барарды?

Оқиғанда айтып не шығады?

Аю отіріп өлген достың кейді ма жиде
шешел кетеді ме?

Екінші дос қайда қашып кетеді?

Анаштан түскенде досың не деп айтады?

Балалар достар бір біріне араң
болу керек. Сызарман бір бірің қашып-
дықта тастамау керек.

Жүйелік оқу: Жою.

Мерзімі 15.01.2022 ж.

Мақсаты: Өлшемдер туралы топ топқа бөлу.

Мақсаты: Балаларға өлшемдермен қалай ойнау-
ды айтып түсіндіру. Өлшемдер туралы
түрлерімен таныстыру. Өлшемдер тур-
алы топқа бөлінеді дегенді айту.

көрнекілік: зерттеу өлшемдерінің суреті,
құмыра, өлшем, құрастырылып өлшемдер.

Барлау.

Өлшемдер туралы топ ішіне

Бәрін қарап көрейін

Қимыл дейін жазыпай

Бірі ойнап түрейін.

Балаларға қараңдаршы өлшемдер туралы
түрлері өте көп. Оларды атап өтейікші:
резинадан, пластмассадан, матадан, ағаштан
өлшемдер жасалады.

Резинадан: доптар, сәрткілер жасалады.

Пластмассадан: доптар, құрастырғыштар,
кейіптер, кубиктер жасалады.

Матадан: құмыра, өлшемдер жасалады.

Ағаштан: геометриялық пішіндер жасалады.

Осылай өлшемдер туралы топ топқа бөлінеді.

Қимылдан өлше: допты құлып тек.

ҚА «АКС» респ. бөлекшісі-балабақшасы

ТЕКСЕРІЛДІ

Әзізкер М. Байғызбаева

« » 2022 ж.т.

Мерзімі 8.02.2022 ж.

Мақсаты: Ойнауға достық шарттар тур.

Мақсаты: Балаларды бір бірімен тату дос бау-
ды айтып түсіндіру. Достық ояндан
бастаматтық айту. „Елі дос“ әңгімесін
айтып беру.

көрнекілік: көркем сурет.

Барған.

Туғанасың менде

Туғанасың сенде

Туғанайың достарың

жарқұраған күнде.

Балаларға „Елі дос“ әңгімесін айтып беру.

- Балалар достықты қалай түсінесіңдер?

Достық дегеніміз елі адамның арасында
сүйеместік. Ендімі балалар бір біріне оқал
қалсақор тату дос бауларың керек.

Мағал - мәтін

Досы көпті қызы айнамайды

Ақын көпті дау айнамайды.

Туғанасың айтып:

менің пен тиісқан.

№4 «Ақберен» бөбекжай-балалық бағасы

ТЕКСЕРІЛДІ

Өзекер М. Байғызова

« »

2022 ж/г.

Мерзімі: 15. 02. 2022 ж.

Мақсаты: "Машына"
җ. Ыбыраев шығарымы.

мақсаты: җ. Ыбыраевтың машына шығарымын
жаңыртуу. Әйтпешіңіз, оның түрлерін
айтып өткізгіңіз.

көрнекілігі: Көрнекі сурет.

Барысы.

• Сигналы сигналы сигналы
мақсаты сигналы
җауапты ыңғайлы,
җауапты ыңғайлы.

Балалар таңертең балабақшаға келген
кеңесіздер?

Машына қайда тұрады?

Балалар көліктің үшкі бөлімі: Ауа көлігі,
жер көлігі, су көлігі.

Машынада отырып

Бірге ыңғайлы тұрыңыз

В - в - в - в - в - в

Ғане біздер келіміз

Бил - бил - бил - бил

Балалар алаб балса бәріміз бірге

"Машына" шығарымын ыңғайлаймыз.

Балаларды мақсаты мақсаты

Мерзили: 22.02.2022ж.

Томурнинг: Анжурнинг ойиқ башиси.

Маънаси: Балаларга ойиқнинг башиси
смен таништурув, ойиқнинг
башиси келсе бахатлиққа айту.

Коррекция: Анжурнинг ойиқларнинг сурети.

Барнома.

Ойиқнинг тарихи көп меккиз

Борин мадак көрмек

Чемке дейин таништурув

Бирге ойиқлар кўрмек.

- Балалар уларларнинг таништурувда көптеки
ойиқнинг тарихи бар. Ойиқнинг тарихи қайси
шекарта бар. Анжур дуньядаги да өз
башиси бар экен. Анжурнинг өз башисинде
ойиқнинг тарихи бар экен.

Балалар үйлеринде да өз башисиники
барми?

Ойиқнинг тарихи қайда туради?

Добиле меккиз доламан

Тортамайсон доламан

Четил үстиде бүлүргүк

Тарихкани сиздерини

Ойиқ: Дунда дунда кет.

Мерзімі: 01.03.2022ж.

Мақсаты: Жұмыс ойымын

мақсаты: Балаларды ойымын туралы
танымал, сонымен ішінде жұмыс
ойымында келе жатқан, түсіндіріп
айту.

тәртібі: Әртүрлі жұмыс ойымын туралы сурет.

Бармақ.

Соңың соңың соңыңың

маңың соңыңың

Ғарың құршаң

Ғарың құршаң.

Балалар бүгін біз ойымын туралы
ішінде жұмыс ойымын танымал.

Жұмыс ойымын маңың
жасадың. Олар қолға ұстадың жұмыс
болады. Жұмыс маңың аю, қасиет,
түсі құршаң, қол кейінгілерің ұрпақ
жасадың.

Бама бама бамаған

Ғане ғайса аман

Сауаттар айбат

Биләй биләй ойнат.

Балаларды маңың маңың.

Мерзімі: 15. 03. 2022ж.

Тажрибін: Отман ос, обман ос.

Мақсат: Балаларды адамгершілікке, досқа
адам болуға, қайыршылыққа
тәрбиелеу.

көрнекілігі: Құрманғазы театры.

Барисп.

Біз құрпты балалық
Қотқарк тілді аламыз
Айтқандарды жинай
Келгендерді айтаймыз.

Балалар қарақдарым мына айтқандарды
түрлері өте көп екен. Бариспиміз бірге
Сыңдарымыз құрпты таға ұстағандық керек.
Бариспиміз бірге дос болып облыстарды
тапайсыз, бірге ойнаймыз.

Ойна: Дос кімде.

Ойна шарты: Ойнашылар шеңбер болып тұрады.

Ойна бастаушы тапайсыз.

Добрыс жетің дамаман
Тогтамбайсың дамаман
Четел үстің бүйдірдің
Тарыққың еңдірдің.

Балаларды мақтан мақарату

мерзімі 29.03.2022ж.

Тазирлиги: Биздин топтаги эдиси ойнишоттар.

Мақсати: Башкаларга ойнишоттуу топтеги тур-
лери бар екенин айтып түсіндіру.
Ойнишоттар өлеңін жазатуу.

кернекілігі: көрнек сурет

Бармен

Башкалар жараздарини тобшинода көптеген
ойнишоттуу турлери бар. Ойнишоттар
эртири материалдардан жасалган.

Ойнишоттарда атал өтпейтиси: дуршак,
машина, дурастартиттар, эртири тур-
теги доптар.

Ойнишоттар.

Биздер де бар дуршак

Бузау гога дулошмау

Ойнишоттарни тоздайдн.

Чыпта десем чыптайдн.

Башкалар өлеңди биринчи рет жайталап
жазтайдн.

Жыландын ойун: Лойну.

Мерзімі 5.04.2022 ж.

Надирба: Ғұнришағ-менің сүйікті айтысшы.

мақсаты: Баламдарға ғұнришағ пен таныс-
тырып, топтағы баламдар мен
аридасын айт қыю. Ғұнришағ
айтыс қаттаты.

көрнекілігі: Ғұнришағ сурет

Бармақ.

Баламдар тобымызға қомағға ғұнришағ
келді. Ол ғұнришағтың есімі жоғ екен.

Ғұнришағ сендерден келісін сұрап келіпті.
Келісетісіміз бе? Ғұнришағқа қарап есімі
тақдайды. Ақулы ма жады Ая ма. Ғұнришағ
есімді қыюға баламдар баламдар?

Ғұнришағ Ая есімі ұнапты. Ғұнришағ Ая
сендерге рақмет айтып кетер.

Ғұнришағ.

Біздер де бар ғұнришағ
Бузау қозы ғұнришағ
Айтысшылар тақдайды.
Әмір етіп бұйырады
Ғұнришағтар ұйытады
Айтқаннан шығайды.

Баламдар осындай қайталап

Қазақстан Республикасының Білім және Ғылым Министрлігі
Тексерілді

Әзізкер М. Байниязова

« » 2022 ж.

Мерзімі 12.04.2022ж.

Тадирити: Серезенде ойнайткан ойышмалармен тааныу.

Мақсати: Балаларди серезенде ойнайткан ойышмалармен таанытырып, ол ойышмалармен серезенге шараданга дуумен ойнайткандарин айтып түсіндіру.

нәтижеси: Серезенде ойнайткан ойышмалардың суреті.

Барисы.

Ойышмалармен көп уениң

Бәрің қарсы қоремің.

Кешке дейін қалыптай

Бірің ойнап қоремің.

Балалар қарақдарың суреті қандай ойышмалар түрлерің көрің тұрсыңдар?

Қарайсыңдар балалар! Балалар бұл ойышмалар серезенге шараданга ойнайткан ойышмалар. Дуумен ойнағанда бірге қоремің, шешің, түр қойың керек болар.

Добтың менің қалыптай

Қоремің менің қалыптай

Чотей чотей бүйдірдің

Қареміңкі қоремдің.

Балаларди мақсат мақсаттау

Мерзімі: 19.04.2022 ж.

Тарапы: Өйткеніңіз турісі

Мағлұмат: Балаларға Өйткеніңіз турісімен
тамысатарып, Өйткеніңіз эртүріні
балаттык айту.

көрсетіліп: Өйткеніңіз суреті.

Барысы.

Біздер де бар ұурышар

буздау сози ұурышар

Өйткеніңіз тарнып тоқдайды

Менде дәсем ұйлыдайды.

Балалар топта көрсеткен Өйткеніңіз тар
бар. Өйткеніңіз тарды түрісі өзе көп
екен. Өйткеніңіз тар эртүріні болады. Өйткеніңіз
тар шаштылассадан, редукеден, таулысан,
матадан қасанады.

Бама бама балалар

қане қайсы аманак.

Саурау тарнып айбоғ

Өйткеніңіз бинай ойнат.

Қышпенде өйне: Мисің тек тикқан.

Балаларға мағлұмат мағлұмат

Мерзімі 26. 04. 2022 ж.

Мақсаты: Өлкімізден тату өлкеміз.

Мақсаты: Баламдарға өлкімізден ұрпақ
таза өлкеден айтып түсіндіру.
Айнап болған соң өлкіміздерде
өзгеі жинауды қарасту.

Көрнекілік: Өлкіміздерді суреті.

Жарнама.

Сондай сондай сондайлар

мақсаты сондайлар.

Жарнама құрылар.

Жарнама құрылар.

Баламдар жарнамадан шығар сөздері
өлкіміздер меншіктен қалыпта. Өлкі-
міздермен айнағанда ұрпақ таза
өлкемізден керек. Баламдар өлкіміз-
дерімен айнап болған соң өлкіміз-
дерде шығар сөздері ретпен қойып
орнына қояйымыз. Баламдар және
барлықпен бірге құрастырғыш құрылар
ретпен қойып қояйымыз.

Құрылар айна: Дәлелі құрылар.

Баламдар жарнама мақсаты

Мерзімі : 10.05.2022 ж.

Мақсаты: Менің ойышымдарым қандай тиімділіктер?

мақсаты: Баламдарға ойышымдардың қандай
түрлері бар екенін айтып түсіндіру.
Ойышымдар өзінің маңызын.

көрнекілік: көрнекі сурет

Барысы.

Баламдар сендер ойышымдарды қандай
көрсеткіздер ме?

Біздің топқа қандай құрылымды Айна көрсетті.
Айна құрылымның қандай ашық қалыпты.
Оны қандай талмау тандырамыз? Қосымша
үстімізге тәртіпке, кесе, қасық, стақан, шаныш-
тық қалыпты. Құрылымды Айна талмау танды-
рамыз.

Құрылымды тандырамыз

Бұл не деген құрылым

Тандырамызды тандырамыз

Бұл не деген құрылым.

Ойымы: Дәрігер.

Баламдар құрылымды Айна мен бірге дәрігер
өйткізіп ойнайды.

"Ойышым" өзінің қайталауы.

Баламдарды мақтап мадақтау.

Мерзімі 17.05.2022 ж.

Тақырыбы: Ойыншықтың түрлері

мақсаты: Балаларға ойыншықтың түрлері мен таңдауына, ойыншықтың эстетикалық бағатына айтқу.

Көрнекілік: Ойыншықтың суреті

Барисп

Ойыншықтармен көп ойнай

Бәрік жақсы көрсем

Жеміге дейін өсімізбай

Бірде айнал күресік.

Балалар қараңдармен ойыншықтарда ойыншықтардың түрлері әртүрлі екен.

Құршамақ, аю, құян, құрастырмен, доп, машина, пешыр бар екен.

Ойыншықтар әртүрлі материалдардан жасалған. Мысалы мына аю құршамақ екен ол мынадан жасалған.

Ойыншықтардың түрлері өте көп екен.

Балалар құршамақпен кімдер ойнайды?

қарайтындар! Әрине айтасындар. Қыздар

құршамақпен ойнаса, ұл балалар машинамен доппен ойнайды.

Әринедегі ойын: Доппен құршамақ

Мерзімі 24.05.2022 ж.

Мақсаты: Мен және менің туыстарым.

мақсаты: Баламдарға ойыншық пен
қалай ойнауды айтып
түсіндіру.

көрнегілігі: Құмысақ ойыншық, құрастырма
ойыншық.

Барысы.

Біздер де бар құмысақ
Бұзау да бар құмысақ
Ойыншықтар тарауда.

Үйдегі дәм үйдегідей.

Баламдар қараңдаршы суретте некі
көріпті түрлеріңдер? Дүние айтамындар.
Ойыншықтар іздік топтада көп екен.
Ойыншық тарихи ойнағанда таласпай
құлағы, таза, сәндісімен ойнаушың
көрсен.

Добры менің балам
Жоқтамайсың балам
Үстем үстің бүйдірдің
Тарелкелі сәндіңді.

Қызықты ойың: Жою

Мерзімі: 31.05.2022 м.

Мақсаты: Ойыншылар өмірі қорытқылау.

мақсаты: Балаларды ойыншылар туралы
алған білімдерін қорыту,

көрнекілік: қатетіне қарай көрнекіліктер.

Бармен.

Сиздер сиздер сиздеріңіз

шадырады сиздеріңіз

қарайды құршық

қарайда құршық.

Балалар топтағы ойыншыларды сөз-
лері рет ретімен орналастырамыз.

Құрылым ойыншыларды бірікпей қатар-
дағы сөзге қосымыз.

Сөзін қатарға құрастырғанда
орналастырамыз.

Бармен ойыншылармен ойнағанда ұрып
таза сиздеріңіз ойнаймыз.

Бама бама баладан

адам дайын аламан

Саусақтарың айбат

Билей билей ойнай.

Балаларды мақтал мақалға.

Тақырыбы «Ойыншықтар әлеміне саяхат»

	№	Тақырыбы	Мақсаты мен міндеттері	Қолданылатын көрнекіліктер	Сағат саны
Қыркүйек	1	Менің ойыншықтарым	Балаларды ойыншықтың түрімен таныстырып, ойыншықты әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті	1
	2	Менің ойыншықтарым	Балаларды ойыншықтың түрімен таныстырып, ойыншықты әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті	1
	3	Балабақшада ойыншық пен қалай ойнау керек?	Балаларды ойыншықпен ойнар алдында тату-тәтті, дос болуға дағдыландыру. Ойыншықпен бөлісіп ойнауға үйрету.	Әртүрлі ойыншықтың суреті	1
	4	Балабақшада ойыншықпен қалай ойнау керек?	Балаларды ойыншықпен ойнар алдында тату-тәтті, дос болуға дағдыландыру. Ойыншықпен бөлісіп ойнауға үйрету.	Әртүрлі ойыншықтың суреті	1
Қазан	5	Ойыншықтарды жинау	Балаларға ойыншық пен ұқыпты таза ойнауды айтып түсіндіру. Ойнап болған соң ойыншықтар әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті	1
	6	Қуыршақты тамақтандыру	Балаларды алдымен қуыршақ пен таныстырып, қуыршақ пен кімдер ойнайтынын айтып түсіндіру. Қуыршақты тамақтандыруды үйрету.	Қуыршақ суреті	1
	7	Жұмсақ ойыншықпен ертегі құру.	Күздегі айналадағы ерекшеліктерді бақылату, қойылған сұраққа жауапты толық беруге дағдыландыру. Ертегі мазмұнын айтып беру.	Қуыршақ театры.	1
	8	Аю – әдемі сыйлық	Жануарларды ажырата білуге, балалардың сөздік қорын кеңейту.	Суреттер, плакаттар.	1

Қараша	9	Қуыршаққаатқою	Балаларды қуыршақпен таныстыру, топтағы балалар мен ақылдасып қуыршаққа ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Топтағы әдемі қуыршақ. Қуыршақтың суреті.	1
	10	«Ойыншықтар» Н.Әлімқұлов	Н.Әлімқұловтың ойыншықтар туралы әнін жаттату. Ойыншықтардың түрлерін айтып түсіндіру.	Ойыншықтың суреті.	1
	11	Ойыншықтар бөлмесі.	Балаларды ойыншық бөлмесін таныстырып, ойыншық бөлмесі жеке болатынын айту.	Көркем сурет.	1
	12	Мына ойыншықтың қызығын-ай	Балаларды серуенде ойнайтын ойнайтын ойыншықтармен таныстырып, ол ойыншықтармен серуенге шыққанда құммен ойнайтындарын айтып түсіндіру.	Ойыншықтардың суреті.	1
Желтоқсан	13	Мен қызығам ойыншыққа	Балалардың ойыншыққа қызығушылығын арттыру. Ойыншық пен ұқыпты ойнауды үйрету.	Жұмсақ ойыншық. Құрастырмал ойыншық. Қуыршақ, т.б.	1
	14	Ойыншық пен ойнайтын ойындар.	Балаларды ойыншық пен ойнайтын ойындар мен таныстыру. Қалай ойнайтынын түсіндіру. Асхана ойыны.	Көркемсурет.	1
	15	Ойыншық пен ойнату арқылы баланыс сөйлету.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндіру. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін оқыпайтып беру. Балалардың сөздік қорын кеңейту.	Ойыншықтың суреті.	1
	16	Баланы ойыншық пен қызықтыру	Балаларды топтағы ойын бөлмесіндегі ойыншықтар мен таныстырып, сол ойыншықтар мен балалардың қызығушылығын арттыру. Ойыншықты тани білуге үйрету.	Ойыншықтың суреті. Топтағы ойыншықтар.	1

Қаңтар	17	Қуыршақты жуындыру	Балаларды қуыршақ пен таныстырып, қуыршақты қалай жуындыруды үйрету. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Қуыршақтың суреті.	1
	18	Ойыншықтарды топ-топқа бөлу.	Балаларға ойыншық пен қалай ойнауды айтып түсіндіру. Ойыншықтардың түрлерімен таныстыру. Ойыншықтар әр топқа бөлінетінін айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жұмсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.Б.	1
	19	Ойнап өс, ойлан өс.	Балаларды адамгершілікке, досқа адал болуға, қайырымдылыққа тәрбиелеу.	Қуыршақ театры.	1
	20	Ойыншық пен ойнату арқылы баланы сөйлету.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндір. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін оқып айтып беру. Балалардың сөздік қорын кеңейту.	Ойыншықтың суреті.	1
Ақпан	21	Ойыншықтарды топ-топқа бөлу.	Балаларға ойыншық пен қалай ойнауды айтып түсіндіру. Ойыншықтардың түрлерімен таныстыру. Ойыншықтар әр топқа бөлінетінін айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жұмсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.Б.	1
	22	Ойнауға досым шақырып тұр.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндіру. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін айтып беру.	Көркем сурет.	1
	23	«Машина» К.Ыбыраевөлеңі.	К.Ыбыраевтың«Машина»өлеңінжаттату. Ойыншықтың түрлерін айтып түсіндіру.	Көркем сурет	1
	24	Айнұрдың ойын бөлмесі.	Балаларды ойыншық бөлмесі мен таныстырып, ойыншы бөлмесі жеке болатынын айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жұмсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.Б.	1

Наурыз	25	Жұмсақ ойыншық	Балаларды ойыншықтың түрлерімен таныстырып, соның ішінде жұмсақ ойыншыққа жеке тоқталу, түсіндіріп айту.	Әртүрлі жұмсақ ойыншықтардың суреті.	1
	26	Ойнап өс, ойлан өс.	Балаларды адамгершілікке, досқа адал болуға, қайырымдылыққа тәрбиелеу.	Қуыршақ театры.	1
	27	Біздің топтағы әдемі ойыншықтар.	Балаларға ойыншықтың көптеген түрлері бар екенін айтып түсіндіру. Ойыншықтар өлеңін жаттату.	Көркем сурет	1
	28	Қуыршақ – менің сүйікті ойыншығым.	Балаларды қуыршақ пен таныстырып, топтағы балалар мен ақылдасып ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Көркем сурет.	1
Сәуір	29	Серуенде ойнайтын ойыншықтармен танысу.	Балаларды серуенде ойнайтын ойыншықтармен таныстырып, ол ойыншықтар мен серуенге шыққанда құммен ойнайтындарын айтып түсіндіру.	Серуенде ойнайтын ойыншықтардың суреті.	1
	30	Ойыншықтың түрлері.	Балаларды ойыншықтың түрлерімен таныстырып, ойыншықтар әртүрлі болатынын айту.	Ойыншықтың суреті.	1
	31	Ойыншықпен тату ойнаймыз.	Балаларға ойыншық пен ұқыпты таза ойнауды айтып түсіндіру. Ойнап болған соң ойыншықтарды әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтардың суреті.	1
	32	Қуыршақ – менің сүйікті ойыншығым	Балаларды қуыршақ пен таныстырып, топтағы балалар мен ақылдасып ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Көркем сурет	1

Мамыр	33	Менің ойыншықтарым қалай тамақтанады?	Балаларға ойыншықтардың көптеген түрлері бар екенін айтып түсіндіру. Ойыншықтар өлеңін жаттату.	Көркем сурет	1
	34	Ойыншықтың түрлері.	Балаларды ойыншықтың түрлері мен таныстырып, ойыншықтар әртүрлі болатынына йтуду.	Ойыншықтың суреті.	1
	35	Мен және менің қуыршағым.	Балаларға ойыншық пен қалай ойнауды айтып түсіндіру.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жұмсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.Б.	1
	36	Қорытындылау оқу қызметі.	Балаларды ойыншықтар туралы алған білімдерін қорыту.	Қажетіне қарай көрнекіліктер.	1

Барлығы 36 сағат

Бекітелін:

ИЧ Ақберен Бобектай

Білім және ғылым министрі:
А. Б. Мұсағалиев

Ортаққа „Түрер“ тобының
вариативтік келісімінің
мәселесі
2021-2022 жыл

Тіршіліккер: Т. Ботабаева
К. Шығарманова

Мерзімі: 21.09.2021ж

Талапкерлер: Балабақшада ойыншылар қалай
ойнау керек?

мақсаты: Балабақшада ойыншыларға
ойындар арқылы тану - тәтті
дос болуға ынталандыру
ойыншылармен байланысты
құрастыру.

Бармақ
Балабақ бір бірлесіп ойындарды
ойнайды,
Сызық сызық сызық
шаңқирақ сызық
Қарамақ құршақ
Қарамақ құршақ

Балабақ ойындар сәлеметіне
бар оқуға тұрған ойыншы
тарға назар аударып
Балабақ ойыныне ұнаған
ойыншыларды анық.
Ойыншылар түрі - түсті
пішіні мен көлемі оларға
Балабақ таңдау мақалды
ойнау аяқ бұл ойыншы
ойыншы аяқ ойыны құршақ
ойыны машина
Балабақ бір - бірлесіп ойындар
ойыны. Олар достасу кезінде
бір - бірлесіп ойыншылар
тұрап тұрып бірін
оттегі.

Машина ойыны
Чикен болып ойнайды

Машина аяқ ойыны

Бірақ ол ойын ойыны

Ойы керек ойыны
ойыны ойыны

Айта бар ойыны;

Ауыз бар ойыны;

Айыны ойыны

Тек ойыны; ойыны;

ойыны ойыны ойыны
екең ойыны ойыны
ойыны ойыны ойыны
ойыны ойыны ойыны

Мерзи: 28.09.2021 те

Мақсаты: Балабақшада өбимен бірге қалай
өйнау керек?

Мақсаты: Балабақшада өбимен бірге
өйнау аяғына мамы -
тәтті дос балуға
дағдыландыру өбимен бірге
өйнауға үйрену

"Формалар саяхат" ойынымен
бастап топ балаларға заттарға
олардың ішіндегі өбимен бірге
мақсат аяғын

Ойын барысында өбимен бірге
қандай фигураларға мақсат
қаратамыз математиканың

түсініктерімен байланыстыра
келе, өбимен бірге қалай
түр түрі ишілік аяқтан
таңдау түрлері
шешімдер шешу

1. Суға салсақ батып
Түскен жерге қатпай
доп

2. Сыздырған қорқақ
шешімдер қорқақ
(қол)

3. Бала біткен соңғы
және шарға қалай
үрейт ұялы мақсат
жерге түскен қалай

Балалар шешімдерін шешу
дүркіс таңдау мақсат
өбимен бірге шешу

№4 «Ақберен» бөбей-балабақшасы

ТЕКСЕРІЛДІ

Әзізкер М. Байниязова

202 ж/г.

Мергеі: 12. 10. 2021 те

Тасарыбы! Күрмашты тамактамаңды

макта! Балаларға күрмашпен
тамактамаңды күрмашпен
келер өбәлтиги
айтып түсінди.
Күрмашты тамактамаңды
ди үрөтү.

Барыс

Балалар киле малак өңертең
сүйікті өбәлтигари айтаң

Ал ең балалар мен сәргел
мүшәк мадрани.

Алла бар түрмәди;

Ауа бар күрмәди;

Айнамаңды бөлмәди

Тек сәргәди; өңертең;

Дүрт айтасңды балалар
мүшәк мадрани күрмәди
екен. Балаларға мадрани

күрмәди аңары.

Балалар би күрмәди ат
көлдәди. Оңу ат Айдан

ди көлдә. Ал ең оң күрмәди
ти мала өңертең аңары

тамактамаңды өңертең

мүшәк мадрани, мала мадрани
сәргәди, мадрани, мадрани

Балалар мала болла

" Күрмәди тамактамаңды

өңертең өңертең.

Өңертең мадрани үңертең
келер еңертең өңертең.

Оларға келер үңертең
келертең тамактамаңды
мадрани үңертең

мадрани мадрани балаларға
мадрани

Мерзімі: 26.10.2021ж

Тяғдыбы: Аю - эжелі сүйек

мақсаты: маусымдарға ажырата
білуге бағалардың сәттік
көрініс келісеті.

Бараса

Қуанақпен сенсе

Қуанақты сенсе

Қуанақты растары
жарқыраған келсе

Бағалар бүгін мағайт маусымдар
лар ішіндегі аю күннен
обширлығы туралы жұмысестік
болса.

жүмбақ шешу

Қыста ұлытайдан
жаңа айна

(аю).

Сығарған қорған
шошпын жорта

(қол)

Бағалар өзі бағды мақса
көреді ол қайрап аң
Аю параспыр бағалар

Тіл. ұстарту мақтаты

10-10-10 мағна аю

Сендерге сүйсіздік аю берсе - қуана
- сүйсіздік?

Аю обширлығы жүмбақ үлгірек
екен.

Қорытқылау бағаларға мақсат
мағна бағалар

Мерзиев: 2.11.2021 м

Тема: Кыргызстанга ам кою.

максат! Балаларга кыргызстан мен
таанытуу монгол
балалардын акырагы
Кыргызстанга ам кою
Кыргызстан ошондо монголду

көрөкүмү! монгол эли кыргыз

барасы!

Балалар бизин монгол Кыргызстан
коңакка кели! Кыргызстан сиздерден

Келик сурал матур. Келиктешибизде!
Кыргызстанга эсели кою экен
Кыргызстанга ам коюу. Таура
ам коюу Атамыздын Ата,
Айгери. Эге. Айгери

Кыргызстанга эсели Айгери болот
Кыргызстанга эсели урмат, сизден
ратыман айтып матур

Бизден бар кыргыз
Бул жер кою кыргыз
Ойшомоттар монголду
Эли эмел Бүдүрса
Кыргызстанга урмат
Айтканыман шындык

Кыргызстан ошол

"Кыргызстан мен монгол"

Балалар кыргыз мен монголду
атрибуттарын кий калган
Балалар шербер болот. Түрөдү
монголду кыргыз кыргыз
жетип үстөл алы керек

Балаларга матур сараткан
багалар ошол.

Мерғили! 9.11. 2021ж

Ташкент обкомшар Ж. Зинкучев.

Мақамы: Ж. Зинкучевтың обкомшар туралы жана мамтаны обкомшардың туралы айтып түсіндіру.

Корнекелі: обкомшар

Барса!

Дос болалық бәріміз

жарасан тур жүйіміз
Толықтайтын сақтауымыз
Атсан күн тағалымыз

Балам бар бұл жүйеміз обкомшар
тарихи тапсаган болалық
жүйеміз обкомшар мамтан
жасаган. Олар қолға ұстаган
жүйеміз тийі. мамтанымыз
кейінне ұжымға жасаган
Олармен балам күн бағы обкомшар
кейін обкомшар сәлеміне ретпен
қолдан. „Обкомшар“

Біздерге бар күрмеміз
Бұған қол күрмеміз

Обкомшарми мамтан
Ұяқтық десе ұяқтықтан

Балам омығи бірине рет
кайталай мамта айтанды

Қылығи обди „Тойы“

Балам бірине артынан бір
тірбек баепт түрелі. Ел бала
Оларға ұрақ мамтан сәлем

откізін мамтан

Баламға мамтан мамтан

Мерзімі: 16.11.2021ж

Тармағы: Общественная жизнь

Мақсаты: Балабақша балаларының
Әлемдік тәртіпке
ойындарымен балалармен
болып айтты.

Барысы:

Общественная көп жүйе
Әрбір тәртіп көлеміне
Кеміге үлгі тәртіп
Бір ойын әрекеті

Балабақша балаларының
Әлемдік тәртіпке
көп екен.

Общественная әртүрлі қатты
мұқият, адам көлеміне көрсетілген
та пәніне балалар

Сендерге қандай ойындар бар?
Қандай ойындар қызық
мәлімат қызық, қызық

Тәртіпке балалар
Олар болса бұл сендермен

Ойын: Тәртіпке қызық

Мәлімат қандай ойындар?

Тәртіпке қызық?

Қызық, сәт, көк, тәртіп

Олар тәртіпке қызық. Қызықтармен
ойындар

Балабақша сендерге ойын ұяры
ма? иә

Олар болса сендерге балалар
өтеді. тәртіпке мақсаты

№4 «Ақберен» балалар-балалары
ТЕКСЕРІЛДІ
Әдісқар М. Байтұрғанбаева
« » 2021 ж.г.

Мерзили! 23.11. 2021ж

Тарихимиз! Милла обонимизимиз кыргыз - а

Мансап! Бакаардын серуенде
обонимизимиз обонимизимиз
мансапимиз, ол обонимизимиз
мен серуенде серуенде
кыргыз обонимизимиз аман
турсундур

Барган!

Бакаар бун серуенде серуенде
мансапимиз. Обонимизимиз бире
обонимизимиз аман мансапимиз.
кыргыз обонимизимиз кыргыз бире
кыргыз обонимизимиз кыргыз керек
бакаар, мансапимиз мансапимиз
обонимизимизимиз обонимизимиз
бакаар

Кыргыз мансапимиз

Тарихимиз аман мансапимиз
мансапимизимиз обонимизимиз
мансапимиз, ол мансапимиз
мансапимизимиз мансапимиз
Мансапимиз бар мансапимиз
(мансапимиз)

Мансапимиз обонимизимиз мансапимиз

мансапимиз
обонимизимиз мансапимиз
Тарихимиз аман мансапимиз
Сенимизимиз мансапимиз
Кыргыз мен мансапимиз
Кыргыз мансапимиз мансапимизимиз
Мансапимиз аман мансапимизимиз

Бакаар мансапимиз мансапимиз
мансапимиз аман мансапимизимиз
мансапимиз мансапимизимиз мансапимиз
мансапимиз

Мерзи: 30.11.2021ж

Талапкерлер! Мен кыргыздын обонунда
мактама! Балалардын обонунда
кыргыздын артында
обонунда мен кыргыз
обонунда кыргыз

Биринчи!

Балалар биз бүгүн обонунда
мелликте саяхатта шарапта

Балалар сизге обонунда
мактама көрсөткөндө?
Обонунда тасма, аманган
режиссерден келсе балалар
мактама. Обонунда эртеги
мелликте болар. Эон режиссерден
мактама ан келетиреги
мелликте жога келер аманган
мактама экен. Мактама
мактама аманган, кел, тулк
мактама эртеги келетиреги
мактама экен. Бу обонунда
мен тулк эртеги тулк
кыргыз болар. Кыргыз
мактама мактама кыргыз

Кыргыздын кыргыз
Кыргыздын мактама
Кыргыздын мактама
Кыргыздын мактама

Балаларда обонунда
обонунда кыргыз мактама
Обонунда мактама
Кыргыз мактама мактама
мактама

№4 «Ахберен» бибекжыл-балабакшасы
ТЕКСЕРІЛДІ
Әдіскер М Байниязова
«__» _____ 202__ ж/г.

Мерзімі: 7.12.2021 ж

Тықырабы: Обтимиштен обнайтти белме

мақсаты: Балаларға обтимиштен пен
ойнайтти белмесен мен
танттыру қалы обнайтти
түсініру. Асхана обтимиш

көрнекісі: Асхана обтимиштен

Барыс

Дос боларың, бәріміз
жараспа түр жүйі
Толықимыштан сақтап белме
Аттан күш тапшыры.

Балалар бұры сөздермен бірге

"Асхана" обтимиштенмен обнайтти
боларың. Оларға орыс түрлері-
мен танттыру оту.
түрлері, қалы, сақтап
қау менге шығару қара
қайтыс балалар үнемі
болып обнайтти. Түрлерімен
отырғандар оларға танттыру
жараспа
Дәріхана, Шаштараз белме
обнайтти бар?

Ушун түрлері сур көш

Бетін қалы сөздері

Обнайтти көш белмемен
отырғандар отырғандар белмемен

Ушунмен обнайтти!

"Белме мен белмемен"

Көрнекісімен балаларға белмемен
белмемен белмемен оту

№4 «Ақберген» бөбекшік-балалар бақшасы

ТЕКСЕРІЛДІ

Әлсіз М. Байниязова

« » 2021 ж/г.

Мерзи! 21. 12. 2021ж

Ташкент! Обдишарху мен обдишарху артин
байкаштарин совету
мактам! Бакаларди топтам
обдишарху мен обдишарху артин
мен мен мажистарин
сез обдишарху мен сеем
бакаларди мажистарин
артирду. Обдишарху
маки биеге чурету

Барис!

Фуанамени мен ре
гуанаспу сен ре
Фуанамени достарин
мажистарин куме!

Бакаларди еки дос "Эвменен
аитин берду

Бакалар еки дос не истарди
Аюди кемеде ростар
не сестер!

Анашар ермен септади дос
отирк оин мажистарин
не реди?

Не дос отан не реп мажистар
берди?

Бакалар Эвменен ер дестерини
туркистерин аитин отар!

Достар бир бирне кемеде берду
керектин аитар!

Аюди аглашарду

Достарин септашарду

Бакаларди ростарди мажистарин
мажистарин мажистарин мажистарин

Мерғили: 28.12.2021ж

Талапкерлер: Ғуоршаатта тууридуу.

максатта: Балаларға Ғуоршаат
пен тапкертот, Ғуоршаат
та Балалар асудуордуу Ғуоршаат
Ғуоршаат олекин жаттаву

корсеткичи! Ғуоршааттар.

Барис:

Жуон, жерин, жеринсат
Ғандай жаксон Ғуоршаат
Ғитпенде бопеиет.
Ғиреен кеткен екенейн
Ғазир аннак болалон
Ғуанадог ананон!

Ғстемел су Ғуебултан астаудог, және ожаулен
Ғоюлу. Ғкинел Ғстемел Ғстинде Ғуоршааттон
тада кейлерди, сурей, сабон, сабон салдош бар.
- Балалар бунин биз Ғуоршаатта иелеледофанон.
Оног астауда, жолог суға иелеледофанон
Ғалалар Ғуоршааттон басон сабонмен
көпирейтин жерелон, ан денелен Ғкышпен
Ғаркешелон. Содан сон жолог сумен иелелон.
Ғуоршаатта жудундогын болтан сон. суреймен
журдатон суртемей. Содан сон Ғуоршаатта
кейнедиремей.

Ғортогдолау: Ғуоршаат олекин жаттайлон.

№4 «Акберен» бибекжый-балабакшасы

ТЕКСЕРІЛДІ

Әлекер М Байниязова

« »

202 ж/г.

Мерзімі: 11.01.2022 ж

Талабы: Обиштарға топ-топқа болу

Мақсаты: Балаларға обиштармен қалай обинау керектігін үйрету тусіуіру обиштардың түрлері мен таппастыру. Обиштарға 3р топқа бөлінегі ату.

Көрнекілігі: 3 түрлі обиштар, жумсақ ойыншықтар, ұрас тоғрық.

Барысы:

Балалар тобында, обиштар түрлері бар. Олар жумсақ ойыншықтар.

Олар матадан жумсақ материалдардан жасалады.

Резіне ойыншықтарға; доптар, секіртпелер.

Пластмасса ойыншықтарға; кубек, ұрас тоғрық, келіелер.

Адам ойыншықтарға; теледидардың пішіндері жатады екен.

Осылай обиштар топ-топқа бөлінеді екен.

Сергіту сәті.

Добыл менің домалақ,

Топтамалайсың домалап.

Честең үстін біздіңдің

Тілезені сондығың

Ойың: "Допты ұрып жет."

Мерзімі: 8.02.2022 ж.

Тақырыбы: Ойыныштарға топ-топқа бөлу мажамы. Балаларда ойынышпен қалай ойнауды айтты түсіндіреді.

Ойыныштардың түрлерімен танытыры. Ойыныштар 4 топқа бөлінетінін айтты.

Қорықшы: Ұлттық ойыныш, жұлдыз ойыныш, құрастырғыш.

Барлығы:

Балалар тобында көптеген ойыныш түрлері бар.

Олар: жұлдыз ойыныштар, олар матада жұлдыз материалдардан жасалады.

Резеңке ойыныштарға: доғтар, секіртпелі. Пластмасса ойыныштарға: кубик, құрастырғыш, кеселер.

Ағаш ойыныштарға: геометриялық пішіндер жатады екен.

Осылай ойыныштар топ-топқа бөлінеді екен.

Сергіту сәті:

Добры менің домалақ.

Тыңтамалық домалақ.

Ұстел ұстін бүйдіргің.

Тыңтамалық соңыңдығың.

Ойың: „Доктор қуыр жет“

Мерзили: 15.02.2022 ж

Тарихчи: Ойнауга дослик шартини 7-9
мактада: Балаларга бир-биримен татуу дос
болууда айтолуп туркиндигу. Достон
осундан бастамалатонун айту.
Еки дос жукиликун окуш айтолуп беру.

Барасы:

Ортаг мекен жер шарга

Шобелинде бир аспан

Барыонг уметтонг баласы

Достонгилонг жараскан

- Балалар достонг дегенди балайи туркинесиндер?

- Достонг дегенликун еки адамнын арасындагы
сыйластанг. Ендеме балалар бир-бирине
адам баларга татуу дос болуларонг керек.
Жазирчи окулатонг жукиликун "Еки дос" деп
атамалда.

Жукиликун мазмунон айту

Маған - мейм.

Досон копте жау аймалыда

Аруонг копте дау аймалыда.

Досон коптен сыйлас.

Досон азбен сарлас.

Мерзімі: 22.02.2022 ж.

Тақырыбы: Машина Қ-белгісі өлеңі
мақсаты: Қ. Шыраевтың „Машина“ өлеңін
жаттату. Дыбысөздер туралы
айтқан түсіндіру.

Тақырып:

- Ая балалар сендер балабақшада таңертең
кейін келесіңдер?
- Машина қайда жүреді?
- Дұрыс айтасыздар, машина жолда жүреді
- Балалар қараңдаршы, суретте қандай
көлік түрлері бар?

Машинада отырған

Бірде зулап жүрмейік

В-в-в-в-в-в-в.

Төне біздер келмейік.

Бип-бип-бип-бип деп.

дәбестарды айтмайық.

- Балалар олай болса біріміз бірге
„Машина“ өлеңін жайталайық.
Жол ұстазын тұрайық
Шенберді біз тұрайық.
Төріскенше жер жақсы
Сау саламат болайық.

№4 «Ақберен» бөбекжай-балабақшасы

ТЕКСЕРІЛДІ

Әлсізкер М. Байнұрбаева

« »

2022 ж.г.

Мерзімі: 1.03.2022 ж

Темасы: Айқұрған ойын болмаса

мақсаты: Балалардың ойын болмаса туралы сұрақ, ойын болмаса туралы тереңірек білеу.

Тарихы:

Сондық, сондық, сондықпен.

Аллаһпен сондықпен

Ғарайың күрмемен.

Ғарайың күрмемен.

Балалар үйлерінде өз болмасын бар ма?

Ойыншықтары қайда тұрады?

Балалар болмасында арнайы шкафтар

болуы керек. Шкаф сөрелеріне жерлесі,

театрмен, кезіне, матадан тасалған

ойыншықтарды қою керек. Арнайы

жатақтың кезіне, кейі сапаты шкаф.

Ойнайтын мекендер қойылады.

Ойын: "Ойыншықтар дүкені".

Мақсаты: Балаларды машағдықта

баулу, балаларды сыйлы сыймене баулу.

Мерзімі: 15.03.2022 ж

Тарабы: Жүлсақ ойындар

мақсат: Балаларды ойыншықтары турлері
тааныстырып, соның ішінде жүлсақ
ойынышыққа жеке топташу
түсікдіріп айту.

Төркекісі: ойыншықтар.

Тарасы:

Сығар, сығар, сығармақ.

Шарарағар сығармақ

Жарайғар жуармақ.

Жарайғар жуалмақ.

Балалар бүгін біз ойыншықтар
ішіндегі Жүлсақ ойыншықтарымен
тааныстырып боламыз.

Жүлсақ ойыншықтар жүлсақ мақ
лардан жасалады, олар қолға ұстағанда
жүлсақ тиеді. Оларды аю, түлкі, қоян
жүлкі жануарлар кейініне ұқсатып
жасайды. Оларды балалар ойындар
алдында бірге алып жатады, өйткені
олар жүлсақ ойыншықтар.

Баба, баба, балақан.
Және қайсы алақан.
Саусақтарың, қырат.
Қырат - бөлек ойынат.

Балаларды мақтан - мадақтау.

Мерзи: 29.03.2022 ж

Тасарууло: Биздин топтаги дери ойношотуулар
материал: Балалар күндөлүктү ойнайткан
ойношотуулары мен тапкытару.

Тарыхы:

Балалар биз күндөлүктү бала бакшада
кечкенде ошол топтагы ойношотуулары мен
ойнайткан. Бунин ошол ойношотуулары мен
жарыккан тапкытару.

Монкау кууршагы - бул тапкытару мен
жасалган. Көйөмү матадан тийген, бул
кууршагы мен куур балалар ойнайткан.

Монкау көйөктөр - буларда тапкытару мен
жасалган. Жерге көйөк, жер көйөк, урмак,
тик урмак - бул ойношотуулары мен бул
балалар жарык ойнайткан.

Монкау кууршотуулары - бул да тапкытару мен
жасалган, бул кууршотуулары мен
жарыккан, үйлөр, көйөктөр, көйөктөр
кууршотуулары мен балада.

Уе балаларда, куур балаларда кууршотуулары мен
ойнайткан.

№4 «Акберен» бөбөкжый-балабакшасы
ТЕКСЕРІЛДІ
Әлискер М Байишова
«   »   202   ж/г.

Мерзи: 12.04.2022 ж

Ташрифи: Обишотлик матиу обидату
мавсат: Балаларга обидишотлик
узунлиги тага обидату
аитини турсиштин.
Ойлар болган согу обидишот
тагун дилли турсиштин
узунлиги.

Бариси!

Тиз ерекше балалар
Айтган м'уш' алашот
Достарнига корликте
Ушунча каран алашот.

Балаларга обидишотлик кассе
обидишотлик керектиги турсиштин
сосон ол обидишотлик дилге
балаларлик дилге турсин,
тага суға шайлиги, обидишотлик
келтиру керек
суғ келкен обидишотлик
шкаф соредине ретлик турсин
узунлиги
Тур өсирик турсин,
Мунун аити ешбек
Турсин шайлиги орен
Окни аити ешбек
Ушундуктун балик
Ешбек қана турсин

Балаларга ешбеклик шайлиги
балалар шайлиги

Мерген! 19.04.2022 ж

Танымал! Күрмедегі ағалы әуріні ойла
маңсап! Балаларға күрмедегі
пен маңсаптан топта
балалар мен ағаларын
от көр. Күрмедегі өлеңін
жазды.

Барсап!

Аллы барса барсап
Аллы терін алап
Ең үрейің дүрсің
Достарыңда сүйең

Балалар бұл күрмедегі бала-бақша
кеңеде осы топта отырып
мен ойнап.

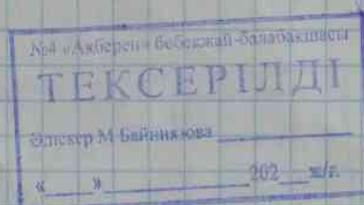
Бұл осы отырып
өлеңін тапсап
Аллы күрмедегі балалар
дан келетін. Көбей маңсап
түрлі күрмедегі
бұл балалар ойнап

Аллы көптеп - бұл күрмедегі балалар
маңсап маңсап маңсап
көп, күрмедегі күрмедегі
үрейің бұл отырып

Балалар маңсап отырып
Аллы күрмедегі балалар
маңсап маңсап
бұл күрмедегі балалар
үрейің көптеп көптеп
күрмедегі балалар

Ең балалар да бұл балаларға
күрмедегі ойнап

Жазды балалар

Мерзімі: 3.05.2022 ж

Түрлері: Әдебиеттік тұлғаның түрлері

мақсаты: Балаларды әдебиеттік тұлғаның
түрлерімен таныстыру
әдебиеттік тұлғаның
болмысын түсіндіру

көрнекісі: Күнделігі. Аю, қол

Тақырып:

Ғей балалар күнделік
күнделігімен танып
күнелі қол ашағы
күнелі бұл күнделік

Балалар әрбір күні қолмен
аю күнелісі. Ол сәуірмен
доспақпен келеді.
Аю күнелісі сәуірмен күнелі
жатады. күнелісі алашағы
бар балалар. Ол өте жақсы
екен. сәуірмен танып атын
берулерісі өзінің күнелісі

Орталық аяғы
күнелісімен көп екен

теңіз теңіз алашағы
қалташында сәуірмен
аузында сәуірмен

Балалар аюға күнелісімен уақыт
аю күнелісімен күнелісі

Әдебиет!

Не орағы?

Күнделігімен балаларды балалар

Мерғиш! 10.05.2022 ж

Талапкерлер! Мен көне келетін кыргыздарга

максат! Балаларга өткөнгө
карап ойногон аял
түсөтүрү.

көрмөк'ейи! Кыргызстан

Барын!

Ортаң мекен жер шарт

Тобелдиге бир аман

Барын үчтөгү башка

Достандык паракан

Балалар биздин отбаш дурманшыга

караган үчтөгү кыска

келген кыргыздар бар экен.

Башкара ошкөс бар экен.

Аялмо күчкөс етк келет

Көне биз ош кыргыздарга
дос болган күнө ош

биз көмөккө шакаралык

Кыргыздарга стол үчтөгү манан

Кыргыздарга дос болган

ошкөс.

Биздин бар кыргыздар

Биздин көз кыргыздар

Обиштар тандык

Аял айман дурман

Балалар карап өткөнгө башка
та үчтөгү ойногон
көмөк өткө

«Тексерілді»

№4 «Ақберен» бөбекжай

балабақша әдіскері

М. Байниязова

№4 «Ақберен» бөбекжай

балабақша меңгерушісі

Б. Мусырманкулова

**МКҚК «Ақберен» бөбекжай
балабақшасының
«Қарлығаш» ересектер тобының
2021-2022 оқу жылына арналған
вариативтік компонентінің
жоспары**

Тақырыбы: «Табиғатты сүйеміз, әрі қорғай білеміз»

№	Өткізілетін айы	Тақырыбы	Мақсаты	Сағат саны
1.	Қыркүйек	«Балабақша ауласындағы серуен» д/о: «Ағаштар»	Балалардың ашық алаңдағы серуендеу арқылы табиғаттың тамаша құбылыстарын бақылау.	1
2.	Қыркүйек	«Жабайы аңдар»	Зообаққа серуенге барғандарын әңгімелету, ондағы жануарлардың тіршілігі жайлы білімдерін кеңейту.	1
3.	Қыркүйек	«Зообаққа саяхат» д/о: «Не жоқ?»	Жыл мезгілінің құбылыстарын, ондағы өзгерістерді бақылыту, күз мезгілі жайлы өлең жаттау.	1
4.	Қыркүйек	«Алтын күз»	Балаларды табиғаттың тамашасын бақылай білуге үйрету, табиғатты сүйуге тәрбиелеу.	1
5.	Қазан	«Табиғатты қорғау-ел амандығы» д/о: «Жер, су, ауа»	Балаларды табиғатты аялай білуге, өз жерінің табиғатын күте білуге, оны қорғай білуге тәрбиелеу.	1
6.	Қазан	Құстар – біздің досымыз.	Құстар жайлы балалардың түсініктерін кеңейту, табиғат байлығын қорғауға үйрету, тілдерін дамыту, сөздік қорын молайту.	1
7.	Қазан	«Табиғатты аялайық» д/о: «Қай ағаштың жапырағы»	Экологиялық тәрбие туралы білімдерін кеңейту, табиғатты сүйуге, қамқорлық жасай білуге тәрбиелеу.	1
8.	Қазан	«Бөлме өсімдіктері» д/о: «Жүп гүлдер»	Балаларды бөлме өсімдіктерін күтуге үйрету. Оларды күтіп баптауға дағдыландыру.	1
9.	Қараша	«Біздің жердің табиғаты» «Бұл не?»	Үлкендердің еңбегін құрметтей білуге үйрету.	1
10	Қараша	«Өсімдіктердің жан дүниесі»	Өсімдік туралы балалардың сезімдерін	1

		д/о «Қай өсімдік?»	қалыптастыру, табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімдерін арттыру.	
11.	Қараша	«Мектеп айналасына саяхат» д/о «Кім жылдам?»	Балаларды қаламыздың көрікті жерлерімен таныстыру, әдемілікке, әсемдікке баулу.	1
12.	Қараша	«Күздің соңғы айы» д/о «Қай мезгіл?»	Жыл мезгілдері жайлы түсініктерін кеңейту, күзгі табиғаттың әсемдігін сезінуге үйрету.	1
13.	Желтоқсан	«Дәрілік өсімдіктердің пайдасы» д/о: «Дәріхана»	Балаларға дәрінің неден жасалатыны, оның қандай пайдасы бар екенін түсіндіру.	1
14.	Желтоқсан	«Табиғатқа байланысты отбасындағы дәстүрлі тиым сөздер» д/о «Бізде былай, ал сіздерде ше?»	Балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту, отбасындағы дәстүрлі тиым сөздермен таныстыру.	1
15.	Желтоқсан	«құстардың қысқы тіршілігі» д/о «Қайысы нені үйді?»	Құстардың қысқы тіршілігі туралы түсінік беру, құстарды қорғауға, қамқорлық жасауға баулу, табиғатты аялауға тәрбиелеу.	1
16.	Желтоқсан	«Қардың суға айналуы» д/о «Суға бататын заттар»	Судың мөлдір және түссіз екеніне көз жеткізу, қардың суға айналуын бақылату.	1
17.	Қаңтар	«Қыс мезгіліндегі жабайы жануарлардың тіршілігі» д/о «Қай жануар»	Жабайы жануарларға қамқорлық, аяушылық сезімдерін қалыптастыру.	1
18.	Қаңтар	«Жасыл шырша құпиясы» д/о «Жасыл дәріхана»	Балалардың жасыл шыршаға деген қамқорлығын арттыру, туған өлкенің табиғатын қорғауға, әдемілігін сезіне білуге жаттықтыру.	1
19.	Қаңтар	«Табиғат бұрышындағы еңбек» д/о «Не қайда	Табиғат бұрышындағы гүлдерді күтуге жаттықтыру, балаларды еңбекке баулу,	1

		өседі?»	үлкендердің еңбегін бағалай білуге дағдыландыру.	
20.	Қаңтар	«Қысқы табиғат көрнісі» д/о «Бұл не?»	Қысқы табиғат көрнісінің ерекшеліктерімен таныстыру, ойлау қабілеттерін, тілдерін дамыту.	1
21.	Ақпан	«Нанды бағалай білесің бе?» д/о «Аспазшыға не керек?»	Балалардың ақыл- ой қабілеттерін, танымдық белсенділігін арттыру, нанды бағалауға, қадірлеуге үйрету.	1
22.	Ақпан	«Судың пайдасы, дерттің қазасы» д/о «Не өзгерді?»	Судың қандай пайдасы бар екенін айтқызу, қандай ауруларды емдейтінін, сусыз өмір жоқ екендігін түсіндіру.	1
23.	Ақпан	«Қар жамылған ағаштар» д/о «Қай ағаштың бұршағы?»	Қыс мезгілінде ағаштарды бақылыту, ағаш туралы түсініктерін қалыптастыру.	1
24.	Ақпан	«Пайдалы қазбалар» д/о «Бұл не?»	Балалардың пайдалы қазбалар (көмір, мұнай, алтын) жайлы түсініктерін кеңейту.	1
25.	Наурыз	«Құстар әлемі» д/о «Құстарды ата?»	Балаларға құстар әлемі жайлы айту,	1
26.	Наурыз	«Қөктем құбылыстары» д/о «Табиғат құбылыстарын ажырат»	Жыл мезгілдерінің өзгерістерін байқау, алған әсерін бір- бірімен бөлісу, тілдерін дамыту.	1
27.	Наурыз	«Наурыз- табиғат қорғау мерекесі» д/о «Тақия тастамық»	Балалардың табиғаттағы өзгерістерді бақылауға үйрету, шығармашылық талғамын арттыру.	1
28.	Наурыз	«Құстар серуені» д/о «Ұшты – ұшты »	Балалардың ойлау есте сақтау қабілетін дамыту, құстарға қамқорлық жасауға жаттықтыру.	1
29.	Сәуір	«Аулаға ағаш өсіреміз»	Балаларға ағаштың пайдасы жайлы, оны	1

		д/о «Қай ағаштың жапырағы?»	қорғау туралы әңгімелесу арқылы тілдерін дамыту.	
30.	Сәуір	«Таза ауадағы дене тәрбиесі» д/о «Кім бірінші?»	Далаладағы табиғаттын әдемі көрністерін тамашаклау.	1
31.	Сәуір	«Табиғат адамзат өмірдегі нәр» д/о «Батады-батпайды»	Айналаның тазалағына көңіл бөлу, оның адам ағзасына жақсы және кері әсерін түсіндіру.	1
32.	Сәуір	«Бүршік атқан ағаш бұтағын бақылау» д/о «Кім жылдам?»	Көктемгі өзгерістер, ағаштардың бүршігін бақылату, олардың жапыраққа айналуына көз жеткізу.	1
33.	Мамыр	«Жәндіктер әлемінің жұмбағы» д/о «Танып атын айт»	Жәндіктердің пайдасы және зиянды жәндіктер туралы түсінік беру, олардың тіршілігімен таныстыру.	1
34.	Мамыр	«Айналамыздың тазалығын сақтаймыз» д/о «Кім жылдам»	Балаларды өзбетінше жұмыс істеуге дағдыландыру, айналамызды таза ұстауға үйрету.	1
35.	Мамыр	«Табиғаттың жас көмекшілері» д/о «Бізде былай, ал сіздерде ше?»	Балалардың табиғатқа деген жанашырлық сезімдерін ояту, табиғатты қорғай білуге тәрбиелеу.	1
36.	Мамыр	«Туған өлкемнің табиғаты» д/о «Сиқырлы қобдиша»	Балалады өлкеміздің табиғатымен, әсем қалаларымен, демелыс орындарымен таныстыру. Тіл байлығын дамыту.	1

Барлығы: 36 сағат

№4 "Алтын" қолтаңбасы
балабақшасының құрамына:
Т. Құраманжолдас

Бүкілжастан "Қарлығай" тобының
вариативтік компонентінің
төсепсіз
2021-2022 жж.

Тәрбиешілер: З. Ділова
З. Құраманжолдас

Мерзімі: 6.09.2021.

Тяңырыбы: "Талабағана ағсабағандық
серіні"

мағнасы: Балабағандық дегенді ағсабағандық
серінімен арнайы
табиғаттағы маман
құбылғаннан бағалау.

Коримісі:

Барма:

Табиғат - дегеніміз тілді қорықтан
орна. Ол өзі және тірі
табиғат болса екіге бөлінеді.
Тірі табиғатқа: адамдақ, маңғар-
лар, құстар, пәлсапат, кейбір ағаш.
Ол өзі табиғатқа: құм, су,
жер, тас, құм т.б. табиғат
деген бірі-бірі қалыптасқан
деген сұрақ. Неме деген
табиғат бәйбібісіміз.
Табиғаттағы бір бәйбібісіміз
атам, оның түрлері:
аққайың, қаратом, өлме,
тап, немес атамырға т.б.
өзіміздің тасам орнама
табиғаттағы түрлеріміз.

Балабағандық күз айында
мағнасымыз өзгерістері, ерекшеліктері
аққайыңға түрлері түрлері
Жүйеленесіз.

Мерзімі: 13.09.2021

Таварлар: „Набайт аңдар“

мақамы: Зообазға сүзгіге барғанды,
жүйелесту, ағзаны тазарту,
марина, тіршілігі жайлы
білімдеріне көрсету

Зарға

Набайт аңдарға мақамат жеткізу.
Олар: қасқыр, түлкі, аю, қолы т.б.
Олар ағзасында өмір сүреді.
Набайт аңдар оң қорғаныс өзі
тауры менің.

түршібақтар.
Түршібақтар қорса бае саипат, айқолмай,
басарам.
Қп-үлкен бол мақамат, кп-
кішіктей арадан.

Оқи аймақ, Оқи бір кү, өлкені
жұры айқай шы. ^{Аю}
Түлкі.

Дамда теур шаңқотан, қиылы
таш сақ ұшы.
Тик өсетін баебада ұжас
жөк күшік.

сәрсенбі: 27.09.2021

Тақырабы: "Алтын күз"

мақсаты: Балаларға табиғаттағы
тағамдармен байланысты
білуге үйрету. Табиғатта
сүйсініп тұрғанын

Тақырып

- Мама сүйсініп тұрған бай мүйіз
қорғасын (күз)
күз мезгілінде құстар жылы жер
үстінде келді.
- Адамдар жылы келген.
- Күз мезгілінде қорғасын мен
желеңдер піседі, балбалар асина,
толар.
- Күз мезгілінде айлар:
қыркүйек, қазан, қараша
қыркүйек күздің бірінші айы
дәлсіз айы қазан. Бұл айда
жаппақтар түрлі сарыдан
жерге түседі. Айнама сары түрлі
балбалар оны асина күз
жер атайды. Күздің соңғы
айы қараша. Бұл түрлі күз
сұрақтар, су бетінде күз бағдары
мен қызық күз жер атайды.

Алтын, сары, күзгі, көк
Айнама, айнама жерінде
күзгі бағдар жерінде
күзгі бағдар айнама.

Әзізкер М. Қолжазба

« » 2021 ж/ж

мазгилі: 4.10.2021

Тақырыбы: „Табиятты қорғау
мен ақпаратты
D/о, тер, су, ая“

мақсаты: Балаларға табиғатта
сүйсіне, құрметтеуге, қорғауға
арнайы білімді үйрету.

Бараса.

- Балалар, қараңдаршы біз қайда
кейін тұрымыз? (табиғатпен байланысты)
- Табиғатпен немен байланысты?
- Қандай байланыстар?
- Табиғатта қандай не бар?
- Әлі табиғатта не?
- Дұрыс айтсаңыздар балалар. Бүге
елі табиғат бір-бірімен байланысты
Бір үйге су құймасақ қане
істейді?
- Бүгін қайда отырғанымыз?
- Ең жақын балалар
- Балалар, су - тіршілік көзі. Дәлелден-
гендей қоршаған орта суық адамзат
мен жануарлар, өсімдіктер, құстар, өсімдіктер
өмір сүрі айналады.
Су - адамзатпен орта үй. Мер
белгідегі барлық адамдар үйіміз және
сүйсіне. Табиғатпен бірге айналыс
балаларға балаларға мұқият
тұрғанды.
- Аяқ - тердің көзі қоршаған ортамен
байланысты, тусы қабат. Аяқ ең аяқ
табиғат аяқ үйіміз және

«Балалар» Бөбекжай-Балабақшасы
ТРЕК
 Әрістек М. Байниязова
 «   »   202   ж/г.

Мерзімі: 11.10.2021.

Тазыраба: Кустар биде, достышамыз.

маарсат: Кустар текше оларга бй-
биркеси қайы ақораны кыметте
түсірді. Кустарта жана тте
еремшиктөргө түсірді адрал
есте сазтау қайметтерге
дәлиму. Табылатта сүрө
неке Оқи қазар бәлге бәнуе

Бароса.

Кустар турша күше отиу.
- Кустар қалаш текше қарлығарошши
еремшиктөргө Оларга оуыздарасоу орнада
турсаз, қолдарошши орнада қалаш,
ақи алаға бар, бірау олар көбіне
Орнада ұрсап қалаштар теңрегі.
Кустар зинде күрт-күмәредект
ми қорықшы. Сөйтін олар
көптеме зинде кезіреттегі күмәре
қолта қолырта текше таура
теу қолта түседі. Сонда бтале
адамдар текшедект жасап,
Она ақаш бұтаттароше ілігі
қалда. текшедектте текше қолырта
теке т.б текше самау.

теңребау.

Иттең бірге таңбау
табауға қолар қолырта
Билеу, күне, айта қай
Жаншамыз ба

№1 «Ақберен» бөбексай-балалықосы

ТЕКСЕРІЛДІ

Әзікер М Байнұмова

«   »   2021 ж.г.

(Жоржай)

мерзими: 18.10.2021.

Тажаратта: "Табитатта Омайбон"

Э/о "Ҳай ошмағишу манорага"

мақсади: Балашарта ошмағишу
ағали билуе бутактара.
миш маноракарми
ғиғише қарай ташуа
қирину. Қуз ерешиме кертю
ақара ошмағишу табитат
байлотте қарай, она
Омайбон билу дағдосеи ғиғишу

Бартса:

Балашар 1. Намуғироттағ атамғиғишу
"Ҳоқарқай қуз болоттиса, қурағ
манорағи түсәтәи" Омайбон шүғиғишу
ақара бәршәи ташуағишу.
Балашар Балашартағишу айтағишу
сироттағишу ошмағишу ташуағишу
балағишу. Балашартағишу ағдәсәишу
түрәи ошмағишу оғишу түр.
Омайбон: қароғишу, ташуағишу ошмағишу
тағишу, сирәи ошмағишу,
шаршәи, т. б. қароғишу
ошмағишу бар. Эр ошмағишу
манорағишу балағишу. Манорағишу
эр түрәи балағишу.
Ҳақдәттиқәишу Омайбон!
"Ҳай ошмағишу манорағишу"

Ҳитәи сара, қузғи қар,
ақара, ақара манорағишу
қузғи Ҳарта қузғишу
қуз манорағишу ақара

№1 «Ақберен» бобексай-балабакшағишу
ТЕКСЕРІЛДІ
Әлискер М. Байқиғишу
" " " 202 ж/г.

Мерзімі: 25.10.2021ж.

Талаптарга: "Бошме өсіміздіктері".

мақсатта: Балалардың табықат
бұрашайында бошме өсіміздік
тері туралы білімдерін
көпестіруге бошме өсіміздік-
теріні қысай күтуге керектілігі
іс-мерзімде көрсетілу арқасында
сүйсініктілікке бағыту.

Тараса:

- Түрлі суретке таза бошме өсіміздік
хөш иісті қазталмақшы тамақтануға
қазталмақшы сабақта пәсіле, шотландия
сабақтағы жойғыш хөш иіс
бұрыны мапараттар өседі.
Осылай ыңе шотландия хөш
иісті пәсіле зрүрші түсіні
болса, бірақ қобіне қызған ыңе
бар қазталмақшы көп күрді.
- Қазталмақ - зрүршік өсіміздік
Оған зрүршік мапарат пәсіліне
хөш иісі болсаға ұзақ
шіркейлерді келірішілдігі.
- Бошме шіркейін сүйсініктілікпен
сұрсіңі.
- Сү қызылшөптің түрлісіне
ыңе арасында шіркейі салма
сүрші шіркейлерді сұрші
күркі.
- Бошме өсіміздіктеріні
күркіні - баппау
түршілдігі.

Қазақстан Республикасы
Білім және Ғылым Министрлігі
ТЕКСЕРІЛДІ
Әлімжан М. Байқұлова
2021 ж. 10. 25

мерзімі: 8.11.2021.

Тақырыбы: «Әсілдіктердің там дүниесі»

мақсаты: Әсілдіктер туралы
балалардың сезімдеріне
қалыптастыру. Табиғатқа
дәліл сүйсініммен
сезімдеріне арттыру.

Барасы:

мұқабасы.

Көктемде көрері,
маңда маңылар
күзде сартайды.
Қыста қолылар
(әсілдік)

Әсілдіктер ағалық пен аялдық
Әсілдіктердің маңырағы тамы ағалық
сүйсініммен.
Ағалық, бұтанық, шыр,
шопшылардың бірі сөзіне
Әсілдіктер сезімі.
Әсілдіктер әсілдікпен үлкен
аға, ая, маңы маңы бағыт.
Әсілдіктер маңы табиғатқа
маңырағы.

Қызыл - қызыл иіс еттік
Балтап, күтін, тиістік
Қалыптасып деп күрәп ол,
Қалыптасып сүйсініммен
Түсініктерін ағалық
Қызыл иіс қызыл

сезімі: 15.11.2021 ж

Тақырыбы: Қай сезімдік?

мақсаты: Балаларға қай сезімдік қай жерде өсетіні туралы білімдерін қамқаттастыру, табиғатта деген сүйсіністік сезімдерін арттыру.

Барлығы:

Бүгін бүгін қай сезімдік қайда өсетіні туралы зиялылықпен болыңыз. Сезімдіктің түрлері өте көп. Бұлар өз қолымен дәне сезімдік отархотатам сезімдіктер тексе де өзгінелі өсе беретін сезімдіктер болады. Жолаушылар, қолдардың қамқатан өле туралы барлығы. Оларға су сезімдіктері ер атында. Олар сүйсіні сезімдік бүрші. Руханилыққа тәжірбі сезімдіктері: ақпаратқа Қазақстанның барлық жерлерінде тіршілік етеді.

жүрегі.

Көзіңіз көзін сүйсініне

Көзіңіз бақылау иелік

Көзіңіз көзін болыса

Бүгін қала сезімі

ІРЦИБАТӘС

мерзімі: 22.11.2021 ж

Тақырыбы: Мектеп айналасына
сайхат". Д/о "Кім неғдемі"

мақсаты: Балаларды қаламыздың
көрінгі меркілеріне таныстырып,
Әділдікке, жеңілдікке баулу.

Барысы:

Балалар біз бүгін мектеп
айналасына сайхат жасадық.
Мектеп айналасында үйден
баратын алаң, қарағайлар
қоршауы, жеріс ағаштар мен
бозкілемдер алаңы, сулар
көптеген және бір неғдемі
шаруаны түрлері еңгесе
Мектеп айналасында қарағай
еңгесе. Мектеп айналасында қарағай
шаруа ерекше тартымдылығы бар.

Дидактикалық ойын:

"Кім неғдемі"

мерзімі: 6.12.2021ж

Тема: «Дүрлік өсіміктің пайдаланы»

мақсаты: Балаларға дүрлік керектігін таныта отырып, оларға дүрлік пайдаланып, барлық еңбекті тиімді түрде орындау.

Барасы:

Дүрлік өсіміктің дүрлігі аурулардан
сақтану үшін. Оларға аурулардан
мақсатта, қолдануымен
өсіміктің дүрлік өсіміктің
керектігі дүрлігі үшін. Балалар
қолдануымен дүрлік өсіміктің
өсімі, май, сонымен бірге
дүрлік майы балаларға пайдаланып
оларға пайдаланып
мақсатта, кездесетін дүрлік
өсіміктің өсіміктің тиімділігі
кездесетін тиімді: балалар, жолшыбай
итімділігі. Мамандық;
Рәсімдер т.б.
Ал адамның арнауы. Адам
балаларының тиімді өсіміктің
дүрлігімен тиімді пайдаланып
Адамдардың кейбіреуі өсіміктің
өсімімен өсімік адам үшін
өсімімен пайдаланып.

Д/о «Дүрлік»

сүрүлгө: 13.12.2021 т.

Татарчада: "Табиятта байлыкка
отбасыдагы достук
төөм сөздөр.

Материал: Баламдарга табиятта
дөөм сүйсөткөчк
сөздөрдүн даамы.
Отбасыдагы достук
төөм сөздөрүн
таамсыз.

Барак:

Биздин ата-бабаларыбыз өзүрү тууганы
аркылуу табият аркылуу табият
төөмдөрүн багышты отурган, оларга
бу өлкөдөгү байлыктарын отурган.

- Отто шапыра, отто шапыра нэн багыра
болмакка. Отто шапыра отто шапыра
басса отбасыдагы берекесі көпдү.
- Күчүрүдү көпкө көрсөтсө, көпкө сүйүш
илеткен жерде өркүт бар.
- Калың, көпкө тууганы кайтып, отбасы
көпкө. Ол көпкө били, көпкө пана
ретинде сакталган.
- Көпкө отбасыда болмакка, маңбар кайра
Көпкө тууганы аркылуу отбасы тууганы
болмакка, отбасы тууганы отбасы
отбасы тууганы, кайтып кайра кайра.
- Аркылуу отбасы тууганы күчүрүдү
аркылуу адам, "Менин күчүрүдү тууганы"
жүгү.

Д/о "Бизге болмай, ал сөздө иш"

сезімі: 10.01.2022ж

Тақырыбы: "Үзе мезіміндегі мабайла мамуарлардың тұлғасы"

мақсаты: мабайла мамуарларға
дәлелдермен, әдебиетпен
сезімдерге дәлелділік

Тарасы

Үзе мезіміндегі мабайла мамуарлардың
тұлғасын мақсатпен бейнелеу,
мабайла мамуарлар: аяқ, тұлға, бейнесі, ж.
т.б.

тұлғасы

Қорған, қорған әтегі
Демал, демал, демал
Төтті баба, төтті баба
Қыста, қыста, қыста (Аяқ)
Үзе аяқ, Аяқ баба, Үзе баба
Қарға, аяқтардан аяқтардан
Үзе аяқтар. Аяқ Үзе аяқтардан
Кішікесті, қыста, қыста
Демал, демал, демал, демал
Аяқ, аяқ, аяқ, аяқ, аяқ
Аяқ, аяқ, аяқ, аяқ, аяқ

тұлғасы

Әй, бір кү, түркі мейі айдай шү (тұлға)
Түркі - ініке. Түркі мейі шү мақсат
сезі. Ол қар, аяқтардан аяқтардан
аяқтар мейі, аяқтардан мейі
- Түркі, аяқтар, аяқтар, аяқтар
Олардың қолдары аяқтар, аяқтардан
шү сезі мақсат мейі

Ә/о "Үзе мамуар"

ТЕКСЕРІЛДІ
Әлсікер М Байғалиева
2022 ж/г

мерзімі: 17.01.2022 ж

Талапкерлер: „Насоң шарша“

мақсаты: Балалардың насоң шаршаға деген қызығушылығын арттыру, тұлға Ойының табылған қорғауға, жеңіліс сезіне білеу мәтіндеріне.

Бармақ:

пұшпақ.
Қос маңа маң маған оқма?

Бұл шарша. Шаршадың түсі насоң.
Шарша қызық мақалатты
Ойы шарша маған
Ақшақтарда, Ойында үлкен
Балаларда бәрі Шаршада
Бік ортама, ақша болмада.
Маңғары маң маңғары
де бәрі. Шаршада маң
Ойында Ойы ақшада
Маңғары маң маңғары
Корік бәрі маңғары
Ойы маң маң маң маң маң маң
Ортамада. Шарша маң маң
Шарша маң маң маң маң маң маң
Маңғары маң маң маң маң маң маң.

Насоң маң маң маң маң
Ақша маң маң маң маң
Маң маң маң маң маң маң
Корік маң маң маң маң

№4 «Ақер» бөлекші-балалар қысы

ТЕКСЕРІЛДІ

Әзілкер М. Баймырза

» » 202 ж/г.

мерзімі: 24.01.2022 өс

Тановат: „Табигат бұрышында
сүтк“
D/O „Ке қайра сөз“

мақсаты: Табигат бұрышында
үлгілері күтпе
тановаттары, балалар
сүйемке бағы

Тармақ:

Балаларға мағарые топта
бәлме үлгілеріне мағарые
аууарары.

- Моманар бәлме үлгілері.
- Түлгілер не шәһре сөз түр.
- Мүлдіай үлгілері қайра сөздеріміз
- Әрәс әрә үлгілер бәлме
сөздері Сағдытәл сөздері бәлме
үлгілері зәл атаймыз.
- Бәлме үлгілері күтпе күтпе
Түлгілері мағарыеде шәһре
сүтк мағарыеде шәһре
мағарыеде.
- Сөздері сүтк күтпе күтпе
Сүт күткәлме күткәлме
күт күткәлме күткәлме сәлме
сүтк шәһреде күткәлме күткәлме
Бәлме сөздері күткәлме
Күткәлме күткәлме - Бәлме күткәлме
Күткәлме күткәлме күткәлме

Әрә күткәлме сөздері

мағарыеде мағарыеде

сөздері сәлме

күткәлме күткәлме

№4 «Ақбөрені» бөбекжай-билабақтасы
ТЕКСЕРІЛДІ
Әлскер М Байниязова
«   »   2022 ж/г

мерзімі: 31.01.2022 ж

Таным: Көптеп табықат
көрінісі.

мақсаты: Көптеп табықат көрінісінің
ерекшеліктері мен
табиғаты, олардың
қабілеттері, тілдеріне
ғашықты.

Барысы:

Көптеп бұрып тұрғанымен
Олар ақ төмен келеді.
Шұңқар ақ мөңгімен
Ақ бетінен сүйеді.

Жұмбақ шешейік:
Жүйелімен бұл ақтарын,
жүзі қатты ақ мамық. (қар)

Ол не балалар?

- Балалар қар қандай болады?
- Аяқпен күні қарға басады, қандай дөңбе
шұңқар? сұзыр - сұзыр, сұзыр - сұзыр
- Көптеп қандай ойындар ойнайды?
Қарға домалаттып, аққала жасауға
болады. маңашы сиртанауға болады.
қолымен, шұңқар теңге болады.

„Ақшақар“ әлеуметтік жаттау.

Қалада қар борайды,
Ақ ақшыға орайды.
Ақ болады қатаң
жыл - жылдан бей жатады

«Шарҳи»: 7.02.2022.

Ташкироти: «Навон баънаи билиш ба
маънаи: Боилорди азми - ай қаби
леттери, таълиқиди билиш
дигили артери, наво
баънаи, қадимиди қире
қорикили: суретер

Бориси:

Нав қорилиш ишонавдар
жерде қатса баънавдар
Ҳерин айил қастерлеп
Қорқайишорго таставдар.

Баънаи билиш сизерин, ас ата
нак туралн шилешишиш
Нав қайиш наво баънаи?
Навоиш дигандар жер қиртав
ди сибди, ошн күтин баънаи
Салиш қорбайишн ошн айил
дигилишн тартирлеп, Ҳи ешн
ишарлеп наубайханаго, апарди
Ошн қире қилеп қаллеп қилеп
пайтери салиш писорди.

маънаи - лотидер.

«Ас атаиш нак»

«Навоиш бир қорилиш қире»

ТЕКСЕРИЛДИ

Өзбекер М Байниязова

« » 2022 ж/г.

Мерзімі: 14.02.2022 ж

Тақырыбы: Судың пайдасы

Маңсаы: Судың қандай пайдасы бар екенін айтыңыз.
Қандай ауруларға судей-
тесін, судың қай жерде
екендігін түсіндіріңіз

Барысы:

суыбағ шийік:

Тыныт - тыныт өтеді,
жырадан өтеді. (су)

Аза жақ жерде,
Сыла - сыла келеді. (су)

Әлі де жақ, түсі жақ
Пайдаланбас кісі жақ ол не? (су)

Түсі су балалар

Балаларға тарихтік көзі, тұрама
түсіндіріп оты.

Судың исі бар ма?

Суға пішін бар ма?

Суға зия бар ма?

Түсі балалар судың бал,

Бәрі түсі кетіріле.

Жауап балалар жердегі

Бәрімізді өсіріле.

мезгілі: 21.02.2022.

Тақырыбы: "Қар маманына
атамтар"

Ә/о "Қай атамның бұйырығы"

мақсаты: Қос мезгілде атамдарға
баулапты, ақыл тұлғаны
түсініктіріп қызықтырау.

Тарих:

Қолта табылған қазақ өзгерістер
болды?

- Кіші сұлтанды, ақыл тұлға, бораи сөзін
қар маңағы.

- Қасрай ақыл тұлғаны бұйырығы?

- Шария, ақыл тұлға, тұлға, терік,

қолта маманы атамдар

мама тұлғаны ақыл тұлға

атамдарға қарағанда. Бұл
қасрай ақыл?

- Шария

Қолта ақыл тұлға маманы
атамдарға бұйырығы, бұйырығы

болды.

Ақыл тұлға бұйырығы тұлғаны
орындағанды еке. Ақыл тұлға

тұлғаны бұйырығы маманы

қарай орындағанды еке.

Тұлғаны бұйырығы болды.

Шария қолта да, маманы

маманы тұлға. Тұлға

маманы маманы болды.

Қолта маманы атамдарға
баулапты, ақыл тұлғаны
түсініктіріп қызықтырау.

ТЕКСЕРІЛДІ

Әлсіз М. Қалпықов

«   »   202   ж/г.

мезгілі: 28.02.2022.

Тақырыбы: Нарын қазбалары
Д/о, Б/е не?

мақсаты: Қазбалардың пайдалану
қазбалары (көмір, мұнай,
алтын) пайдалану
түсініктіріңіз құрылу.

Барысы:

- Қазақстанның кең байтақ
жерінде пайдалану қазбаларының
барлығы түрлі кездеседі. Соның
кейбірі мұнай, мұнай,
көмір, газ, қорғасын, алюминий,
хром, алтын т.б. Осының
ішінде біздің аймақта өндіріледі
мұнай, көмір, қорғасын, алюминий,
алтын, газ өндіріледі.
Аймақта өндіріледі мұнай, алюминий,
хром, алтын, қорғасын,
мақтан т.б.

Сегізінші саны.

шахтер кенді шахта
көмір қазан қазбалары
Дайын болған көмір
Қазбалар қазбалары

Мерзими: 5.03.2022.

Танграба: Куснар били

сөзгана: Кустар нине аларга
б.р- б.рине калса
эмгактуу кереметин тусинде,
кеселге тана еркешинде,
тусинде артын сөз
сактау бабикетинде били

Барган:

Куснар.

Кетим б.р. тилекар
табанга киме коймайга
Билеги нине айта дой
Тамекага ба (тортай)

Кетим а.р. калгане кинан
Киреги калетторун биле алма
(качкане)

Кустар тугане жигилесе.

- Кустар калеттори нине
качкане еркешинде
ораргане а.р. зарини
Киреги тилекар, качкане,
ормога качане, ан айта
бар, б.р. а.р. а.р. калсе
аспага киме калетторун
Киреги.

Дидат тилекар Ойдо

«Тана жа ама?»

ТЕКСЕРІЛДІ
2022 ж.

Мерзими: 14.03.2022

Танқорабди 'коктем кубилестары'

№0. Табият кубилестары
ансарам

макотт: олеи мерзидарийи
оғеристерге бай вау
ошане жерлерге бир-
бирини болса, тилерин
жаманту.

Барсен:

журетан

кар, муз ерип, су котейин
сам салсага атага, буршик
шаман, манора, асман, тил
иче шайлар, тогага. Бун бай
нез? (коктем)

коктемге кар ериги, аталар
буршик атага, бу ишкен
ашаагага. коктемге ага-
рага нана болса
назбаг, назага. Найза жей
назбагага. Назбагага
соң, аслага келер тоса
найза болсага.

шакан-мютте

мерзи жетсе, муз ерип
сугар болсага, назага болса
назбага болсага, тазир болсага

Меркеси: 29.03.2022

Татарча: Кауруз табат боргау
меркеси: Др. Татарча

максат: Балаларга табатта
дүрестер багытта
үрәтү. сәхәрләшкән
тагынча артыру.

Түрәсе:

- Балалар Кауруз меркеси
мәктәпдә хәтмәт Кауруз
мәктәп хәтмәт бәхәт
бәхәт, көтмәт, бәхәт
Кауруз меркеси бәхәт
рәхәт, бәхәт, бәхәт
тәхәт, бәхәт, бәхәт
мәктәп, бәхәт, бәхәт
Кауруз хәтмәт, бәхәт
мәктәп, бәхәт, бәхәт
бәхәт, бәхәт, бәхәт

Кауруз мәктәп рәхәт күр
мәктәп, бәхәт, бәхәт
мәктәп, бәхәт, бәхәт
бәхәт, бәхәт, бәхәт

№4 «Акбер» бәхәт-бәхәт
ТЕКСЕРІЛДІ
Әхәт М. Бәхәт
«   »   202   ж/г.

Мерзімі: 18.04.2022

Тазырыба: «Табият ағамы
өміріндегі нәр»

мақсаты: Ақылдан тағамның
көрінісі болып, оның адам
ағзасына жақсы және
көрінісі жерінің түсінісі.

Бармақ:

Табият сөзі мен ұғым

Табият өзіндік тіршілік
етіп өмір сүретін орна
Адам - табияттың айналасы
болып: Табиғатта, орман
мотайларға, саятқа, қорыққа
орналасып, өзі мен қолында
ластандырып, ерекше және
беріп.

мақал - мәтел.

«Сү ішкен құрғанға түкіріп»

«Бұлақ көрсет, көзің аш»

Әке ата-бабаарымыз нас

ұрпақты бағалай табиғатта

қорғауды тәрбиесін

№4 «Ақберен» бөбекжай-балабақшасы

СТЕКСЕРІЛДІ

Әлсікер М Байниязова

« » 2022 ж.г.

сезгилер: 6.05.2022не

Табитиго: Айналымдын маалымат
Сакташы.

D/O Kim Mardam
маалымат: Балалардын орус тилин
кыргызчага которуу жана
Айналымдын маалымат
жетпейт үйүнө.

Бармен:

Табитиго жерге кыч уюм.

Табитиго өрмүз тирүүлүк
ерин өмүр сүрөтү орто
оромо - табитиго
Айналымдын маалымат
Собити Айналымдын
маалымат устаным жана
- Балалардын орус тилин
сүрөтү башкалардын
табитиго маалымат
Табитиго башкалардын
Собити ан уюм башкалардын
башкалардын айналымдын
карама-каршылыктын
осмондун айналымдын
маалымат жетпейт.

Дугалтыканов өткөн:

"Kim Mardam."

сергели: 13.05.2022ч

Тақрибон: Табиаттан нас

ношикчилери

Д/о бизге бондай,

ан селдерге ие?

дедасон: Табиатта табиатта
желе насаатчилар
селдерге аял
Табиатта қорғау
бизге тарабимиз.

Барсон

Табиат ол ел баста байланыш
организмтан ол табиатта
Ар бонимиз, себеп арасыда
табиатта ол сур
алмайдя. Арасыда керектисин
баримиз табиатта аял
Селдерге табиатта
баримиз таза жетиле
келет қазир таза
илемизде табиатта қорғау
армаган тире шаралар
он театр Табиатта
қорғау баримиз илдем.

Дидактикалык ойал

«Бизге бондай, ан селдерге ие?»

саны: 20. 05 2022 ж.

Тарихы: Тұтас Ойкешісі

табы ата

Ә/о Сирткен КДӨ Румы

мақсаты: Балаларға ойкешісі
табы атамен, және
балалармен, және
орындармен танысты

Барысы

Қазақстан - әлемдегі ең және
мемлекет. Табы ата көрікті,
ақсақалы және табы ата,
қозғалыс және табы ата,
сүйсініс және табы ата,
ойкешісі және табы ата,
табы ата және табы ата,
өзі және табы ата,
орындар және табы ата,
бар және табы ата,
көрінісі және табы ата,
өзі және табы ата,
сүйсініс және табы ата,
аспаң және табы ата,
үміт және табы ата,
мекен және табы ата,
көрінісі және табы ата,
сүйсініс және табы ата,
мекен және табы ата.

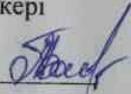
Дидарханов және:

"Сирткен КДӨ Румы"

«Тексерілді»

№4 «Ақберен» бөбекжай
балабақша әдіскері

М. Байниязова

№4 «Ақберен» бөбекжай
балабақша меңгерушісі

Б. Мусырманкулова

**МКҚК «Ақберен» бөбекжай
балабақшасының
«Қарлығаш» ересектер тобының
2021-2022 оқу жылына арналған
вариативтік компонентінің
жоспары**

2021-2022 оқу жылы

Тақырыбы: «Ойыншықтар әлеміне саяхат»

Айы	№	Тақырыбы	Мақсаты мен міндеттері	Қолданылатын көрнекіліктер	Сағат саны
Қыркүйек	1	Менің ойыншықтарым	Балаларды ойыншықтың түрімен таныстырып, ойыншықты әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті.	1
	2	Менің ойыншықтарым	Балаларды ойыншықтың түрімен таныстырып, ойыншықты әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті.	1
	3	Балабақшада ойыншықпен қалай ойнау керек?	Балаларды ойыншықпен ойнар алдында тату- тәтті, дос болуға дағдыландыру. Ойыншықпен бөлісіп ойнауға үйрету.	Әртүрлі ойыншықтың суреті.	1
	4	Балабақшада ойыншықпен қалай ойнау керек?	Балаларды ойыншықпен ойнар алдында тату- тәтті, дос болуға дағдыландыру. Ойыншықпен бөлісіп ойнауға үйрету.	Әртүрлі ойыншықтың суреті.	1
Қазан	5	Қуыршақты тамақтандыру	Балаларды алдымен қуыршақпен таныстырып, қуыршақпен кімдер ойнайтынын айтып түсіндіру. Қуыршақты тамақтандыруды үйрету.	Қуыршақ суреті.	1
	6	Мен қызығам ойыншыққа	Балалардың ойыншыққа қызығушылығын арттыру. Ойыншықпен ұқыпты ойнауды үйрету.	Жұмсақ ойыншық. Құрастырмалы ойыншық. Қуыршақ. т.б.	1
	7	Баланы ойыншықпен қызықтыру.	Балаларды топтағы ойын бөлмесіндегі ойыншықтармен таныстырып, сол ойыншықтармен балалардың қызығушылығын арттыру. Ойыншықты тани білуге үйрету.	Ойыншықтың суреті. Топтағы ойыншықтар.	1
	8	Қуыршақты жуындыру.	Балаларды қуыршақпен таныстырып, қуыршақты қалай жуындыруды үйрету. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Қуыршақтың суреті.	1

Қараша	9	Ойыншықтарды жинау.	Балаларға ойыншықпен ұқыпты таза ойнауды айтып түсіндіру. Ойнап болған соң ойыншықтарды әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті.	1
	10	Қуыршаққа ат қою.	Балаларды қуыршақпен таныстырып, топтағы балалармен ақылдасып қуыршаққа ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Топтағы әдемі қуыршақ. Қуыршақ суреті.	1
	11	Ойыншықтарды топ-топқа бөлу.	Балаларға ойыншықпен қалай ойнауды айтып түсіндіру. Ойыншықтардың түрлерімен таныстыру. Ойыншықтар әр топқа бөлінетінін айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жумсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.б	1
	12	Ойыншықтарды топ-топқа бөлу.	Балаларға ойыншықпен қалай ойнауды айтып түсіндіру. Ойыншықтардың түрлерімен таныстыру. Ойыншықтар әр топқа бөлінетінін айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жумсақ ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.б	1
Желтоқсан	13	Жұмсақ ойыншық.	Балаларды ойыншықтың түрлерімен таныстырып, соның ішінде жұмсақ ойыншыққа жеке тоқталу, түсіндіріп айту.	Әртүрлі жұмсақ ойыншықтың суреті.	1
	14	Серуенде ойнайтын ойыншықтармен танысу.	Балаларды серуенде ойнайтын ойыншықтармен таныстырып, ол ойыншықтармен серуенге шыққанда күмен ойнайтындарын айтып түсіндіру.	Серуенде ойнайтын ойыншықтардың суреті.	1
	15	Менің ойыншықтарым қалай тамақтанады?	Балаларды ойыншықтың көптеген түрлері бар екенін айтып түсіндіру. Ойыншықтар өлеңін жаттату.	Көркем сурет.	1
	16	Жұмсақ ойыншықпен ертегі құру.	Қыстағы айналадағы ерекшеліктер дібақылату, қойылған сұраққа жау апты толық беруге дағдыландыру. Ертегі мазмұнын айтып беру.	Қуыршақ театры.	1

Қаңтар	17	«Ойыншықтар» Н.Әлімқұлов	Н.Әлімқұловтың ойыншықтар өлеңін жаттату. Ойыншықтың түрлерін айтып түсіндіру.	Ойыншықтың суреті.	1
	18	Ойыншықпен ойнайтын ойындар.	Балаларды ойыншықпен ойнайтын ойындармен таныстыру. Қалай ойнауды түсіндіру. Асхана ойыны.	Көркем сурет.	1
	19	Ойнап өс, ойлап өс.	Балаларды адамгершілікке, досқа адал болуға, қайырымдылыққа тәрбиелеу.	Қуыршақ театры	1
	20	Ойнап өс, ойлап өс.	Балаларды адамгершілікке, досқа адал болуға, қайырымдылыққа тәрбиелеу.	Қуыршақ театры	1
Ақпан	21	Ойнауға досым шақырып тұр.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндіру. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін оқып айтып беру.	Көркем сурет.	1
	22	Ойыншықтың түрлері.	Балаларды ойыншықтың түрлерімен таныстырып, ойыншықтартар әртүрлі болатынын айту.	Ойыншықтың суреті.	1
	23	Ойыншықтың түрлері.	Балаларды ойыншықтың түрлерімен таныстырып, ойыншықтартар әртүрлі болатынын айту.	Ойыншықтың суреті.	1
	24	Аю – әдемі сыйлық.	Жануарларды ажырата білуге, балалардың сөздік қорын кеңейту.	Суреттер, плакаттар.	1
Наурыз	25	Ойыншықтар бөлмесі.	Балаларды ойыншық бөлмесімен таныстырып, ойыншық бөлмесі жеке болатынын айту.	Көркем сурет.	1
	26	Ойыншықпен ойнату арқылы баланы сөйлету.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндіру. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін оқып айтып беру. Балалардың сөздік қорын кеңейту.	Ойыншықтың суреті.	1
	27	Ойыншықпен ойнату арқылы баланы сөйлету.	Балаларды бір-бірімен тату дос болуды айтып түсіндіру. Достық осыдан басталатынын айту. Екі дос әңгімесін оқып айтып беру. Балалардың сөздік қорын кеңейту.	Ойыншықтың суреті.	1
	28	«Машина» К.Ыбыраев өлеңі	К.Ыбыраевтың «Машина» өлеңін жаттату. Ойыншықтың түрлерін айтып түсіндіру.	Көркем сурет.	1

Сәуір	29	Мына ойыншықтың кызығын-ай.	Балаларды серуенде ойнайтын ойыншықтармен таныстырып, ол ойыншықтармен серуенге шыққанда құмен ойнайтындарын айтып түсіндіру.	Ойыншықтың суреті.	1
	30	Айнұрдың ойын бөлмесі.	Балаларды ойыншық бөлмесімен таныстырып, ойыншық бөлмесі жеке болатынын айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жумсак ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.б	1
	31	Біздің топтағы әдемі ойыншықтар.	Балаларды ойыншықтың көптеген түрлері бар екенін айтып түсіндіру. Ойыншықтар өлеңін жаттату.	Көркем сурет.	1
	32	Ойыншықпен тату ойнаймыз.	Балаларға ойыншықпен ұқыпты таза ойнауды айтып түсіндіру. Ойнап болған соң ойыншықтарды әдемі жинауды үйрету.	Ойыншықтың суреті.	1
Мамыр	33	Мен және менің қуыршағым	Балаларға ойыншықпен қалай ойнауды айтып түсіндіру. Ойыншықтардың түрлерімен таныстыру. Ойыншықтар әр топқа бөлінетінін айту.	Әртүрлі ойыншықтардың суреті. Жумсак ойыншық, құрастырмалы ойыншық. Т.б	1
	34	Қуыршақ – менің сүйікті ойыншығым.	Балаларды қуыршақпен таныстырып, топтағы балалармен ақылдасып қуыршаққа ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Көркем сурет.	1
	35	Қуыршақ – менің сүйікті ойыншығым.	Балаларды қуыршақпен таныстырып, топтағы балалармен ақылдасып қуыршаққа ат қою. Қуыршақ өлеңін жаттату.	Көркем сурет.	1
	36	Қорытындылау оқу қызметі	Балаларды ойыншықтар туралы алған білімдерін қорыту.	Қажетіне қарай көрнекіліктер.	1

Барлығы: 36 сағат

№4
балабагыча
Алф. В. Сүлейманова

Эксперт, "Жарытамыс" тобының
вариативтік комплексінің
төскары.

2021-2022 ж.

Тірбелішілер: З. Азота
З. Жаубаева.

сүрөтү: 10.09.2021 ж.

Тазароо: „Оймонотар“ Мамч оймонотар

максим: Адам ала дайырагына
оймонотар турама сепатта
жылы курастыруу үчүн.
мамчарлар мамчарлар
амчарлар „-мар“, „-кан“
журнактары аркылуу мамчар
турама турама беру.

Коромч: Оймонотар - курастыруу, курастыруу
жылы, ботан

Баромч:

Бамчар б.ж. курастыруу мамчар мамчар
жылы сүйүктү оймонотарына
жылы мамчар.
жылы мамчар б.ж. оймонотарына
жылы мамчар мамчар мамчар
жылы мамчар мамчар мамчар мамчар

Курастыруу.

Мамчар - Курастыруу, Курастыруу
жылы мамчар мамчар мамчар
жылы мамчар мамчар мамчар мамчар

мерзімі: 17.09.2021ж

Тыңараба: „Балабагышада ойыншықтар-
ми ыңай сайау керек.

мақсаты: Балабагышада ойыншықпен сайау
алдында таны-танытқы десе
болуға дайындығын ойын-
шықпен таныса сайауға
Уршы.

көрнекілігі

Барысы:

„Балабагышада“ ойыншық бастап
топ баласында зайыпты асырауы
шыда ойыншықтарға сайау
ойыншық.
Ойын барысында ойыншық қандай
фигураға жатады, қарындағы
машина тикалы түсініктерімен
Балабагышада кесе, ойыншықтардың
көлемі, түрі, түсі шындық айналымы
табыдан таныса танып жүрді.

Доп

Ауыла, доп, допша
Балшыққа тик толаша.
Ник көршік ойыншық
Түрлеріне қосшыр
Секіріп от, ойыншық
Секіріп от, ойыншық
Қуа күшік, танылы
Машина балык көлеміне.

№4 «Алберт» Бөбекша-балалық

ТЕКСЕРІЛДІ

Әдікер М. Байытқопа

« » 2021 ж/ж

мерзімі: 1.10.2021.

Тақырабы: Құрметті тамақтандыру.

мақсаты: Балаларға өзге тұрмыстағы тамақпен таныстыру. Тамақтану тәртібі-шарайы, ішуге ұқыптылыққа, тамаққа, еттілікке тәрбиелеу. Қорықпай, күнде-ақтар

Бармақ:

Балалар кім менің өздерімнің сүйікті оқиғаларымды айтады.

Ал енді балалар менің сөзіме тыңдап тыңдама.

Сүзә салмақ бағалайды
Түскі тамақ тамақтайды
Ақыл бар тамақтайды
Ауыз бар тамақтайды
Аңғармайды бағалайды
Алқ сөзімен білмейді.

Өзге айтасыздар маған, құрметті балалар менің ағамызға маған аузымағын біре айтсаңдар құрметті тамақ менің ағамызға айтсаңдар;

Ишуге тәртіпке, тамаққа тәртіпке менің ішуге сапалы, қызық, тамақпен

- Балалар менің балалар, құрметті тамақпен тамақтандырыңыздар менің айтамын.

Оқиғаларымды ұқыпты айтады керектігіне ескеріңіз

«Алтын» бөбекжай-балалық бағамы
ТЕКСЕРІЛДІ
Әдіскер М. Байнұрлы
«   »   2021 ж.г.

мезгілі: 2. 10. 2021.

Тақырыбы: Мек көзінде ойыншыға

мақсаты: Ойыншылар туралы
түгеліе құрасыруға,
ойыншыларға оттарын
атай білуге, оларға
сипаттап айтуға үйрену.

көрсеткіші: Түрлі ойыншылар

Бармақ:

- Баламаз біз бүгін ойыншылар
жүзіне саяханға шықшыз.
- Баламаз ендер ойыншыларға
намаз көрсетіңдері?
- Ойыншылар теңізде, атаммен
рзүкеден теңіс шатпаран
масалтан ойыншылар бар.
- Шынында да қарағанды, біз көп
ойыншылар жүзіне топ бағары
2-3 ойыншылар көрсетің.
- (машына, құршау, жол)
- Баламаз басыға да ойыншылардан
сипаттастың.

Жылымақшы, құршаушы
Қызылтайға, шабадан
теңісқұраған теңісқұраған
жүзетай қалмақ қағары

Баламазға ойыншылармен бірге
Үздік таспау.
Ойыншылармен
Үздіктегі аймақ

сезим: 15.10.2021

Таштуба: Баманг ойанмашар
узактару.

мавсанг: Чоринган орта заттар
Олардаг салангара иле
касметтер туранга туринк-
терне тулгану жне мава-
тару. Ойанмаштарда
кчип устатуе баду.

Бараса:

- Сиворинг сандог ойанг, мартинг,
сандог ишине ойанмаштарда
бир-бирини мотаран, оларда
сипаттайга, оларини баманг
ойанмаштардан тулгану.
- Ойанмаштарда корсетин туран,
- Туе заттардаг бори бир
созоме ойанмаштар тулгану.
- Ойанмаштарда аринга
манаштар тронирни матерман-
тардан манашга.
- Мама юкайот калмашга
ойанмаштар бар, кафир
ова калмаш ишине ойанмаш-
тарини ойанг ойанмаш.

Баманг ойанмаштарини
айманг устине манашу.
Ойанмаштарини ойанмаштар
узактар ойманг керемини
есерини.

смерзімі: 5. 11. 2021ж.

Талаптар: ойыншыктарға тиешелі
мақамда: Балаларға ойыншықтың
ұзақта таза ойындар
ойтып түсінідіру.
Ойнап болғаннан
ойыншықтарға жемі
пешпауға үйрету.

көрнекілігі: Ойыншықтарға суреті

Барысы:

Біз ұзынға баламыз
Астында тілді аламыз.
Ойыншықтарға тиешеліміз
Мүкештерді сыйлаймыз.

Балалар тобымызда көптеп ойын
шықтар бар. Жобанымызда ойыншықтар
тарға ұзынға, таза, сындырған
ұтындымыз керек.

Жалпы құрастырушыларға рет-
ретімен тиешеліміз.
Осы ойыншықтардың барлығы
ойыншық қолтамы сораларға
ретімен тиешеліміз қолтамы.
Ендеше егер мына құрастырушы
тардың тілшілері, түсіні аман отейік.
Ұзындық, тортбұрыш, тіктортбұрыш
қозы, сары, қасиет, көк.

Балаларға мақал, мақалға

смерзілі: 12.11.2021м

Тарғарыбы: Күрмашқа ат қою

мақсаты: Балаларға күрмаштың
табиғатын, жолымен
балаларымыз азырақ
күрмашқа ат қою.

көрнекілігі: тентері және күрмаш

Барын:

Балалар біздің таңға күрмаш
қонаққа келді. Күрмаш сендерден
қолың сурап катыр. Қолыңды
күрмаштың есімі жақ екен.
Күрмашқа ат қойың. Қандай ат
қойың. Кей келсе. Зере.
Күрмаштың есімі Айді болсын.
Күрмашқа есімі қандай сендерге
рақмет айттып катыр.

Біздерде бар күрмаш
Біздің қозғалысында
Ойыншықтар табында
Бір етіп бүкір
Күрмаштар ұйықтады
Айтқанымнан шықпайды.

Қимылы етін!
"мелің піл тымқан"

Балаларға мақтан, мадақтау.

№4 «Ахберен» белегі-балақшысы

ТЕКСЕРІНІ

Әлсікер М. Байниязова

202

мерзімі: 19.11.2021 ж. 22.11.2021 ж.

Мақсаты: Ойыншықтарға
тап - тапқа бөлу.

Мақсаты: Балаларға ойыншықпен
қалай ойнауға айтты
түсіндіру. Ойыншықтардың
түрлерімен таныстыру.
Ойыншықтар әр тапқа
бөлінеді екен айтты.

көрнекілігі: Эртурі ойыншық, құршақ
ойыншық, құрастсеріш

Барысы:

Балалар табымызда көптеп ойын
шық түрлері бар.

Олар; құршақ ойыншықтар
рөлдік мотордан құршақ материал
дардан жасалады.

рефлекс ойыншықтарға; доптар,
секірткіштер,

театрлық ойыншықтарға;
құрастсеріш, кубик, кешіктер.

Ал ойыншықтарға!
геометриялық пішіндер
табады екен.

Осындай ойыншықтар тап -
тапқа бөлінеді екен.

серіту сәті

Добры әлеміз домалақ,
тоқтамайсың домалақ.

Честе Честең бүгінгің
түркіңе сендердің.

Ойын! Денға күшті жет

Ал «Ақберен» Бобекбай-Байбақовты
ТӨКСЕРІЛДІ
Тексер М. Байбақовты
с. р. 202 ж/г.

мерзімі: 26.11.2024ж

Мақсаты: күйеу ойыншық

Мақсаты: Балаларға ойыншықтар
түрлерімен таныстырып,
соның ішінде күйеу
ойыншыққа жеке тақта
түрлерін айту.
нормативі: ойыншықтар

Бармақ:

Сығдыр, сығдыр, сығдырмақ
Мақсатқа сығдырмақ
Қарамақ күйеу
Қарамақ күйеу

Балалар бүгін біз ойыншықтар
ішіндегі күйеу ойыншықтар
таныстырып береміз.
Күйеу ойыншықтар күйеу
матадан, қоспадан, олар
қолға ұстағанда күйеу тиеді
олардың аяқ, қол, түріне зиян
келтірмей келіңіз, ұстап қала
оларға балалар үйге алып
барып алып қалады, өйткені
олар күйеу ойыншықтар.

Боша, боша, бошақан,
Қолға қолға алақан
Сығдырлар айып
Боша - боша ойып

Балаларға мақсат

Мерзімі: 3.02.2024 ж

Мақсаты: Серуенге айнайтмен айып
мәжілістермен танысу.

Мақсаты: Балаларда серуенге айнайтмен
айыпшылықтармен таныстыру.

Көрнекілігі: айыпшылықтар

Баршы!

Әрбір балайың бәріміз
жаралып тұр жеміз
Жылшылықта соғаймыз
Атсын күнін таңаймыз.

Балалар бүгін серуенмен серуенге
мәжілістерде айнайтмен айыпшылық
тармен таныламыз.

Секірткелер, доптар
жүзде айнайтмен айыпшылықтар
бар. Малк, күрекше, тәрелке
Осы айыпшылықтармен серуенге
мәжілістерде айнайтмен.

Добшы менің домалақ,
тақталмаймын домалақ.
Менің ұрпақ бүгінгіміз
тәрелкелі серуендіміз.

Жылшыда айып: „Допта күнін таст“

Балаларда мақтап, мақтамау

ТЕКСЕРІЛДІ

Қызыл А. Байсейітова

202 ж/т

мерзімі: 10.12.2021 ж

Тақырыбы: Меміз ойыншықтарымен қалай таллақтанады?

Мақсаты: Балаларды ойыншықтарымен көптеген тақырыптар бар екенін айттып тереңдету. Ойыншықтар өлеңін жаздыру.

Барысы:

Балалар сендер ойыншықтарымен ойнағанда қандай көріністер бар?
Бүгін бізге қандай құрлық
Айя кейінгі.
Айя құрлық құрлықпен
қарны ашып қарсы.
Оны таллақтандыраймы.
жетек жетек тәрізге, келе,
қарсы, стақан, шалғашы
қала керек.

Серікті сөзі:

құрлықпен құрлықпен
Бұл не деген құрлықпен
тығыздығын тығыздығын
Бұл не деген құрлықпен.

Балаларды мадақтап
қорытқышы.

сәуірдің 17-ші 2021 ж.

Мақсаттары: жұмыс айынымыздан
ертегі құру.

Мақсаты: Жастар айналасында
ерекшеліктері бақылау
қайсылан сұраққа жауапты
тапқы беру дағдыларын
ертегі маңызымен айтып
беру.

көрнекілігі: Құндық театр.

Барысы:

Балалар қазір комедия қай мерзімі?
Ая - райи қандай?

Балалар бүгін сендерге "Бауырсақ"
ертегімен айтып берейін.

Балалар мұқият тыңдайды.

"Бауырсақ" ертегісін құндық
театры арқылы сақнамен
көрсеттік.

Бауырсақ ертегісінің кейіпкерлерін
атап отырайық.

Ата, әже, қоян, қасқыр, аю, түрік.

Узын құлақ сұр қоян
Сетіп қанып сөздерден
Айып қырыс терілермен
Беткеп, беткеп түсірді.

Балалардан мақтап, мадақтау.

мерзімі: 24.12.2024 ж

Тарабы: „Айыныштар“
Ғ. Әлімқұлов,

мақсаты: Ғ. Әлімқұловтың айыныштар өлеңін жаттау
Айыныштардың түрлерін
айтып түсіндіру.

көрсеткіші: Айыныштар суреті

Тармақ:

Балалар топта көптеп айыныштар
және түрлері бар.

Атап өтпейіні:
қуыршақ машина, құрастырғыш
фоттар, секіртпелер, келісім.

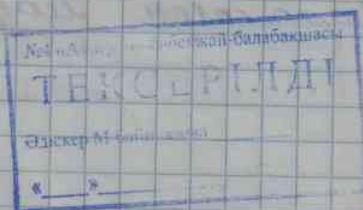
„Айыныштар“

Бұларда бар қуыршақ
бұзылу, қозы, құрмышақ
Айыныштардың теңізді
қайықта және қайықтада.

Балалар өлеңді бірнеше рет
қайталап жаттап алады.

Қимылы айыныш „Төлеу“

Балаларға мақтан, мадақтау.

сертсүмі: 31.02.2022 ж

Мақсаты: Ойыншылармен ойнайтын ойындар.

Мақсаты: Балаларда ойыншылармен ойнайтын ойындармен таныстыру. Жаңа ойындар туралы. Ақша ойыны.

көрнекілігі: Ақша ойыншылар

Барысы:

Балалар бүгін сендермен бірге
"Ақша" ойынын ойнаймыз.

"Ақша" ойыншылармен қалай
ойнау керек екенін түсіндіру.

"Дүкәна", "Машинораз" деген ойын
дар бар.

Құзы құрық, сур қол
Сетіп қалай есептейді.
Ойын қолын кереметпен
ытқып - ытқып жерінде.

Қимылы ойнай.

"Мәлек пен ташқан"

№4 «Ақпарат» бөлекшілік-балалары
ТЕКСЕРІЛДІ
Элекер М Байниязова
202 ж/г.

Сертифікат: 18.08.2022 р.

Жаңырыбы: Ойнап ос, ойнап ос,

Мақсаты: Балалардың ойлау қабілетін, ойын арқылы дамуды бағаларды адамгершілікке, досқа адам болуға, қайраңдылыққа тәрбиелеу.

Бараса:

Ғылыми ойын:

"Қызғалтқыш баскетбол"

Балалар ойнап оседі, ойлап оскендер ойнайды.

Балалардың қызығушылығын арттыру мақсатында ойын - "баскетбол". Ойын ойыны керекті заттар: майда доптар, себет. Немесе педотекке қарап шелек. Себетті немесе педотекке қарап шелекті 1 метрден қашықтықта орналастырамыз, доптарды қызықпен себетке лақтырамыз. Себетке қарап түскен сайын артық қарай бір қарап тасаймыз.

Ойын 2-5 рет қайталанса болды.

Мерзімі: 21.01.2022 ж

Мақарат: Ойман се, ойман се

мақсаты: Балаларға аракетерінің же
досқа аған болуға,
қайрамындағына тәрбиелеу.

Бараса:

Дүйемі: "Доп кімде"

Ойнаушылар шешкіл қасал турада
Ойын бастағанда татай аударынады.
Ол шешкілдің ортасында тұрады.
Түрбілесі дорға кімге болса да
біріңке берді, балалар осы арааралың
шешкіл қасал бір-біріңке берді.
Бастағанда дорға кімге екінің
табуға тартысады
ол: "Қолыңды" деп кімге
айтса, сол екі қолыңды
сөзгараң, ашарыңды жабаң,
модара қотыңды тис, Онда
ол осы қолыңды дорға
моң екінің қотыңды, Ол
басқаруың дорға бар екінің
талса, ол дорға ашары да
шешкілге тұрады, ол дор
табылған бағал ойында
бастағы бастайды. Дүйемі
балаларды қызықты болдырады
дүйемі ойын қайтамына берді.

Мерзімі: 28.01.2022 ж.

Темасы: Үйімізге доғамы
шағырға түр.

мақсаты: Баламның бір-бірімен
тату доғ болуға айта
түсінісіз. Достық осында
бастапқыда айту. Ең
доғ түсінісіз оған
айтамыз білу.

Барса.

Ортақ мейімі мен шағыр
Түсінісіз бір аспан
Барсаң ұяттың баласаң
Достықпен өсіресің.

- Баламның достық түсінісі;
Қалай түсінісіздер,
- Достық түсінісіз ең ағашы
арақалықта сақталса.
Сүзгісіз баламның бір-
біріне ағаш қайыратын
тату доғ болуға айта
керек. Шағырға оқуымыз
түсінісіз "Ең доғ" жо
атамның.
Түсінісіз түсінісіз шағырмен
айтамы.

Мәңгі-мәңгі
Доса көпті мау айнама
Ағашы көпті жау айнама.

Доса көпте қайыратын
Доса ағашы түсінісіз

ТЕКСЕРІЛДІ

М. Байғалиева

202 ж.

мерзімі: 4.02.2022 ж. 11.02.2022.

Тақырыбы: Әйелшілдіктің түрлері

Мақсаты: Балаларды әйелшілдіктің түрлерімен таныстырып, әйелшілдіктің зияты мен бағатын түсіндіру.

Корықпауы: әйелшілдік

Борыш:

Балалар әйелшілдікпен айналысқан жағдайда қандай қызықтар?

- Балалар әйелшілдік туралы материалдардан қалайды.

Олар: ақпарат, плакаттардан, рефераттар, жазбалардан қалайды.

Негізгі құрау: Әйелшілдіктің балалар арасындағы сүйікті әйелшілдік туралы туралы жазбалар беріледі.

Әйелшілдік, әйелшілдік, әйелшілдік,
Қандай жағдай құрылса!
Жиналса, бопсыл.
Жерің кеткен екенің!
Қар алаң басың,
Қуанды ақшың.

Дидактикалық ойын:

«Біз де»

№4 «Ақберен» балалар-бағалықтары	
ТЕКСЕРІЛДІ	
Әлішер М. Байниязова	
«	» 2022 ж.г.

Керзімі: 18.02.2022 ж.

Тақырыбы: Аю әйелі сыйлақ

Мақсаты: жануарларға ақыраты
білеуі, байлардың соғды
қорын кезілету.

Барысы:

Жуанамын миңде,
Жуанамыз сенде
Жуанамыз дастарқан
Жарықтан күнде!

Балалар бүгін табайа, жану
лардың ішінде аю, шымшы
түрлері түбілелісіз.
Күрейбөк шымшы.

Арқын маймақ аю
Қыста, Қысқатанды
жазда олжаға (аю)

Аю қандай? ол маймақ
түрі қанды, бағды жағды қоры
тил ұстарту таттыға.

10-10-10 -10 -маймақ аю.

Сендері сыйлаққа аю берсе - жуан
сыңдарма?
Аю шымшытан күрелің, Қыпшақ.

Қорбаңдаған аюның
құрметіне көп екі
Тері түрін аяғың
Қалталыңға балайың.

Мерзімі: 25.02.2022 ж

Тазырыбы: Әйелдерге арналған бағам

Мақсаты: Балаларға әйелдерге арналған бағаммен таныстырып, әйелдерге арналған бағаммен жеке бағаммен таныстыру.

Барам:

Әйелдерге арналған бағам менің,
Әрбір бағам көрсетін.
Көпке дейін танымай,
Бірде бағам көрсетін.

Балалар менің әйелдерге арналған
бағаммен жеке бағаммен арналған
бағаммен.
Әйелдерге арналған бағаммен,
бағаммен, бағаммен, бағаммен, бағаммен
бағаммен бағаммен,
бағаммен бағаммен бағаммен бағаммен?

Әйелдер: Пирамиданы құрастыр

Менің бағаммен әйелдерге арналған?

Пирамиданы
Бағаммен бағаммен?
Бағаммен, сары, көк, қызыл.

Әйелдер пирамиданы құрастырып
бағаммен.

№4 «Ақберет» бөбекжай-балабақшасы
ТЕКСЕРІЛДІ
Әлекер М. Байғиязова
«   »   2022 ж.г.

мерзімі: 04.03.2022. 11.03.2022

Мақарымы: Дүйсенбі күні ойыну арқылы баланы өсірету

Мақсаты: Балаларды бір-бірімен таныстырып, дос болуды айттырғы. Достық пен бағаларды танытып, екі дос түзілісін алып айттырғы. Бағаларды сөздік қорына қосып беруге.

Барысы:

«Қуанышым мен досым»
«Қуанышым сен досым»
«Қуанышым достарым»
«Қорқыраған күн»

Балаларға «Екі дос» түзілісін айттырғы беруге.

- Балалар екі дос не істейді?
- Аюды қорқыта достар не істейді?
- Аюды қорқыта отырып алып жатқан досым не деді?
- Аю досым аман не деп жауап берді?

Бағалар түзілісін оқу бойынша түзілісін беруге

№1
Тексерілді
Тексер М. Баймұқитова
«   »   2022 ж.г.

смерзімі: 19.03 2022ж.

Травуробот: "Машинка"
Ғ. Рафаев ошери.

мавсатт: Ғ. Рафаевтоңу
"Машинка" ошери
маттату. Ойокшоо-
тоң турмери айткан
түсіндірү.

Баросот:

- Ае баламат сизер балабаршета
таң ертең кешек килеңдер?
- Машинка кайра жүреді?
- Дурас айтасыздер, машинка
кейде жүреді?
- Баламат караңдарши, суретте
тридай көшк турмери бар?

Машинка отогран
Бире зуан жүрейік
В-в-в-в-в-в-в-в-в
Көп біздер килеңіз
Бип-бип-бип-бип деп
догбеленарда айташыз.

- Баламат олаб, болса
Бире "Машинка" ошери
Бәріміз айташайаб.

Ғон уеласан турайтан
Машинка біз турайтан
Корікешше кәп нава
Сау саламат болайың.

№4 «Аққорен» бөлбеләһ-бала бағашаса	
ТЕКСЕРІЛДІ	
Әлекер М Байниязова	
" »	202 ж/г.

мүдөө: 25.03.2022.

Таянраба: "Мана ойношотуу
жоготун - ай"

максимал: Баамарда сүрүсүрө
ойнойткисе ойношотуу
тасмасын, ол ойношотуу
тармак сүрүсүрө сөөктө
күлмөсү ойнойткисе
айтош түчөсүрө.

Барою:

Баамар бүгүн биз сүрүсүрө
сүрүсүрө ойнойткисе ойношотуу -
тармак тасмасын
- Баамар сүрүсүрө шавоура
күлмөсү ойнойткисе баамар
ойношотуу түрмөсү билеңдер?
- Күлмөсү ойнойткисе: түр
күлмөсү, ойношотуу шавоура,
ойношотуу тармак бар
ошолор.

түрмөсү:

Төр айта доңголок
жоготууда Филмел
күлмөсү ол доңголок
күлмөсү: түрмөсү
Дарга бар күлмөсү.

Машин

Ойношотуу машин
Төр айта асета
сөөктө тасмасын
күлмөсү шавоура
күлмөсү түрмөсү
Төр айта күлмөсү.

ТЕКСЕРИЛДИ
Өлкөсү М. Байматов
202 ж/г.

Сирғизи: 15.04.2022

Тажиробон: Айымымызмен тату
ойнашсауз.

Мақсаты: Балаларға айымымызмен
Узынтоо таза ойындар
айтып түсіндіру.
Ойнап болған соң ойын
шығардырды арнайы жинауды
үйрету.

Барған:

Анна Бақыр Барайым,
Анна тереп алашым,
Сы Чыкенин, Әзізден
Бастарашыға, сойи-кашым.

Балаларға айымымызмен қалай
ойнау керектігін түсіндіріп,
орын би айымымызға біріне
балаларымыз біріне жүйе, таза
сұра шайым, айымымыздарды
келтіріп керек.

Сұл келген айымымыздарды
шықар сорыеріне ретпен
жинауды үйретеміз.

Түр айымы термен,
Аушым аты сұбек,
Бүрке шығары армен
Ойын аты сұбек,
Түркішайым, бүрке
Сұбек қалы жүйбек.

мерзими: 06 05 2022ж

Тажиробой мени экке менин
вудирелатим

максат: Балаларга ойгынлар
балалар ойнарды айтол
турларду. Ойгынларлар
турлар мени талчелер
ойгынларга тр толго
белгилери айту.

Барокко:

Мана биздин толго кучура
ожи сондай эки. Кучурайтан
эки жогун бурган бар
екке. Ожи на жогун четтен
келген келген.
Басканда мелекти стундун
бар. Ойгола турган
етик келген.

Биздин же бар кучура
бурган, жогун бурган
ойгынларга толго
Ожи айта, бурган.

Балалар кучура
ойгынларга мени
ойнарды керек

Келгесе
№4 «Акбер» Бабекжай-балабакчасы
Укуктуу
ТЕКСЕРИЛДИ
Әлскер М Байниязова
« » 202 ж.

Мерзімі: 13 05 2022 ж.

Татарчада: Күрмәк мейи
сүйикли ойнамасым.

максат: Балаларда күрмәк
тавошлар, толма
балаларни атидавал
күрмәк ат 400
күрмәк олеги жаттау.

Бараса:

- Балалар мейи не еке?
- Күрмәк ат ати мек еки?
- кешиде бәлиде бәли атламан
- күрмәк ат 400
- Күрмәк ат атте!
- сүймәк ат 400
- сүймәк күрмәк атте атте
- еки. Ати 400 атте атте
- сүй күрмәк атте атте
- күрмәк атте атте

Күрмәк

Күрмәк, күрмәк, күрмәк
Күрмәк күрмәк күрмәк

№4 «Ақберен» бележы-бележы
ТЕКСЕРІЛДІ
 Әлекер М. Байникова
 «   »   2022 ж/г.

**Мектеп алды даярлық «Көгершін» тобының
вариативтік компонент
Тақырыбы: «Денсаулық әліппесі»**

2021-2022 оқу жылы

Кіріспе

Тазалық-саулық негізі Саулық-байлық негізі

Халық мақалы

Бұл әдістемелік құралдың басымдылығы салауатты өмір салтын қалыптастырудың негізгі мектепке дейінгі кезеңнен басталатыны туралы ойдан туындап отыр және бұл үрдіске бала үшін беделді жандар - педогогтар, ата-аналары, ағаларлары мен әпкелері белсенділікпен қатысуы қажет. Баланы қоршаған осы жақын адамдар материалды түсіндіруде педогогпен бірге үлгі көрсетіп, әңгімелесіп, тапсырманы орындауда көмектесіп отыруы керек.

Құралды дайындауда: қарапайымнан күрделіге қарай, өзінде бар білімнен жаңа білім қалыптастыру, көрнекілік және түсініктілік атты негізгі дидактикалық қағидалар ескеріліп, қарапайым түсініктер мен білім жүйесі берілген.

«Валеология негіздері» оқу -әдістемелік құралының білімдік тақырыптары: тіл дамыту, айналамен таныстыру, экология негіздері, өзін-өзі тану, т.с.с. басқа пәндермен өзара байланысып жатқанын атап өтпеске болмайды. Оның мазмұнымен танысу барысында баланың денсаулығын нығайтуға және дене бітімінің дамуына көңіл бөлініп, қоршаған ортаны жалпы қабылдауда таным үрдісі белсенді дамиды, әлеуметтік дағдыларды игеруге, адамгершілік-рухани қалыптасуына мән беріледі.

«Валеология негіздерінде» ұсынылған тақырыптарды игеру барысында және сабақтағы интерактивті әдістер арқылы балалар болып жатқан өзгерістерді бақылауға, салыстыруға, қарапайым шығармашылық тапсырмаларды орындауға, өзінің көңіл күй жағдайын түзетуге, айналамен өзара қарым-қатынас құруға үйренеді.

Балалар білімді дайын түрде алмай, ойын барысында талқылау, бақылау, эксперимент жүргізу арқылы өздігінен шешім қабылдап, қорытындылай білуге мүмкіншілік алады.

Балалардың өз денсаулығына, қоршаған ортаға жауапкершілік сезімін тәрбиелеу, салауатты өмір салтына деген ұмтылысы мен тілегін қалыптастыру балалар өмірінің әрекетін ұйымдастырудағы ең маңызды нәрсе болып табылады.

Ұсынылған құралдағы желілі – рөлдік және дидактикалық ойындар, сергіту сәттері, жаттыулар, эксперименттер, бақылау сабақтары мектепке дейінгі балалардың шығармашылыққа ұмтылысын, қозғалысын және таным белсенділігін оятатын, ынталандыратын психологиялық жайлы ортаны құруға көмектеседі.

Әдістемелік құралмен қоса педогогтарға «Педогогикалық сырсандық» көмек ретінде ұсынылып отыр, ондағы материалдарды балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, сабақтың мазмұнында қолдануға болады.

Жұмыс дәптері педогог пен ата-ананың арасында байланыс орнатып, ата-ананы валеологиялық тәрбие үрдісіне қатыстыруға мүмкіндік береді.

«Валеология негіздері» мектепалды дайындау саласында жұмыс істейтін мамандарға, сонымен қатар баланы тәрбиелеу мен оқытуда мектепке дейінгі ұйымдардың педогогтары мен ата-аналарға арналады.

«Денсаулық әліппесі» вариативтік компоненттің тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Мақсаты, міндеттері
1	2	3	4
1	Жеке бас Тазалығы	1	Денсаулық туралы ғылым - «Валеология» жөнінде түсінік беру. Балалардың «Амансың ба?», «Саумысың?», «Сәлеметсің бе?» деген сөздердің мағынасы жөнінде білімдерін бекіту. Дәрігер Салауатпен, Әліппе-дәптермен таныстыру.
2	Дені саудың жаны сау	1	Денсаулық туралы ғылым - «Валеология» жөнінде түсінік беру. Балалардың «Амансың ба?», «Саумысың?», «Сәлеметсің бе?» деген сөздердің мағынасы жөнінде білімдерін бекіту. Дәрігер Салауатпен, Әліппе-дәптермен таныстыру.
3	Рақмет саған, жаттығу	1	Ертеңгілік жаттығу жасаудың денсаулыққа пайдасы жөнінде түсіндіру. Бала денсаулығының басты кепілі-дене бітімінің сымбаттылығы, бүкірею, жалпақтабандылықтың алдын алу туралы мағлұматтар беру. Ағзаны қорғауға мұрынның маңызын түсіндіру.
4	Гимнастикалық жаттығу!	1	Ертеңгілік жаттығу жасаудың денсаулыққа пайдасы жөнінде түсіндіру. Бала денсаулығының басты кепілі-дене бітімінің сымбаттылығы, бүкірею, жалпақтабандылықтың алдын алу туралы мағлұматтар беру. Ағзаны қорғауға мұрынның маңызын түсіндіру.
5	Тыныс алуды дамытуға арналған жаттығулар	1	Балалардың күн тәртібі туралы білімдерін кеңейту. Күн тәртібін жүйелі орындаудың денсаулықты нығайтудағы маңызын түсіндіру. Ұйқының адам денсаулығы үшін маңызы туралы ұғымдарын кеңейту. Ұйқы күн тәртібінің құрамды бөлігі деген түсінік қалыптастыру.
6	Күн тәртібі.	1	Балалардың күн тәртібі туралы білімдерін кеңейту. Күн тәртібін жүйелі орындаудың денсаулықты нығайтудағы маңызын түсіндіру. Ұйқының адам денсаулығы үшін маңызы туралы ұғымдарын кеңейту. Ұйқы күн тәртібінің құрамды бөлігі деген түсінік қалыптастыру.
7	«Бақыттымын»	1	Балаларға адам денесінің құрылысын көрсету.

			Адамдардың бір-бірінен айырмашылығы болатынын түсіндіру. Балаларды дұрыс қозғалуға, бұлшықетін, буындарын созылудан, сынудан, шығарып алудан сақтануға үйрету. Бұлшықетін, сүйектерін қатайту, іскерлік бөлімдерін қалыптастыру. Баларға жүйке және мидың маңызы туралы мәліметтер беру.
8	Мен кімін?	1	Балаларға адам денесінің құрылысын көрсету. Адамдардың бір-бірінен айырмашылығы болатынын түсіндіру. Балаларды дұрыс қозғалуға, бұлшықетін, буындарын созылудан, сынудан, шығарып алудан сақтануға үйрету. Бұлшықетін, сүйектерін қатайту, іскерлік бөлімдерін қалыптастыру. Баларға жүйке және мидың маңызы туралы мәліметтер беру.
9	Салауатты өмір салты	1	Балаларға флора және фауна туралы мәлімет беру. Өсімдік және жануарлар әлеміне деген жауапкершілікті, ұқыпты қарым-қатынасты қалыптасрыу. Күн, ауаның барлық тіршілік иелері үшін маңызы туралы түсінік беру.
10	Тамақтану тәртібі	1	Балаларға флора және фауна туралы мәлімет беру. Өсімдік және жануарлар әлеміне деген жауапкершілікті, ұқыпты қарым-қатынасты қалыптасрыу. Күн, ауаның барлық тіршілік иелері үшін маңызы туралы түсінік беру.
11	Мен және мені қоршаған орта.	1	Денені шынықтырудың әртүрлі жолдарымен таныстыру және оның адам денсаулығына тигідер әсері жөнінде мағлұмат беру.
12	Күн, ауа және су біздің достарымыз.	1	Денені шынықтырудың әртүрлі жолдарымен таныстыру және оның адам денсаулығына тигідер әсері жөнінде мағлұмат беру.
13	Спорт – денсаулық кепілі	1	Балаларды дене шынықтырудың маңызымен таныстыру. Дене тәрбиесі және емдік дене шынықтырудың пайдасын түсіндіру. Жүректің жұмысы туралы мәлімет беру.
14	Адамда жүрек – біреу ғана	1	Балаларды дене шынықтырудың маңызымен таныстыру. Дене тәрбиесі және емдік дене шынықтырудың пайдасын түсіндіру. Жүректің жұмысы туралы мәлімет беру.
15	Тазалықшының кеңестері	1	Көзді күтуге, қажет болса көзілдірікті дұрыс пайдалануға үйрету. Балаларды көзілдірік киген үлкен-кішіге адамгершілік қарым-қатынаста болуға тәрбиелеу. Адамның есту қабілетінің рөлі және тіс аурулары туралы мәлімет беру.
16	Тазалық ережесі	1	Көзді күтуге, қажет болса көзілдірікті дұрыс

			пайдалануға үйрету. Балаларды көзілдірік киген үлкен-кішіге адамгершілік қарым-қатынаста болуға тәрбиелеу. Адамның есту қабілетінің рөлі және тіс аурулары туралы мәлімет беру.
17	Есту мүшесі.	1	Балаларға ұлдар мен қыздардың ұқсастығын және айырмашылығын түсіндіру. Олардың өз құрдастарымен тәрбиелі қарым-қатынастарын қалыптастыру және дамыту. Адамның денсаулығын сақтап, нығайтудағы көңіл күйдің тигізетін әсері жайлы білімдерін қалыптастыру.
18	Ұлдар мен қыздар.	1	Балаларға ұлдар мен қыздардың ұқсастығын және айырмашылығын түсіндіру. Олардың өз құрдастарымен тәрбиелі қарым-қатынастарын қалыптастыру және дамыту. Адамның денсаулығын сақтап, нығайтудағы көңіл күйдің тигізетін әсері жайлы білімдерін қалыптастыру.
19	Салауатты өмір салты.	1	«Тамақтану» түсінігінің маңызын ашу. Бала денсаулығын нығайтудағы дәрумендердің рөлін көрсету. Ас қортыу ағзаларымен таныстыру.
20	«Тамақтану мәдениеті»	1	«Тамақтану» түсінігінің маңызын ашу. Бала денсаулығын нығайтудағы дәрумендердің рөлін көрсету. Ас қортыу ағзаларымен таныстыру.
21	Тіл-сезім мүшесі	1	Баланың үйдегі орны туралы түсініктерін қалыптастыру: үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу, жауапкершілік сезімдерін дамыту. Балаларға үйдегі қауіпсіздік ережелері жөнінде түсінік беру.
22	Мен және менің отбасым.	1	Баланың үйдегі орны туралы түсініктерін қалыптастыру: үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу, жауапкершілік сезімдерін дамыту. Балаларға үйдегі қауіпсіздік ережелері жөнінде түсінік беру.
23	«Қауіпсіздік мектебі»	1	Жолда жүру ережелеру туралы мағлұмат беру. Балалардың жолда жүру тәртіп ережелерін қалыптастыру. Алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызуғышылығын тудыру. Бөтен адамдармен қарымқатынаста қауіпсіздік тәртібі жөнінде білім беру.
24	Көшеде абай бол!	1	Жолда жүру ережелеру туралы мағлұмат беру. Балалардың жолда жүру тәртіп ережелерін қалыптастыру. Алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызуғышылығын тудыру. Бөтен адамдармен қарымқатынаста қауіпсіздік

			тәртібі жөнінде білім беру.
25	«Жолда жүру ережесін»	1	Қоғамдық орында балалардың өзін ұстай білуіне, мейірімді, кішіпейіл, сыпайы болуға тәрбиелеу.
26	Сыпайы бол.	1	Қоғамдық орында балалардың өзін ұстай білуіне, мейірімді, кішіпейіл, сыпайы болуға тәрбиелеу.
27	Айболит және оның достары	1	Әртүрлі ауру түрлерімен және оның пайда болу себептерімен таныстыру. Жұқпалы және тұмау ауруларының алдын алу шараларының маңызын көрсету.
28	«Жасыл дәріхана»	1	Әртүрлі ауру түрлерімен және оның пайда болу себептерімен таныстыру. Жұқпалы және тұмау ауруларының алдын алу шараларының маңызын көрсету.
29	Пайдалы кеңестер мен жағымсыз әдеттер	1	Салауатты өмір салты туралы түсініктерін бекіту. Ішімдікке және темекі шегуге жағымсыз әсер қалыптастыру.
30	Балалардың бір күндік тәртібі.	1	Салауатты өмір салты туралы түсініктерін бекіту. Ішімдікке және темекі шегуге жағымсыз әсер қалыптастыру.
31	Адам табиғаттың бір бөлігі	1	Қоғамдық орында балалардың өзін ұстай білуіне, мейірімді, кішіпейіл, сыпайы болуға тәрбиелеу.
32	Салауат өмір салты?	1	Қоғамдық орында балалардың өзін ұстай білуіне, мейірімді, кішіпейіл, сыпайы болуға тәрбиелеу
33	Сүйек, буын, бұлшықет	1	Жауапкершілік сезімдерін дамыту. Балаларға үйдегі қауіпсіздік ережелері жөнінде түсінік беру.
34	Мен және мені қоршаған орта	1	Жауапкершілік сезімдерін дамыту. Балаларға үйдегі қауіпсіздік ережелері жөнінде түсінік беру
35	Мен және мені қоршаған орта	1	Адамның денсаулығын сақтап, нығайтудағы көңіл күйдің тигізетін әсері жайлы білімдерін қалыптастыру.
36	Табиғат тіршілік нәрі.	1	Адамның денсаулығын сақтап, нығайтудағы көңіл күйдің тигізетін әсері жайлы білімдерін қалыптастыру

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Дені саудың жаны сау.

Мақсаты: «Денсаулық» деген сөз – «дененің саулығы» деген мағынаны білдіреді.

Недеше, «Денсаулық – зор байлық!» деп халқымыз айтқандай, оны ешнәрсеге тенеуге болмайды, адамдар бір-біріне ең алдымен денсаулық тілейтінің себебі, міне осында.

Оқу қызметінің барысы:

Педагог балалардан ауырып тұрған (басы, тамағы) және дені сау, көңілді адамды бейнелеуді ұсынады.

-Сендерге қайсысы көбірек ұнады – ауырған адам ба, әлде денсаулығы мықты адам ба?

Балалар қазір адамның ауырмай өмір сүруіне, денсаулығының мықты болуына, оны қорғауға қалай көмектесуге болатыны жөнінде ойлануда.

Валеология – денсаулық туралы арнайы ғылым.

Педагог «валеология» сөзінің құпиясын ашады. «Валео» - латынша «сау бол», ал «логия» - ғылым деген сөзден шыққан.

Валеология – денсаулық туралы ғылым, ол балаларды ақылды, көңілді, дені сау болып өсуге баулиды. Ең бастысы, ол ауырмай, салауатты өмір сүруге үйретеді.

-Су мен сабын – нағыз досың. Сен қолыңды сабындағанда на пайда болады?

-Қолымызда сабын көпіршігі пайда болды. Әр көпіршік қолымыздағы кірді кетіреді, ал су оларды жуады.

Тазалық әрекет.

-Қолы қалай тазалап жуу керек?

Қолымыздағы сабынды алып, оны сулап сабындаймыз. Сабынды орнына қойып қолды уқалаймыз, сол кезде «сабын қолғабы» пайда болады. Таза сумен көпіршікті жуып кетіріп, қолымызды сүлгімен жақсылап сүртеміз.

Педагог балаларға қалай сабындап жуғанын, сүлгімен тазалап сүрткенін қимылмен көрсетуді ұсынады.

-Қорытынды:

Әр адамда жеке басының тазалығына арналған заттары болуы шарт: сүлгі, тіс щеткасы, тарақ, қолорамалы, т.б.

Балалар шеңберге жиналып, күлімдеп, бәрі бірге ғажайып сөздерді қайталап қолтаңба жазды.

Сау бол!

Тәрбиеші: *Исабекова Ф.*

Тексерген әліскер: *Баймұжытова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Жеке бас тазылығы

Мақсаты: Денсаулық туралы ғылым – Валеология жөнінде түсінік беру.

Балалардың «Сәлеметсің бе?», «Сау бол!» деген сөздердің мағынасы жөніндегі білімдерін бекіту. Дәрігер Салауатпен, Әліппе-дәптермен таныстыру. Жұқпалы аурулар жөнінде мәлімет беру, қолды жуу дағдыларын қалыптастыру.

Оқу қызметінің барысы:

Педагог балаларға бір-бірімен амандасуға ұсыныс жасайды.

Педагог балалармен «Амансың ба?», «Сәлеметсің бе?» деген деген сөздердің мағынасы туралы әңгімелеседі. Адамдар бір-бірімен кездескен және қоштасқан кезде айтылатын амандасу және қоштасу сөздері – ғажайып сөздер, осы сөздер арқылы бір-біріне денсаулық және қайырымдылық тілейді.

Балалардан ата-аналары мен жақындары ұйқыдан оянған кезде, балабақшаға немесе мектепке келгенде, таныстарын кездестіргенде қандай ғажайып сөздерді қолданатынын сұрайды.

Педагог амандық сөздерге жеке-жеке, қысқаша түсінік беріп өтеді.

Балаларға «Сәлеметсің бе?», «Амансың ба?», «Сау бол!» деген сөздерді амандық сөздер ретінде түсіндіре отырып, «Неліктен олай ойлайсыңдар?» деген сұраққа жауап алынады.

«Амансың ба?» деген сөз – бұл басқа адамға саулық, ұзақ өмір тілеу деген мағынаны білдіреді. Біз кездескенде амандасып, бір-бірімізге денсаулық тілейміз.

-Адам ауырғанда өзін қалай сезінеді? Ауырмағанда адам туралы не айтуға болады? Денсаулық деген не?

Әңгімелесу барысында балалар ауырған кезінде өзін қалай сезінетіні жөнінде айтып береді.

Адам ауырса ыстығы көтеріледі, жата бергісі келеді, терлейді, әлсіреп, тамаққа тәбеті болмайды, көңіл күйі бәсеңдейді. Дәрігер оларға дәрі, екпе дәрі жазып береді.

Ауырған бала балабақшаға, мектепке бармайды. Үлкендер жұмысқа бармайды.

Олар үйде дәрі ішіп, емделеді.

Қорытынды:

Валеология – денсаулық туралы ғылым.

Жеке бастың тазалық ережесін сақтайық.

«Сәлеметсің бе?», «Амансың ба?», «Саумысың?», «Сау бол!» - ғажайып сөздер.

Үйге тапсырма: ата-аналармен бірге денсаулық туралы мақал-мәтел, жаңылтпаш жаттау және сабын туралы жарнама ойлап келу.

Тәрбиеші: Исабенова Г.

Тексерген әдіскер: Байкандықова Д.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Гимнастикалық жаттығу!

Мақсаты: Кітапты басыңнан түсіріп алмай айналып кел.

-Гимнастикалық тақтайшаның үстімен су құйылған пластик стақанды басына қойып жүріп өт.

Балалар жаттығуды орындаған кезде өздерін қалай сезінгендерін, дене бітімдерін, жүрістерін талқылайды.

Бала сабақта отырғанда, тамақтанғанда, теледидар көрген кезде дене бітімін дұрыс ұстап, дұрыс жүре білуді үнемі қадағалауы керек.

Оқу қызметінің барысы:

Балалар екі-екіден тұрып, бір-бірінің арқасына массаж жасап, омыртқаларын саусақпен басып көру барысында өздері талдау жасайды.

Егер ұзақ отырсаң, арқаң талады.

Массаж қан жүгіртеді.

Балаларға осыдан соң «Омыртқа дегеніміз – адам ағзасының тірегі, денеге түскен салмақтың бәрін өзіне алады» деген түсінік беріледі.

Ортаға өз еркімен бір бала шығып, топқа омыртқасын көрсетеді, ал балалар оны суреттейді: «тік, түзу, омыртқа сызығы арқаның ортасымен өтеді».

Балалар Әліппе-дәптерде берілген суреттерді салыстырып, омыртқасы қисайған баланы көрсетеді.

Педагог балаларға омыртқаның қисаюы – сколиоз ауруына әкеп соқтыратынын түсіндіреді. Сколиоз ауруы туралы ерте жастан ата-аналарды, дәрігерлер баланың өз жүрісіне, дене бітіміне, омыртқа құрылымына көңіл бөлу керектігі туралы ескерті өте маңызды.

Денсаулығының мықты болсын десең, таңертеңгі дене шынықтыру және спорт жаттығуларымен шұғылдан.

Әліппе-дәптермен жұмыс.

Педагог балалармен бірге омыртқаның негізгі көмекшісі табан екенін, оның жүріс кезінде үлкен рөл атқаратынын талқылайды.

Балалар суреттен дұрыс табан суретін және дәрігермен бірге қағазға бастыру арқылы алдын ала дайындаған өз табандарын салыстырып көреді.

Қорытынды:

Табан пішінінің бұзылуы «жалпақтабан» ауруына әкеп соқтырады. Бұндай ауруға жол бермес үшін Дәріген Салауат табанға арналған жаттығулар жасауды ұсынады.

Тәрбиеші: *Исабекова Г*

Тексерген әдіскер: *Дайниязова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Рақмет саған, жаттығу!

Мақсаты: Ертеңгілік жаттығудың денсаулыққа пайдасы жөнінде айту. Бала денсаулығының басты кепілі – дене бітімі туралы мағлұмат беру.

Балаларға ағзаны қорғауда тыныс ал мүшесі мұрынның маңызы жөнінде айтып таныстыру.

Оқу қызметінің барысы:

Педагог әңгімесі барысында өткен сабықтың негізгі сәттерән естеріне түсіру керек.

-Валеология дегеніміз не?

-Дәрігер Салауат кім?

-Үлкендер мен балалар қандай ғажайып сөздерді білуі керек?

-Тазалық туралы қандай ережелерді білесің?

Балалар денсаулық туралы үйде танысқан мақат-мәтелдерді жатқа айтады.

Өздері үйде орындап келген сабын туралы жарнамаларын достары мен ата-аналары еркін көре алатындай көрмеге іледі.

Ертеңгілік жаттығу туралы әңгімелесу.

-Жаңа күн немен басталады?

-Ұйқыдан тұру және жаттығу жасау дегеніміз не?

Ұйқыдан ояна сала төсектен тез тұрудың қажеті шамалы.

Төсекке жатып керілуі қажет.

«Велосипед», «көпір», қол қимылдары сияқты бірнеше қарапайым жаттығулар жасау.

Терезені немесе есікті ашып, бөлмені желдету

Жуыну (немесе душқа түсу), тісті тазалау қажет.

Таңертеңгілік жаттығу жасау.

Жаттығу күні бойы жақсы көңіл күймен сергек, күшті болып, күліп жүруге дәм береді.

Таңертеңгілік жаттығу бала денсаулығының жақсаруына, нығаюына, денесінің өсуіне бағытталған. Үнемі жасалған жаттығу жігерлікке, табандылыққа, тәртіпшілікке, қажырлылыққа тәрбиелейді.

Қорытынды:

Балалар күнделікті жаттығу жасауды әдетке айналдыра бастайды. Уақыт өте келе пайдалы әдет спортпен айналысуға көметеседі.

Тәрбиеші: Орынбекова Б.

Тексерген әдіскер: Файкиязова М.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Тыныс алуды дамытуға арналған жаттығулар

Мақсаты: Педогог балаларға терең тыныс алып, тыныс шығаруды ұсынады. Адам өкпемен тыныс алады. Тыныс алған кезде өкпеге өмірге қажетті ауа барады.

Оқу қызметінің барысы:

Педогог балаларға жарғақ қапшық тарататып беріп, алдымен оған ауа үрлеуді, содан кейін ауаны сорып алуды ұсынады.

Ауаны жұтқан кезде, өкпе қапшық секілді кеңейеді, ауаны шығарғанда қалпына келеді.

Жұмбақ

Түсі бар көрінбейтін,

Біртұтас бөлінбейтін,

Тынысы ол тіршіліктің,

Ешқашан жерінбейтін. (Ауа)

Ауа мұрын, ауыз арқылы кіреді. Педогог балаларға мұрынды және ауыздарын жабуды ұсынады. Не байқалды?

Балалар өздерінің не сезінгендерін талқылайды.

Тәулік бойы адам ауаны жұтып, оны сыртқа шығарады, яғни тыныс алады. Адамдармен қатар жануарларда, өсімдіктер де ауамен тыныс алады.

«Иісі арқылы анықта» ойыны

Педогог балаларға көзін жұмып, жемісті иісін иіскету арқылы табуды ұсынады.

Адам мұрынмен тыныс алып қана қоймайды, иіс те сезеді. Мұрын – иіс сезу мүшесі.

Адам тыныс алған кезде шаң мен микроб мұрындағы шаш талшықтарына жабысып, залалсызданады. Егер адам ауызбен тыныс алса, ауа өкпеге тазармай түсіп, ауру шақырады.

Түшкіргенде, жөтелегенде міндетті түрде колорамал пайдалану керек, ауа арқылы сау адамның өкпесіне микроб түсуі мүмкін.

Егер суық тигенде уақытында емделмесе, асқынып, құлақ, өкпе, жүректің ауыруы мүмкін. Ауырмас үшін шынығу қажет.

Қорытынды:

Мұрынды саусақпен, үшкір затпен шұқуға болмайды.

Мұрынға бөгде зат тығуға болмайды

Қатты сінбіруге, мұрынды тартуға болмайды, бұл құлақ ауруына шалдықтыруы мүмкін.

Тәрбиеші: *Орынбекова Б*

Тексерген әдіскер: *Байкенова М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Күн тәртібі.

Мақсаты: Балалардың күн тәртібі туралы білімдерін кеңейту.

Күн тәртібін жүйелі орындаудың денсаулықты нығайтудағы маңызын түсіндіру.

Ұйқының адам денсаулығы үшін маңызы туралы ұғымдарын кеңейту. Ұйқы күн тәртібінің құрамды бір бөлігі деген түсінінің қалыптастыру.

Оқу қызметінің барысы:

Қодарына гүл ұстаған балалар дөңгелене отырады. Педагог өзі бастап сәлемдесіп, балалар қолдарындағы гүлді бір-біріне тілек айту арқылы ұсынады. Гүл шоқтары бірте-бірте көбейіп, педагогтың өзіне бір құшақ гүл – «Тілек шоғы» болып оралады. «Өзгелерге денсаулық тілеп, жақсылық жасасаң, од өзіңе қайтып оралады» - деп педагог қорытынды жасайды.

-Таңертенгелік жаттығу не үшін қажет?

-Омыртқаның қисаюы деген не?

-Омыртқа қисаймау үшін не істеу керек?

-Жалпақтабан дегеніміз не?

-Омыртқаны қисаюынан және жалпақтабандылықтан қандай жаттығу көмектеседі?

-Таңертен тұрған кезде не істейміз?

-Күндіз немен шұғылданамыз?

-Кешке немен шұғылданамыз?

-Түнде не істейміз?

Адам табиғаттың бір бөлігі, сондықтан ол да өз өмірінде белгілі бір тәртіпті сақтап, арнайы бір өмір салтына бейімделуі керек. Адамның бұл тәртібі күн тәртібі деп аталады. Күн тәртібін сақтайтын балалар ақылды, сымбатты, дені сау болып өседі.

Балалар өздерінің көңіл күйлерін белгілейді.

-Күн тәртібін не үшін сақтау қажет?

Ұйқыға уақытында жатып, ерте ояну керек.

Тазалық ережелерін сақтау керек.

Уақытында тамақтану қажет.

Денсаулықта сақтау үшін күн тәртібін орындау қажет.

Қорытынды:

Сен ұйықтап жатқанда кәдімгі оқиға сияқты түс көресің. Шын мәнінде мұндай оқиға өмірде болмайды. Кейде түс қызықты, ал кейде қорқынышты болуы мүмкін. Түстен қорқудың қажеті жоқ.

Тәрбиеші: Исмаилова Т.

Тексерген әдіскер: Баймұратова М.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: «Бақыттымын»

Мақсаты: Күні бойы шаршаған адам денесі үшін ұйқы қолайлы жағдай туғызады. Оның азасы демалады. Түнде адам қозғалыста болады, яғни басын бұрады және қол-аяқтарын қозғалтады. Тіпті адам ұйықтап жатқаның өзінде денесі қозғалмауы мүмкін емес, жататын төсек орны аса жұмсақ та, қатты да болмауы керек. Қатты төсек бұлшықет пен сүйекке батады, сондықтан бұлшықет демалмайды, ал сүйектер ауырып қалады.

Оқу қызметінің барысы:

Күні бойы секіру, жүгіру, ойнау, сөйлесу, күлуден ағза шаршайды. Ал ұйықтағанда дене демалады, жаңа күш жинайды.

Адам бойын ұйқысыздық билесе, ол алаңғасыр, ұмытшақ болып, көңіл күйі нашарлап, басы ауырып, жұмысқа зауқы болмай, есте сақтау қабілеті төмендеп, тіпті кейде есінен танып та қалады. Ал егер өз уақытынан көп ұйықтаса да күні бойы көңілсіз, босаң күйде жүреді. Егер адам жақсы ұйықтаса, ұйқыдан тұрғанда көзі күлімдеп, көңіл күйі жоғарылап, өзін өте сергек сезінеді.

Кез келген адам үшін жас талғамайтын өмірлік қажеттілің. Жаңа туған нәресте тәулігіне 22 сағатқа дейін, ал ересек адам орта мөлшермен 8 сағатты ұйқымен өткізеді екен. Ересек адам балаларға қарағанда едәуір аз ұйықтайды. Ұйқы-күн тәртібінің құрамды бөлігі.

Педогог балалардың ұйықтар алдында жеке бастың тазалық ережелерін сақтау: жуыну, тісін тазалау, сонымен қатар ойыншықтары мен кітаптарын жинау керектігін айтып, әңгіме жүргізеді.

Сергіту сәті.

Ұйқыдан оянып, асығып тез тұрма.

Ке-рі-ліп, бойыңды жаз, анаңа күлкі сыйла!

Терезе-есікті ашқанда,

Үйіңді, бөлмеңді толтырсын таза ауа!

Қортынды.

Ұйқы -- адам өміріне аса қажет, ұйқысыз өмір сүру мүмкін емес.

Барлық балалар мен үлкендер күн тәртібін сақтағандары жөн.

Адам -- табиғаттың бір бөлігі, ол табиғатты сүйеге, қорғауға, қамқорлық жасай білуге міндетті.

Балалар шеңбер құрып, бір-біріне күлімсіреп қарап, жақсылық, денсаулық тілейді.

Тәрбиеші: Орсековская Б.

Тексерген әдіскер: Байкешаева М.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Мен кімін?

Мақсаты: Балаларды адам денесінің құрылысымен таныстыру. Адамдардың бір-бірінен айырмашылығын көруге көмектесу.

Балаларды дұрыс қозғалуға, бұлшықетін, буындарын созылудан, сынудан, шығарып алдан сақтануға үйрету.

Балаларға жүйке және мидың маңызы туралы мәлімет беру.

Оқу қызметінің барысы:

-Дәрігер Салауат таңертең ояңған балаларға қандай кеңестер береді?

-Таңертенгілік жаттығу не үшін қажет?

-Күн тәртібі дегеніміз не, ол не үшін керек?

-Адам дегеніміз кім?

Ол жер бетінде ең ақылды, ең күшті. (Адам).

Педагог балалардың бір-біріне қарап, қандай айырмашылықтары және ұқсастықтары бар екенін айтуды ұсынады.

Балалар пашының түсі, көзі, мұрын пішіні жағынан айырмашылықтары бар екенін, әркімнің қайталанбас дара тұлға екендігін әңгімелейді.

Адам – табиғаттың ең керемет жаратылысы. Адам өз өмірін, денсаулығын сақтау керек.

Өмір адамға бір-ақ рет беріледі. Адам – дені сау, мықты, күшті, яғни бақытты болу үшін өмірге келген.

Әр адам өзі туралы, өзінің қандай екенін, денсаулығын қалай нығайту керек екенін білуге тырысады.

Дидактикалық ойын: «Адамның денесін құрастыру».

«Ғажайып түс» ертегісі.

Мен бәрін басқармаын, менде көз, ауыз, құлақ, мұрын бар. Мен болмасам адам ештеңені көрмейді, естімейді, иісті де сезбейді, сөйлей де алмайды тіпті аштан өлер еді.

Қорытынды:

Адамның барлық денесін тері жауып тұр. Тері қорғаныш қызметін атқарады. Ол денені күйіктен, соққыдан, үсіктен, іртүрлі жарақаттан сақтайды. Тері сезім мүшесі болып табылады. Қараңғы жерде де қолдың астындағы заттың қатты, жұмсақ, ыстық, суық майда екенін және пішінін анықтауға болады.

Дидактикалық ойын: «Ғажайып дорба».

Тәрбиеші: *Исабекова З.*

Тексерген әдіскер: *Вайнгыздова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Салауатты өмір салтты

Мақсаты: Балалар үлкейткіш шыны (лупа) көмегімен қолының терісіндегі ұсақ тесіктерді көреді. Тесіктер арқылы дене тыныс алады. Егер тері кір болса, онда тесіктер бітеліп, дененің тыныс алуы қиындайды.

Оқу қызметінің барысы:

Кір теріде түрлі ауруын тудыратын микроб көп болады. Сондықтан адам өз терісінің тазалығын сақтауы керек.

Қандай тазалық ережелерін білесіздер?

Педагог жер шарындағы адамдардың терісі әртүрлі болатынын балаларға түсіндіреді.

Африкалықтар қара, азиялықтар сары, еуропалықтар ақ, бірақ олар терісінің түсіне қарамастан, бір бірімен достық қарым қатынаста болуды қалайды.

Барлық адамдар бірдей болып туады. Сондықтан да олар бірдей құқыққа ие.

Барлық адамдар еркін кмір сүруге, жұмысты өз мүмкіндігі және тілегіне қарай таңдауға, жұмыс істеуге құқығы бар.

Педагог балаларға бастарын ұстауды ұсынады.

Нені сипаладыңдар? Оның ішінде не бар?

Ми қуатты компьютер орталығы сияқты барлық ішкі мүшелерді басқарып, көп жағдайларды шешіп, денсаулық пен ағзаның тіршілік әрекетін қамтамасыз етеді.

Жүйке мидың алғашқы көмекшісі. Олар қоршаған ортаның ақпаратын тері, көз, құлақ, ауыз, мұрын арқылы миға жеткізеді.

Педагог балалардан саусақтарын күйдіріп немесе бір нәрсеге соғып алғандағы сезімдерін сұрайды.

Балалар мұндай кезде аурудың жанына батып, қолын жылдам тартып алатының айтады. Бұл жүйке арқылы дененің ауырып, соғылып, күйіп қалғанын туралы миға ақпарат келіп түседі, ол қолды тартып алу жөнінде бұйрық жасайды.

Қорытынды:

Ойын кезінде басты соғып алудан сақтан.

Басқа тиген қатты соққы ауыр жарақат мидың шайқалуына әкеп соғады. Мұнан бас айналып, құлақ шуылы, жүрек айну, құсу, бас ауруы пайда болады. Мұндай жағдайда міндетті түрде дәрігерге көріну керек.

Тіпті жер сілкіну кезінде үстелдің астында тығылып, басын қолымен қалқалау қажет.

Тәрбиеші: *Орынбекова Ә.*

Тексерген әдіскер: *Вайкеняева М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Тамақтану тәртібі

Мақсаты: Дәрігер Салауаттың кеңесі:

Ұйқы кезінде ми және жүйке жүйесі демалады, сондықтан адам ұйқыдан тұрғанда өзін жеңіл, өте жағсы сезінеді.

Тамақтану тәртібі де жүйке жүйесіне әсер етіп, тәбеті жоғарылап, ас жақсы қорытылады.

Жүйке жүйесі спорттық ойындар мен таза ауадағы серуен кезінде жақсы демалады.

Оқу қызметінің барысы:

Адам табиғаттың ең керемет жаратылысы.

Адам өз өмірін қорғауы керек.

Өз дене мүшелерін білу, күшті, қайратты, жігерлі, мықты болу үшін дене тәрбиесімен шұғылдануы керек.

Педагог балалармен табиғат дегеніміз не және оның адамның денсаулығына қалай әсер ететіні жөнінде әңгіме өткізеді.

Табиғаттың сыйы жөнінде әңгімелесу.

Табиғат адамдарды қоршаған әлем.

Бұл аспан, ай, жұлдыздар, өзен көл теңіздер, ағаштар, шөптер, жануарлар әлемі. Жел, жауын шашын, боран, су тасқыны, қар еруі бұның бәрі табиғаттың құбылыстары.

Таулар, тастар, ағаштар, шөптер табиғаттың денелері.

Табиғат бүкіл қоршаған ілем, ал адам өмірдегі ең керемет жаратылыс.

Табиғаттың адамға ғажайып сыйлығының бірі таза ауа.

Педагог терезенің желдеткішін ашып, балаларға таза ауаны терең жұтуды ұсынады. Таза ауа ағзаға өте пайдалы. Адамдар оттегімен тыныс алып, көмірқышқыл газын сыртқа шығарады.

Ағаш ауаны көмірқышқыл газынан тазартып, оны оттегіне айналдыру қызметінің қайнар көзі. Бұл да адам денсаулығына жағмды әсер етеді.

Күн табиғат сыйының бірі. Халық: «Күн қай жерге аз түссе, сол жерде адамдар жиі ауырады» дейді.

Қорытынды:

Табиғат тіршілік нәрі.

Адам флора мен фаунаны қорғап, күтеді, ал олар адамға өмір сүруге пайдасын тигізеді.

Адам табиғаттың бір бөлігі. Жер бетіне ауа, су, күн болмаса, тіршілік атауы болмас еді.

Тәрбиеші: Исабекова Г.

Тексерген әдіскер: Баймемедова М.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Мен және мені қоршаған орта.

Мақсаты: Балаларға флора және фауна туралы мәлімет беру.

Қсімдік пен жануарлар дүниесіне деген жауапкершілік және қорғау қарым қатынасын қалыптастыру.

Күн және ауа тіршілік иелерінің өмір нәрі екені жөнінде мәлімет беру.

Оқу қызметінің барысы:

Адамға ең қажетті дене мүшелерін ата.

Қаңқа деген не? Ол не үшін қажет?

Дәрігер Салауат сүйектерді қорғау үшін қандай кеңестер береді?

Тері қандай маңызды рөл атқарады?

Табиғат сенің денсаулығыңа қандай әсерін тигізеді?

Педагог балалармен табиғат дегеніміз не және оның адамның денсаулығына қалай әсер ететіні жөнінде әңгіме өткізеді.

Табиғаттың сыйы жөнінде әңгімелесу.

Табиғат адамдарды қоршаған әлем.

Бұл аспан, ай, жұлдыздар, өзен көл теңіздер, ағаштар, шөптер, жануарлар әлемі. Жел, жауын шашын, боран, су тасқыны, қар еруі бұның бәрі табиғаттың құбылыстары.

Таулар, тастар, ағаштар, шөптер табиғаттың денелері.

Табиғат бүкіл қоршаған ілем, ал адам өмірдегі ең керемет жаратылыс.

Табиғаттың адамға ғажайып сыйлығының бірі таза ауа.

Педагог терезенің желдеткішін ашып, балаларға таза ауаны терең жұтуды ұсынады.

Таза ауа алғаға өте пайдалы. Адамдар оттегімен тыныс алып, көмірқышқыл газын сыртқа шығарады.

Фауна жануарлар әлемі (үй жануарлары және жабайы жануарлар, құстар, балықтар, жәндіктер).

Өсімдіктер өмірінде арнайы тәртіп сақталады.

Қорытынды:

Табиғат тіршілік нәрі.

Адам флора мен фаунаны қорғап, күтеді, ал олар адамға өмір сүруге пайдасын тигізеді.

Адам табиғаттың бір бөлігі. Жер бетіне ауа, су, күн болмаса, тіршілік атауы болмас еді.

Тәрбиеші: *Орынбекова Ә*

Тексерген әдіскер: *Файниязова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Күн, ауа және су біздің достарымыз.

Мақсаты: Денені шынықтырудың түрлі жолдарымен таныстыру және оның адам денсаулығына тигізер ісері жөнінде мағлұмат беру.

Оқу қызметінің барысы:

Педагог балалармен жұмбақтың мазмұны жайлы әңгімелеседі. Күннің жарығы көрінетін және көрінбейтін тұрады. Көрінбейтін шуағына ультракүлгін шуағы жатады. Шуақтың әсерінен біздің терімізде өте маңызды «Д» дәрімені бар. Ал осы дәрімен жетіспесе, балаларда мешел ауруы пайда болады. Күннің шуағы теріні нығайтып, ағзаны суық тиюден сақтауға көмектеседі.

Педагог балалардың назарын күннің астында көп жүрудің өзі қауіпті екеніне аударып, теріні күйдіріп, әлсіздік пайда болуы мүмкіндігін естеріне салады.

Күн табиғи дәрі. Ал кез келген дәрі сақтықты талап етеді. Күн шуағын қатаң түрде ережемен қабылдау керек.

Дәрігер Салауаттың кеңесі:

Күннің астында көп қыздырынуға болмайды, денең күйіп қалуы мүмкін.

Баскиімсіз күннің астында көп жүруге болмайды.

Күнде шынуғыды судың жағасында, ертеңгілік уақытта қабылдау керек, күніне бір реттен көп болмауы тиіс.

Балаларға кілемшенің үстіне денелерін босаңсытып, қолдарын төмен созып, көздерін жұмып жатуға нұсқау беріледі. Өздерін құмның үстінде, күн шуағына қыздырынып жатқандай сезінеді.

Педагог балаларды парак қағазбен желпіп өтеді, ал балалар оны жылы желдің лебізі еркелеткендей елестетеді. Балалар өздерін жақсы сезініп, көтеріңкі көңіл күйге енеді.

Педагог балалардан жел туралы не білетіндерін сұрайды. Қозғалыстағы ауаны желді, балалардың өздері ақ қолдарымен бетін желпу арқылы жасай алатынын айтады.

Балаларға ауаны көзбен көріп, қолмен ұстауға болмайтыны, рның түсі, дәмі, иісі болмайтыны туралы түсіндіреді.

Қорытынды:

Күн және ауа – табиғат сыйы. Оларсыз тіршілік болуы мүмкін емес.

Күн және ауа – табиғат дәрі.

Әсімдіктерді күтіп баптау керек. Олар ауаны тазартады.

Таза су – тіршілік атаулы өмірінің нәрі. Табиғи құнды байлық.

Тәрбиеші: Исабеева З.

Тексерген әдіскер: Байниязова И.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Такырыбы: Спорт –денсаулық кепілі.

Мақсаты: Балаларды дене тәрбиесінің маңызымен таныстыру. Дене тәрбиесін және емдік дене шынықтырудың пайдасын түсіндіру. Балаларды адамның ең негізгі мүшесі –жүрекпен таныстыру. Жүректің жұмысы және оны қызметі туралы мәлімет беру.

Оқу қызметінің барысы:

Шаттық шеңбері. Әуен ырғағымен балалар қолдарын бүйіріне қойып, түзу тұрады. Педагог балалармен кездескеніне қуанышты екенін хабарлайды. Ол оң қолын жайып, жүрегінен қуаныш алып балаларға сыйлайды. Осы қимылды сол қолымен соңынан екі қолымен бөрге жасайды.

–Адамдар неліктен өзін қоршаған әлемді қорғауға тиіс?

–Шынықтыру дегеніміз не? Ол не үшін қажет?

–Шынықтырудың қандай түрлерін білесіңдер?

–Адамдар не үшін таңертеңгілік жаттығуды жасайды?

Дене тәрбиесі сабағы негізінен қозғалыс үстінде өтеді. Қозғалыс – түрлі аурудан сақтандырып, оларды емдеу үшін тиімді болып табылады. Дене тәрбиесі тек емдеп қана қоймай, сонымен бірге бұлшықетті жаттықтырып, дамытып нығайтады. Сүйектер мен қаңқаларды қалыптастырады.

Дене тәрбиесіне емдік дене шынықтыру мен дене шынықтыру сабақтары жатады.

Емдік дене шынықтыру сабағы – белгілі бір аурудың алдын алу мақсатында, ал дене шынықтыру сабағы негізінен оқу–тәрбие мекемелерінде жүргізіледі. Оның құрамына жаттығулар, жалпы дамытушылық және негізгі қозғалыстар жатады. Дене шынықтыру сабағында балалар жаттығу жасап үйреніп, спорт әлеміне алғашқы қадам жасайды.

Түрлі жаттығуларды орындағанда, спорттың арнайы бір түрімен айналысқанда, достарыңмен немесе бүкіл сыныптың балаларымен бірге тапырмаларды орындағанның қызық та көңілді екенін педагог баяндап өтеді.

Қорытынды:

Жеңіл әуен ырғағымен балалар бірінің артына бірі тұрып, сап түзейді. Саптың алдында қырықаяқтың басы болып

Балалар иректеліп бүкіл зал бойымен орындық үстімен, аяқтарының көп екенін, егер олар өзара шатасып қалған жағдайда күлмей, керісінше көмектесу керектігін түсіндіреді.

Тәрбиеші: *Орқибекова Б*

Тексерген әдіскер: *Байқиязова И*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Адамда жүрек – біреу ғана

Мақсаты: Педагог адамның тағы бір аса маңызды мүшесі бар екенін, онсыз өмір сүруге болмайтынын айтады. Бұл қай мүше? «Сағат емес, бірақ соғады». Бұл – біздің жүрегіміз. Жүрек сол жақ көкірек қуысында орналасқан.

Оқу қызметінің барысы:

Жүрек соғуын кім де болса тыңдай алады. Педагог балаларға бір-бірінің жүрек соғысын тыңдауды ұсынады. «Біздің анамыздың, ікеміздің, бауырымыздың, әпкеміздің жүректері де осылай соғады».

Жүрек – қан айналымын реттейтін басты мүше. Үлкен күшпен жиырылғанда өзінен жарты стақандай қан айдап, сонан соң қайта жиырылады. Жүрек үнемі, демалыссыз жұмыс істеп тұрады.

Жүрек ауырмауы үшін және дұрыс жұмыс істеуі үшін, оны шынықтыру қажет. Дене шынықтырумен, спортпен шұғылдану, шаңғымен, конькимен сырғанау, суға түсу, таза ауада қыдыру, күнделікті жаттығу – дененің бұлшықеттерін нығайтады. Сондай-ақ жүректің бұлшықеттерін дамытып, жақсы жиырылуына көмектеседі.

Спортпен, гимнастикамен шұғылданбаса, жиі қимылдамаса, бұлшықеттер серпінділігін жоғалтады, жүрек әлсіреп, түрлі ауруларға шалдығады. Ұарап ішу, темекі тарту жүрекке үлкен зиян келтіреді. Сонымен қатар әлсірегенше жұмыс істеуге, жүгіруге болмайды: бұлай ету жүректі әлсіретіп алады.

Бала жүрегінің үлкеннің жүрегінен айырмашылығы – өлшемінде.

Педагог жұдырықтарын түйіп, зер салып қарауды ұсынады.

«Сендердің жүректерің өз жұдырығыңның көлеміндей».

Адамда жүрек – біреу ғана. Оны сақтау қажет. Педагог алманы немесе ірімшікті тістеп көріп, тіс таңбасына көңіл аударуды ұсынады. Тістерінің барлығының көлемі бірдей еместігін байқайды.

Тісжөгі – тістегі ең жикездесеті ауру. Оны ауыртпай емдеуге болады. Егер емделмесе, тесігі тереңдеп, тістің түбірі де бұзылады. Ол кезде шыдапай ауырады.

Қорытынды:

Дене шынықтыру сабағы бала денсаулығының негізі болып табылады.

Жүрек үнемі, демалыссыз жұмыс істеп тұрады.

Спортпен шұғылдану бұлшықеттерді дамытып, жақсы жиырылуына көмектеседі.

Шарап ішу, темекі тарту жүрекке үлкен зиян тигізеді.

Тәрбиеші: *Исабекова Г*

Тексерген әдіскер: *Байниязова М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліпшесі»

Тақырыбы: Тазалықшының кеңестері.

Максаты: Көзді күтуге, қажет болса көзілдірікті дұрыс пайдалануға үйретеді. Балаларды көзілдірік киген үлкен-кішіге адамгершілік қарым-қатынаста болуға тәрбиелеу.

Адамның сөздік қорын нақтылы жетілдірудегі есту қабілетінің рөлі және ол жайлы баланың білімін жетілдіру. Тіс аурулары туралы мәлімет бері. Тісті күту ережелерін үйретуді жалғастыру.

Оқу қызметінің барысы:

Педагог балаларға бір-біріне тістерін көрсетіп, өз тістерін қалай күтетіні туралы айтып берулерін ұсынады.

(Тіс емханасына саяхатқа апаруға болады.)

Педагог алманы немесе ірімшікті тістеп көріп, тіс таңбасына көңіл аударуды ұсынады. Тістерінің барлығының көлемі бірдей еместігін байқайды.

Тіс біздің сөйлеуімізге көмектеседі. Адамның тісі түзу әрі аппақ болса, онда ол күлген кезде әдемі болып көрінеді.

Балаларға бір-біріне қарап, өз күлкілерін көрсету ұснылады.

Педагог балаларға айна беріп, өз тістерін қарап, қандай екенін (ақ, тегіс, қатты) айтуды ұсынады.

Кейбір балалардың тістерінің бұзылғанына көңіл аударады. Кейбіреуіне тіс дәрігеріне қаралып, тістерін емдеу ұсынылады. (Бұл туралы ата-аналарға айтуды ұмытпау).

Тіс – біздің денеміздегі ең қатты зат. Тістің негізгі қызметі–тамақты шайнау. Тіс жақ сүйектен өседі. Тіс қабығын эмаль жауып тұрады. Тамақ шайнаған кезде ауыз қуысынан қышқыл бөлінеді. Бұл эмальді бұзады. Сондықтан тісті тамақтан соң тазалап, жуып тұру керек.

Педагог дүниеге келген сәби тіссіз туылатынын, тістің алты ай болғанда шығатынын, оны «сүт тіс» деп атайтынын айтады.

Қорытынды:

Алты жасқа толғанда тістер түсе бастайды. Түскен тістің орнына «негізгі тістер» шығады. Олардың көлемі үлкендеу, барлық тіс сыйып тұруы үшін адамның жақтары да өседі. 12 жасқа толғанда барлық тіс жағарып болады. Көпшілік үлкендерде 20 жасқа толғанда 32 тісі шығып болады.

Тәрбиеші: *Орынбекова Д*

Тексерген әдіскер: *Байкырова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Тазалық ережесі

Мақсаты: Сезім мүшелері (кұлақ, көз, мұрын, тіл, тері) – адамның ең егізгі көмекшілері.

Педагог балаларға мына жайларды көз алдарына елестетуді сұрайды.

Таңертең сағат шырылдаса, орныңнан тұруың керек (сағаттың шырылын адам есту мүшесі – құлақтың көмегімен сезеді).

Оқу қызметінің барысы:

Төсектен тұрғанда бөлме суық болса, тез киін (бөлменің температурасын адам сезім мүшесі – тері арқылы сезеді).

Анасы асүйде ертеңгілік ас әзірлеп жатыр. Бөлмеде кофенің иісі пайда болды (кофенің иісін сезім мүшесі мұрын арқылы сезеді).

Кофе тәтті емес, қант салу керек (кофенің дәмін адам тілдің көмегі арқылы ажыратады).

Далада жанбыр жауып тұр, қолшатыр алу керек (ауа райының өзгергенін көру мүшесі – көз арқылы көреді).

Балалар сезім мүшелері арқылы адам қоршаған ортаны бағдарлауға болатыны туралы қорықпанды жасайды.

Педагог біздің қайырымды көмекшіміз «Көз» аялдамасында көру мүшесі – көзбен терең танысатындарын айтады.

Көздерін жұмып, қараңғыда тұрғандай сезініп, күнді, аспанды, шөпті, гүлді, жақын адамдардың түрін көре алмау – соқыр болудың өте ауыр екенін елестету ұсынылады.

Қоршаған ортаны көру қабілеті – адамның бағалы сезімдерінің бірі. Адам өміріндегі барлық жаңалықтар көздің көмегімен қабылданады. Қас, қабақ және кірпік көзді шаң-тозаңнан, тер тамшысынан сақтайды.

–Көздің көру қабілетін арттыруға А дәруменінің пайдасы зор, сондықтан тамаққа сәбізді көп пайдалану қажет.

–Үй тазалықтарын орындағанда, оығанда, сурет салғанда, көз бен қағаз арасында 30 см қашықтықты сақтау керек.

Қорытынды:

Өзіңнің вагонға жақсы орналасқаныңды.

Жеткен соң әжеңе телефон шалатыныңды.

Әженнің орамалы шешіліп тұрғанын, қазір ол түсіп қалатынын.

Балаларға пойыз жүргенше осы хабарды бет пішінімен ымдап жеткізу тапсырылды.

Тәрбиеші: *Исмаилова З.*
Тексерген әдіскер: *Вайкыязова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Есту мүшесі.

Мақсаты: Балалар ойыны талқылап, есту мүшесі құлақтың болғаны жақсы екеніне, сөзсіз ыммен түсіндіру қиын екендігін талқылайды.

Есту мүшесі адамда да, жануарда да бар. Жануарлар есту қабілеті арқылы бірін бірі табады және тамағын тауып жейді.

Оқу қызметінің барысы:

Педагог балаларға құлақтарын қолдарымен жауып, тәжірибе жасауды ұсынады. Балалар дыбыстың жақсы естілмейтінін, бір-бірімен қарым-қатынастың қиындайтыны туралы қорытынды жасайды.

Балалардың қалай еститінін тексеру үшін «Затты дыбысына қарай таны» ойынын ойнауды ұсынады. (Педагогикалық срсандықты қара).

Құлақ— есту мүшесі, оның көмегімен адамдар дыбысты ажыратады, құстың әнін, желдің уілін, күннің күркіреуін естиді.—Көздің көру қабілетін арттыруға А дәруменінің пайдасы зор, сондықтан тамаққа сәбізді көп пайдалану қажет.

—Үй тапсырмасын орындағанда, оығанда, сурет салғанда, көз бен қағаз арасында 30 см қашықтықты сақтау керек. Адамдар әйел, еркек, ұлдар мен қыздар болып бөлінеді.

Педагог ұлдарды мен қыздарды айна алдына тұрғызып, өзін-өзі сипаттауды ұсынады.

Балалардың пікірін қорыта келіп, қыздарды нәзік болатынын, олардың көйлек киетінін, бұрымды болатынын, сәндік заттарды тағатынын, ал ұлдардың қыздарға қарағанда күшті, иықты, денелі келетініне, шаштары қысқа, дауыстары жуандау болатыны туралы айтып ұғымдарын қалыптастарады.

Дәрігер Салауаттың кеңесі:

Аязды күні жылы баскиім кию керек.

Құлақты қаламмен, шырпымен, т.с.с. үшкір, қатты заттармен шұқуға болмайды.

Құлағыңа бөгде зат түссе, үлкен адамға немесе дәрігерге көрсету керек.

Қорытынды.

Құлақ, көз, мұрын, тері—адамның айнала қоршаған ортаны танып білуіне көмектеседі.

Көзі көрмейтін, яғни соқыр (зағип) адамдарды сыйла және оларға құрметпен қара.

Құлақ—есту мүшесі, оның көмегімен адам дыбысты ажыратады, құстың әнін, желдің уілін, күннің күркіреуін естиді.

Тістің негізгі қызметі — тамақ шайнау.

Тісжегі — ең жиі кездесетін тіс ауруы.

Тісті күту ережесін сақтау керек.

Тәрбиеші: Исабеева Г.

Тексерген әдіскер: Баймұжова М.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Ұлдар мен қыздар.

Мақсаты: Балаларға қыздар мен ұлдардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын көрсету. Бір-бірімен қарым-қатынастарын қалыптастыру және дамыту.

Адамның денсаулығын сақтап, нығайтудағы көңіл күйдің тигізетін ісері жайлы білімдерін қалыптастыру.

Оқу қызметінің барысы:

Педагог балалардың бір-бірінен қалай ерекшеленетінін байқатып, осы тақырыпта әңгіме қозғайды. Балалардың жауабынан кейін барлық адамның дене құрылысы – қолы, аяғы, көзі, құлағы, т.б. болатыны, бірақ әр адамның көзінің, шашының, мұрнының пішіні әртүрлі болатынын айтады. Әр адамның өзіне тән мінезі, шығармашылық қабілеті мен таланты болады. Әр адам – қайталанбас жеке тұлға.

Адамдар әйел, еркек, ұлдар мен қыздар болып бөлінеді.

Педагог ұлдарды мен қыздарды айна алдына тұрғызып, өзін-өзі сипаттауды ұсынады.

Балалардың пікірін қорыта келіп, қыздарды нәзік болатынын, олардың көйлек киетінін, бұрымды болатынын, сәндік заттарды тағатынын, ал ұлдардың қыздарға қарағанда күшті, иықты, денелі келетініне, шаштары қысқа, дауыстары жуандау болатыны туралы айтып ұғымдарын қалыптастарады.

Педагог балаларға бұршақтың дәннен өсетінін мысалға ала отырып, ұлдар мен қыздардың өскенде кімге айналатынын түсіндіреді.

Ұлдар мен қыздардың ойыншықтарға деген талғамы әр-түрлі. Педагог ұлдар мен қыздарға тән ойыншықтардың атын атады.

Балаларға отбасында ер адам мен әйел адамдардың атқаратын жұмыстарын естеріне түсіріп, талқылатады. Қандай мамандықты ерлердікі, ал қандай мамандықты әйелдердікі деп атауға болады.

Ұлдардың ең басты міндеті – денсаулығы мықты, күшті болып өсу, себебі ол туыскандарын әртүрлі кездейсоқ жағдайлардан қорғауы, нәзік жандар – аналар мен қыздарға қамқор болуы керек. Ұлдар қыздарға күш көрсетпейді.

Қорытынды.

Ал қыздардың ең басты міндеті – дені сау, – бақытты болып өсу, өйткені жақсы ұрпақты тәрбиелеп өсіруі тиіс.

Балалар ұлдар мен қыздардың киімдерінің суретін аяқтап салуы керек. Ұлдар мен қыздардың бірге және бөлек ойнайтын ойыншықтарын ажыратып, бағытпен белгілеп көрсету.

Тәрбиеші: *Орысбекова Б.*

Тексерген әдіскер: *Әбішев*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Салауатты өмір салты.

Мақсаты: Педагог Дәрігер Салауаттан келген ашықхаттағы ертегіні оқиды: «Ертеде бір қалашықта Күлкі мен Ашу өмір сүріпті. Күлкі өте ақкөңіл, сүйкімді, қайырымды болыпты, барлық адамдар оны өз үйінде көргенде қуанады екен. Күлкі қай жерде болса, сол жерде күн нұрын шашып, құстар ән салып, төңіректің бәрі көріктенеді екен.

Оқу қызметінің барысы:

Ал Ашу болса, өз-өзінен ашулы, ешнәрсеге көңілі толмай жүреді екен. Ол болған жерді бәрі жоғалып кетеді екен. Ешкімді көңіл көтеріп күлмейтін болыпты».

Педагог балаларға Күлкі мен Ашуды қимылмен (ишарамен) көрсетуді ұснады.

Педагог балаларға адам күлген кезде содан көңіл күйдің ұзақ көтеріңкі болатындығы жайлы айтады.

«Күлкі жаттығуы».

Балалар айнаға қарап әдемі, мейірімді күлкіні бейнелейді (1 минут). Педагог бұл жаттығуды күніне бірнеше рет орындау қажеттігін түсіндіреді. Күлкі айналасындағы адамдарға жақсы әсерін тигізеді.

«Көрініс көрсету» жаттығуы.

—Сендер аналарыңмен бірге үйдесіндер. Аналарың бүгін көңілсіз және әбден шаршаған кейіпте.

Педагог балалармен бірге көріністі талдап, мынадай қорытынды жасайды. Біз анамыздың көңілін көтеру үшін, алдымен күліп, оны құшақтап және өзінің күлуін сұрауымыз керек.

—Сендердің күлкілерің әсіресе ата-әжелерінің үшін өте қажет, сондықтан көбінесе солармен қарым-қатынас жасау керектігін естен шығармаңдар.

Күлкі—бұл өз көңіл күйіңе, жақын адамдардың жүрегіне жол табатын күдіретті кілт.

Қорытынды:

Әр адам—қайталанбас жеке-дара тұлға. Әр адамның өзіне тән мінезі, шығармашылық қабілеті мен таланты болады.

Адамдар жынысына қарай еркек-әйел, ұл-қыз болып бөлінеді.

Қоғамда еркек пен әйелдің рөлі әртүрлі болады.

Үйде, мектепте, көшеде ата-анаңа, мұғаліміңе, достарыңа жиі күлімдеп, мейірімді қарым-қатынаста бол.

Тәрбиеші: Исабекова Г

Тексерген әдіскер: Байқиязова М

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Тамақтану мәдениеті.

Мақсаты: «Тамақтану мәдениеті»

Бала денсаулығын нығайту дәрумендердің рөлін көрсету. Ас қорыту ағзалары— Адам ағзасы белгілі бір уақытта ас қабылдап үйренгендіктен, күнделікті сол уақытта асқазанда ас қорытатын арнайы сөл бөлініп шығады. Бұл сөл асқазан сөлі деп аталады. Асқазан сөлінің жоғалып кетуі үшін күнделікті уақытында дұрыс және жүйелі тамақтану қажет.

Оқу қызметінің барысы:

Адамдар машинаға ұқсайды, машина орнынан қозғалуы үшін отын (бензин) керек сияқты, адамға тамақтану қажет. Адамның денсаулығы мықты болуы үшін, пайдалы тамақ жегені дұрыс. Себебі ол өзінің ағзасына керекті заттарды дәрумендерді тамақтан алады.

Педагог қолына текшені алады. Адам ірімшікті жеп, одан ағзасына қажетті барлық затты алады. Педагог текшені үстелдің үстіне қояды. Алманы да жеді — тағы өзіне қажет затты алды, екінші текшені қойып, үй (немесе мұнара) пайда болғанша жасайды.

Егер адам бір-ақ түрлі тағаммен ғана тамақтанса, әлсіз және жиі ауырғыш болады. Балалар ден сау болып өсуі үшін әртүрлі толық құрамды тағаммен тамақтануы қажет. Мұндай тағамдардан баланың жас ағзасы күш-қуат алады.

—Тағам құрамында әртүрлі пайдалы заттар, әсіресе дәрумендер болуы қажет. Дәруменсіз адам ауырғыш болады!

Жемес-жидектер мен көкөністерді өажетінше көп жеу керек, өйткені олар дәрумен мен пайдалы заттарға өте бай. Олардың құрамында дәрумендер бойдың өсуіне, ағзаның дұрыс дамуына және көздің көруі жақсаруына көмектеседі. Дәрумендер тек өсімдіктен алынған тағам құрамында ғана емес, сонымен бірге жануарлардан алынған тағамдарда да болады. Сүт тағамдарында, етте кездесетін кальций мен фосфор адам ағзасының негізгі құрамы.

Дәрігер салауатты кеңестерін естеріне түсіру.

Тамақтын алдында қолыңды жу.

Жемес-жидекті жуып же.

Қорытынды:

Әр адам—қайталанбас жеке—дара тұлға. Әр адамның өзіне тән мінезі, шығармашылық қабілеті мен таланты болады.

Тәрбиеші: Орынбекова Ф.

Тексерген әдіскер: Байқиязова Е.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Тіл-сезім мүшесі

Мақсаты: Табақта кесілген алма, ірімшік, құрт, қияр, кәмпіт тұрады. Балалардың көзін кезекпен байлап, ауыздарына кез келген (қияр, құрт) бөлікті салады. Бала дәміне қарай қандай тамақ екенін ажыратады.

Оқу қызметінің барысы:

Тіл-сезім мүшелерінің бірі. Ол әртүрлө қызмет атқарады: тыныс алуға, тамақ ішкенде тамақты қозғауға, сілекейлеуге, жылытуға, суытуға, жұтуға, өлең айтуға, сөйлеуге, күлуге көмектеседі. Тілдің көмегімен біз тамақтың дәмін ажыратамыз. Тамақ дәмін айыра алмайтын адамның тәбеті нашарлайды. Бұл денсаулыққа өте зиян. Өте ыстық немесе суық тамақ дәм сезуді төмендетеді. Сондықтан дер кезінде дәрігерге қаралып, емделу қажет.

Тілдің әр бөлігі әртүрлө дәмді сезеді. Тілдің ұшы тәттіні сезеді. Бүйір жақ беті қышқылды және тұздыны сезеді. Тілдің арт жағы ащыны сезеді, сондықтан адамдар тамақты жұтқада барып оның ащы екенін сезеді.

Адам дәмді тілдің үрпілері арқылы сезеді. Үрпілер тілге барқыт тәрізді түр береді. Егер адамның дені сау болса, оның тілі күлгін, таза болады. Егер ағза дұрыс дамымаса, тілдің бетін ақ, сары қабат жайып, тілініп тұрады.

Педагог өлеңді оқи отырып, балалармен ас қорыту ағзаларын атайды:

Ауыз

Жұтқыншақ

Өңеш

Асқазан

Ішек.

Балаларға мектепке барғанда ас қорыту ағзасының қызметімен кеңірек танысатындықтарын айтады.

Қорытынды:

Ауыз, жұтқыншақ, өңеш, асқазан, ішек – ас қорыту жүйесіне жатады.

Ас қорыту жүйесінің негізгі шарты – дұрыс, уақытымен тамақтану.

Тамақтанар алдында қолды жуу керек.

Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту керек.

Ойын барысында әртүрлі сөздерді ұсынуға болады: жаңғақ, бал, сағыз, балмұздақ, т.с.с.

Тәрбиеші: Исабекова Ф.

Тексерген әдіскер: Баймұрзаева М.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Мен және менің отбасым.

Мақсаты: Баланың үйдегі орны туралы түсінігін қалыптастыру.

Баланың үлкенді сылау, кішіге қамқор болу, жауапкершілік сезімдерін дамыту.

Балаларға үйдегі қауіпсіздік ережелері жөнінде түсінік беру.

Оқу қызметінің барысы:

Шаттық шеңбері.

Адам үшін қандай тамақ пайдалы?

Егер тек қана кәмпит жесең, не болады?

Отбасында кім тамақ пісіреді?

Отбасы дегеніміз не?

Балана ең жақын адамдар – әке, ана, аға, әпке, ата-әже т.б. болып саналады.

Балаларға үлкендердің көмегі және сүйіспеншілігі қажет. Ал ата-аналар, әсіресе ата-әжелер өздеріне көп кінәлі аударғанды жағсы көреді. Үлкен кісілер демалыс пен тыныштықты қалайды.

Ата-әжелеріңді күту керек! Олар жылы сөзден қуанады.

Ата-ананды сыйла, оларды күт, ренжітпе, қайда болса да олардың жанынан табылуға асық.

Үйде әр баланың өз бөлмесі, өзінің бұрышы болуы қажет. Бала өз бөлмесін жинастыруға жауапты екенін сезініп ойыншықтарын, кітаптарын, төсегін жинай білуі керек. Әр зат өз орнында тұрғайы жөн.

Ойыншық баланың үлкен досы. Олар таза, бүтін және өзінің арнайы орнында болуы керек.

Өзің әдемі және ұқыпты болып көрінуің керек. Сенің шашың күтімді қажет етеді.

Шаштың досы – тарақ, ол әрқашанда таза болуы керек.

Біреудің тарағымен тараңба.

Сенің аяқкиімің де тазалық пен ұқыптылықты жақсы көреді: оны сұрт, кептір, аяқкиім майымен майла.

Қорытынды:

Әркімнің өзінің жеке заттары және ойыншықтары өз орнында болуы керек.

Біреудің тарағын қолданба.

Біреудің киімін және аяқкиімін киме.

Тәрбиеші: *Орасқова Б.*

Тексерген әдіскер: *Байкешев М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: «Қауіпсіздік мектебінің»

Мақсаты: Егер отбасында біреу ауырып қалса, оны кім күтеді?

Әдетте ауырған адамды анамыз күтеді. Ал егерде анамыздың өзі ауырып қалса, оны кім күтеді?

Есінде болсын! Егер үйде ауырған адам болса, оған тыныштық орнату қажет. Сабырлы ойындарды таңдап алу керек. Күніне бірнеше рет бөлмені желдетіп тұру шарт.

Оқу қызметінің барысы:

Ауырған адамға лимон мен бал қосылған шай ұсыну керек.

Ауырған адамнан қандай көмек қажет екенін сұрауды ұмытпандар.

Әңгімені тыңдау, талқылау.

Бала Салауат өмірінің бір күні.

Ертеңгісін анасы дәріханаға жиналып жатып оған: «Сен үйде өзің жалғыз қала тұр, есікті ешкімге ашпа, далаға шықпа» деп тапсырды. Кішкентай Салауат төсек-орнын жинап, шай ішкісі келеді. Ол ас бөлмесіне барып, газ плитасын жағуға тырысты. Осы кезде бала Салауат «Қауіпсіздік мектебінің» ережелерін есіне түсіреді:

Қолыны сірінке алма, өрт шығуы мүмкін.

Газбен абай бол! Ол тез тұтанып жарылады.

Бала Салауат сіріңкені орнына қойып, шайдың орнына сүт ішеді. Осы кезде біреу қоңырау соғады, бала Салауат есікті ашуға жүгіріп бара жатыр, анасының айтқан сөзін есіне түсіреді де, ақырын ас бөлмесіне кетеді.

Үйде жалғыз қалғанда ешкімге есік ашпа.

Кішкентай Салауат анасы келгенде қуантпақ оймен, өзінің жейдесін үтіктемекші болып, үтікті тоққа қосты. Ал «Қауіпсіздік мектебінің» ережесі қалай еді?

Электр құралдарын үлкендерсіз тоққа қосуға болмайды.

Кішкентай Салауат үтікті тоқтан ажыратып тастады

Анасы келген кезде қуанышпен қарсы алған кішкентай Салауат үйіне бөтен, бейтаныс адамның, келгенін, бірақ өзінің есік аспағанын баяндайды. Анасы ұлын мадақтап «Жарайсың» – дейді.

Қорытынды:

Жеке бастың тазалығын сақтау. Тазалық пен ұқыптылық адам денінің сау және бақытты болып өсуіне көмектеседі.

Жақсы, таза үй адамның өз өзіне деген сенімділігін тудырады және жақсы өмір сүруіне жағдай жасайды.

Тәрбиеші: *Усабелова З.*

Тексерген әдіскер: *Тайкелдиева М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Көшеде абай бол!

Мақсаты: Жолда жүру ережелері туралы мағлұмат беру. Балаларға жолда жүрудің ережелерін қалыптастыру.

Алған білімдерін іс жүзінде қолдануға ұызуғышылығын тудыру.

Оқу қызметінің барысы:

Шаттық шеңбері.

Балалар дөңгелек тұрып, қолдарына бір бірден гл ұстайды.

Педагог балаларға «Қауіпсіздік меетебінде» не үйренгені жайлы естеріне түсуріді ұсынады. Балалар кезек кезек бір ережені айтып, гүлді пелагогқа қайтарып береді.

Мейірімді күн шуағы терезеден қарады, қане бәріміз көшеге шығайық.

Балалар шеңбер бойымен тұрып, бір бірінің қолдарынан ұстап, күлімдеп, амандасады және әрқайсысы өзінің көшесіне жылы сөз қосып айтады.

Әңгімелесу.

Педагог балалармен өздері тұратын көшелері жайлы әңгімелеседі. Көшенің қалай аталатынын, онда не бар екенін және несімен ұнайтынын сұрайды.

Педагог денсаулықтың отбасындағы көңіл күй, үйінің тазалығы мен жайлылығына байланысты болып қана қоймай, сонымен қатар үйдегі, қоршаған ортадағы экологиялық жағдайда да байланысты екенін түсіндіреді. Үйдің жанында отырғызылатын ағаштар, гүлдер ауадағы оттегін көбейтіп, адамның көңіл күйін көтереді.

Аула-бұл сенің үйіңнің жалғасы. Оның тазалығын сақтау керек.

Әркім өз көшесі әдемі болу үшін ағаш отырғыза алады. Үйдің жанына гүл егіп, оны суарып отыру керек.

Кез келген жерге лақтырылған қалдық заттарға шыбын шіркей қонып, біздің ағзамызға зиянын тигізетін қатерлі ауру әкелуі мүмкін.

Көшенің тазалығы адамдарға, яғни тазалықты сақтай білуіне байланысты. Тазалық саулық негізі

Қорытынды:

Педагог балаларға денсаулығымыздың мықты болуы көшеде жүру тәртібін сақтауға да байланысты екенін айтады.

Балалар көше, жол, жаяулар жолы туралы айтады. Педагог:

Көшедегі жолда көліктер, адамдар жүреді. Жолда сәтсіздікке ұшырамау үшін, – жолда жүру ережесін сақтау қажет.

Тәрбиеші: *Ақабелова Б.*

Тексерген әдіскер: *Тайкелерова И*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: «Жолда жүру ережесін»

Мақсаты: Педагог қалада қозғалыс өте көп болса да бір біріне кедергі келтірмейтінін айтады. Бұл көлік жүргізушілеріне және жаяу адамға арналған қатаң ереженің сақталуынан екендігін түсіндіреді. Көшенің екінші бетіне өтудің өзі оңай емес, бұған бізге бағдаршамның үш көзі: жасыл, сары, қызыл түстері көмектеседі. Бағдаршам өшіп өлген жағдайда тәртіпті реттеуші жүргізеді. Реттеушінің қолында таяқшасы болады.

Оқу қызметінің барысы:

«Жолда жүру ережесін» көше немесе жол заңы деп айтады. Ол жаяу адамның қалай болса солай жүргенін кешірмейді, ол адамдарды қауіптен сақтайды.

Жүргізуші жасыл түсті көрсеткенде балалар жүреді, сарыны көрсеткенде алақан соғады, қызыл түсті тыныштық сақтайды.

Педагог балаларға жол белгілері туралы түсінік береді. Балаларға алдын ала дайындалған дөңгелек шеңбер үшбұрыш және басқа да әртүрлі кейіптегі белгілерді көрсете отырып, олардың жол бойында, көшеде ілініп тұратынын айтады. Бұлар – жол белгілері.

Бұл белгілердің тиімділігі жол бойының нағыз хабаршысы екендігінде.

Жол белгілері бірнеше топқа бөлінеді:

Ескерту белгілері, үшбұрышы қызыл бояумен көмкерілген бұл белгілер жол бойында жайсыз, яғни қауіпті жер бар дегенді білдіреді.

Тыйым белгілері, дөңгелек шеңбер түрінде қызыл бояумен беріледі. Ол қозғалыс атаулының бәріне тыйым салады.

Көрсеткіш белгілері, дөңгелек шеңбермен беріліп, көк бояумен көмкерілген. Бұл белгілер көліктің жүретін бағытын, жаяу адамдардың жүруіне болады дегенді білдіреді.

Ереже

Көшеден өткенде арнайы жерден, жасыл жанғанда ғана, немесе реттеушінің белгісімен өт.

Жол қиылысында аса абай бол.

Қорытынды:

Бағдаршамға қарауды ұмытпа.

Көшеде және жолда адамдармен сөйлеспе.

Жолдан өтер кезде алдымен сол жағыңа, содан соң оң жағына қарап, арнайы жаяулар өтпесімен өт.

Тәрбиеші: *Исабекова Ф.*

Тексерген әдіскер: *Байжиева М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліпшесі»

Тақырыбы: Сыпайы бол.

Мақсаты: Қоғамдық орында балалардың өзін ұстай білуіне, мейірімділікке, кішіпейділікке, сыпайлыққа тәрбиелеу.

Оқу қызметінің барысы:

Шаттық шеңбері.

Үйдегі қауіпсіздік ережелерін ата.

Көшедегі қауіпсіздік туралы айт.

Қалай ойлайсындар, қоғамдық орында қандай тәртіп ережелері бар?

Жағдаят талқылау.

Қарт ата автобуска кірсе, бос орын жоқ.

Әже ауыр сөмке көтеріп автобуска кірді.

Қыздың екі қолында сөмке бар.

Ол артқы есіктен кірмекші болды, бірақ есік жабық тұр. Есікті ашайын десе, қолы бос емес.

Әжеге қарияға, қызға көмектескенде сен нені сездің?

Адамдар біреуге жақсы іс істегенде қуанып, рақаттанса, кішіпейіл болса, ерекше қуаныш сезімге бөленеді, содан адамның денсаулығы мықты болады.

Педагог балаларға түрлі көңіл күйдегі адамдардың бет әлпетін: қуаныш, реніш, таңғалу, т.с.с. көрсетулерін ұсынады.

Қандай көңіл күй жағымды?

Дәрігер Салауат балаларға мыналарды ұмытпауын ескертеді:

Қоғамдық көліктерде тұтқаның барлығы кір, сондықтан үйге келгенде міндетті түрде қолыңды жу.

Емхана, дүкенде, театрларда микробтар ұшып жүреді, сондықтан әр затты ұстап көрген қолымен тамақтану өте қауіпті.

Автобуста қарияларға орын беруді;

Ауыр затты көтерусіге көмектесуді;

Кіреберісте есікті ашуды;

Барлық ұлдар қыздарды сыйлауды;

Қорытынды:

Сыпайы және тәртіпті болу қандай жақсы, тіпті денсаулыққа да пайдалы.

Шаттық шеңбері.

Тәрбиеші: *Орғибекова Б.*

Тексерген әдіскер: *Байкелерова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Айболит және оның достары.

Мақсаты: Өртүрлі аурулармен және оның себептерімен таныстыру.

Жұқпалы және суық тию ауруларының алдын алу шараларының маңызын көрсету.

Оқу қызметінің барысы:

Педагог балаларға «Дәрігер Айболит» ертегісін естеріне түсіруді ұсынады.

Дәрігерге нелер келді?

Ол қалай емделеді?

Сендер үй жануарларына қандай көмек көрсетер едіңдер?

Өз бетінше жануарларды емдей аласыңдар ма?

Біздің қамқорлығымыз жануарларға өте қажет. Адамдар сияқты жануарлардың да денсаулығы мықты болуы керек. Ауырған жануарда микроб болып, ол адамдарға жұғуы мүмкін. Сондықтан барлық жануарларды арнайы дәрігерге көрсетіп, егу және жақсы күтім болуын, дұрыс тамақтануын қадағалау қажет. Егуден басқа, әр 2-3 айда жануарларға ішекқұртқа қарсы дәрі беру керек. Жануарлармен бірге ойнағаннан кейін міндетті түрде қолды жуу қажеттігін ұмытпа.

Дәрігер Айболит өзінің достарына жақсы қамқорлық көрсетеді, ал сендерге оларды жақсы көріп, аурудан қорғауды ұсынады.

Педагог балаларға: «Біздің жерімізде бізбен бірге өсімдіктер, жәндіктер, балықтар, аңдар мекендейді және осымен қоса өте көп микробтар, бактериялар мен вирустар бар. Олардың ішінде адамға пайдалы, қажеттісі де, жұқпалы және вирусты ауруларды тудыратын өте қауіптісі де бар. Бірақ адам осы кішкентай зияндылармен күресуді үйреніп қана қоймай, аурудың алдын алуды да үйренді», - деп түсіндіреді.

Аурудың алдын алу—денсаулықтың жаңа ережелері мен пайдалы кеңестері арқылы іске асады.

Ойып: «Микроб, вирус, бактериялар неден қорқады?»

Микроб, вирус, бактериялар судан қорқады.

Егер біз үнемі жуынып, шомылып, тісімізді тазалап жүрсек, денеміз сау болып, ауырмай жүреміз.

Қорытынды:

Педагог балаларға жараны қалай емдеу керектігін және оған не қажет екенін айтып, көрсетеді.

Жараны таза сумен жуып, йод жағу керек.

Жараға кір, шаң түспес үшін, таза дәкемен таңу қажет.

Тәрбиеші: *Усабекова Ф.*

Тексерген әдіскер: *Вайнигерова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: «Жасыл дәріхана»

Мақсаты: Педагог биылғы жылы кімнің тұмаумен немесе суық тиіп ауырғанын сұрап, сол кездегі көңіл күйлерін айтуды ұсынады.

Оқу қызметінің барысы:

Сендер суық немесе тұмау тиіп ауырған кезде тыныс алу жолдарында үлкен мөлшерде шырыш пен қақырық жиналады. Шырышты қабық тітіркеніп тұрады, сондықтан сендер жөтеліп, түшкіргілерің келеді. Осы кезде мұрыннан және ауыздан шырыш тамшылары ортаға тарайды. Жөтеліп түшкірген кезде тыныс алу жолдары тазарып, осылай ағзамыз қорғанады. Шырыш тамшыларымен бірге ауаға үлкен мөлшерде вирустар мен микробтар тарайды. Егер де түшкіріп, жөтелгенде ауру адам аузы-мұрнын қолорамалмен жаппаса, көптеген адамдарға ауру жұқтыруы мүмкін. Сондықтан сендер ауырып қалған жағдайда, өздерінді қоршаған адамдарды сыйлап, түшкіргенде немесе жөтелгенде ауыз, мұрындарыңды орамалмен немесе қолдарыңмен басу керек.

Естеріңде болсын, қолданған қолорамалмен үнему, жиі ақыстырып тұру керек.

Байқау – «Ең таза қол».

Педагог балаларға «Ең таза қол» байқауын өткізуді ұсынады.

Балалар қолдарын сабындап жуады. Қолын шайғанда суы таза болған бала жеңіске жетеді.

Сары ауру және ішек аурулары кір қол арқылы жұғатынын педагог балаларға түсіндіреді. Ауру тудырғыш микробтар кір қол арқылы тамақпен, сумен бірге ауызға түсіп, ауруға шалдықтырады.

Жануарлардан да жұқпалы аурулар жұғады.

Егер үйдегі жануарларың ауырған жағдайда, дереу мал дәрігеріне қарату қажет.

Қосымша материал

Педагог балаларға кептірілген шөптер жиынтығын, түбірлерін және бөлме өсімдіктерін көрсетеді (мұнда әр аймаққа байланысты дәрігерлік шөптер әкеліп көрсетуге болады). Балалар ыдысқа түрлі шөптерден тұнба жасап көрулеріне болады. Өсімдіктер тек жер бетіне көрік беріп қана қоймай, адамға жылу, тағам, таза ауа сыйлайды, сонымен бірге олардың емдік қасиеті зор.

Қорытынды:

Тазалық көптеген ауруларға қарс күреседі.

Табиғатты қорғау керек.

Тәрбиеші: *Оқпиева В.*

Тексерген әдіскер: *Байжиева М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Пайдалы кеңестер мен жағымсыз әдеттер.

Мақсаты: Салауатты өмір салты туралы түсініктерін бекіту. Ішімдікке және темекі шегуге қарсы жағымсыз сезімдерін қалыптастыру.

Оқу қызметінің барысы:

Шаттық шеңбері

Педагог Дәрігер Салауаттың суретін тағы бір қарап, оны суреттеуді ұсынады. Балалардың жауаптарын қорыта отырып, педагог балалардан өскенде кімнің Дәрігер Салауатқа ұқсағылары келетін сұрайды. Ол үшін не істеу керек?

Педагог сұрақ жауаптарын жинақтап, қортыя келе, ол үшін салауатты өмір салтының ережелерін: шынығу, дұрыс тамақтану, күн тәртібін сақтау, табиғатпен, қоршаған ортамен сәйкестікке өмір сүру керектігін нақтылайды. Бұл ережелер жақсы әдетке айналуы үшін күнделікті орындау қажет.

Балалар өз бойындағы жағымды дағдыларын атап отырады, ал педагог оны жеке жеке үлкен парақ бетіне жазып, «Валеология» сөзінің айналасына қойып шығады.

Педагог ойынның қортындысын шығарып, балалар мен өздерінің бойында жақсы әдеттердің қаншалықты бар екенін талқылайды. Бірақ осылармен қатар біздің жақсы өмір сүруімізге кедергі келтіретін, денсаулығымызға зиянды әдеттердің бар екенін айтып өтеді. Балаларға ойланып, өздерінің бойынша кездесетін жаман әдеттерді атауларын сұрайды.

Педагог балалардан темекі және оны шегетін адамдар жайлы не білетіндерін айтып беруді ұсынады.

Темекі шегі адамның ішкі мүшелерінің қызметін бұзады. Темекіде никотин уы бар. Ол өкпенің, жүрек және асқазанның жұмысын бұзады. Темекі түтіні қоршаған ортаға зиян.

Шарап сусыны денсаулыққа зиян. Кейбір отбасында үлкендер шарапты өздері ғана ішіп қоймай, балаларына да ұсынады. Бұл әлі буыны қатпаған бала денсаулығы үшін өте зиян. Шарап тек асқазанға ғана емес, жүректің, бүйректің жұмысына, яғни ағзаның дұрыс өсуіне кедергі келтіреді.

Қорытынды:

Адам бойындағы жақсы қасиеттерді дағдыға айналдыру үшін, күнделікті салауатты өмір салтының ережелерін сақтау керек.

Әшімдік пен никотин денсаулыққа өте зиян екенін есте сақтайық.

Тәрбиеші: *Исабекова З.*

Тексерген әдіскер: *Байжиева М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Балалардың бір күндік тәртібі.

Мақсаты: Балалардың күн тәртібі туралы білімдерін кеңейту.

Күн тәртібін жүйелі орындаудың денсаулықты нығайтудағы маңызын түсіндіру.

Ұйқының адам денсаулығы үшін маңызы туралы ұғымдарын кеңейту. Ұйқы күн тәртібінің құрамды бір бөлігі деген түсінік қалыптастыру.

Оқу қызметінің барысы:

Қола жана гүл ұстаған балалар дөңгелене отырады. Педагог өзі бастап сәлемдесіп, балалар қолдарындағы гүлді бір-біріне тілек айту арқылы ұсынады. Гүл шоқтары бірте-бірте көбейіп, педагогтың өзіне бір құшақ гүл – «Тілек шоғы» болып оралады.

«Өзгелерге денсаулық тілеп, жақсылық жасасаң, од өзіңе қайтып оралады» - деп педагог қорытынды жасайды. Күні бойы шаршаған адам денесі үшін ұйқы қолайлы жағдай туғызады. Оның ағзасы демалады. Түнде адам қозғалыста болады, яғни басын бұрады және қол-аяқтарын қозғалтады. Тіпті адам ұйықтап жатқаның өзінде денесі қозғалмауы мүмкін емес, жататын төсек орны аса жұмсақ та, қатты да болмауы керек. Қатты төсек бұлшықет пен сүйекке батады, сондықтан бұлшықет демалмайды, ал сүйектер ауырып қалады.

Күні бойы секіру, жүгіру, ойнау, сөйлесу, күлуден ағза шаршайды. Ал ұйықтағанда дене демалады, жаңа күш жинайды.

Адам бойын ұйқысыздық билесе, ол алаңғасыр, ұмытшақ болып, көңіл күйі нашарлап, басы ауырып, жұмысқа зауқы болмай, есте сақтау қабілеті төмендеп, тіпті кейде есінен танып та қалады. Ал егер өз уақытынан көп ұйықтаса да күні бойы көңілсіз, босаң күйде жүреді. Егер адам жақсы ұйықтаса, ұйқыдан тұрғанда көзі күлімдеп, көңіл күйі жоғарылап, өзін өте сергек сезінеді.

Кез келген адам үшін жас талғамайтын өмірлік қажеттілің. Жаңа туған нәресте тәулігіне 22 сағатқа дейін, ал ересек адам орта мөлшермен 8 сағатты ұйқымен өткізеді екен. Ересек адам балаларға қарағанда едәуір аз ұйықтайды. Ұйқы-күн тәртібінің құрамды бөлігі.

Қортынды.

Ұйқы – адам өміріне аса қажет, ұйқысыз өмір сүру мүмкін емес.

Барлық балалар мен үлкендер күн тәртібін сақтағандары жөн.

Адам – табиғаттың бір бөлігі, ол табиғатты сүюге, қорғауға, қамқорлық жасай білуге міндетті.

Тәрбиеші: *Орландекова Б.*

Тексерген әдіскер: *Баймолдова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Адам табиғаттың бір бөлігі

Мақсаты: Табиғат өз өмірінде белгілі бір тәртіпті сақтайды. Ол тәртіп «Жыл мезгілі» деп аталады.

Адам табиғаттың бір бөлігі, сондықтан ол да өз өмірінде белгілі бір тәртіпті сақтап, арнайы бір өмір салтына бейімделуі керек. Адамның бұл тәртібі күн тәртібі деп аталады. Күн тәртібін сақтайтын балалар ақылды, сымбатты, дені сау болып өседі.

Оқу қызметінің барысы:

Педагог «Күн» белгісін бергенде, балалар күлді, жүгіреді, секіреді, т.б. Ал «Түн» белгісін бергенде, қозғалыстарын тыйып, бәрі «ұйықтайды».

Әңгімелесу.

Жұмбақ шешу.

Дүниеде не тәтті. (Ұйқы)

Балалар өздерінің ұйқысы жайлы айтып, талқылайды.

Сен ұйықтап жатқанда кәдімгі оқиға сияқты түс көресің. Шын мәнінде мұндай оқиға өмірде болмайды. Кейде түс қызықты, ал кейде қорқынышты болуы мүмкін. Түстен қорқудың қажеті жоқ.

Күні бойы шаршаған адам денесі үшін ұйқы қолайлы жағдай туғызады. Оның ағзасы демалады. Түнде адам қозғалыста болады, яғни басын бұрады және қол-аяқтарын қозғалтады. Тіпті адам ұйықтап жатқаның өзінде денесі қозғалмауы мүмкін емес, жататын төсек орны аса жұмсақ та, қатты да болмауы керек. Қатты төсек бұлшықет пен сүйекке батады, сондықтан бұлшықет демалмайды, ал сүйектер ауырып қалады.

Күні бойы секіру, жүгіру, ойнау, сөйлесу, күлуден ағза шаршайды. Ал ұйықтағанда дене демалады, жаңа күш жинайды.

Адам бойын ұйқысыздық билесе, ол алаңғасыр, ұмытшақ болып, көңіл күйі нашарлап, басы ауырып, жұмысқа зауқы болмай, есте сақтау қабілеті төмендеп, тіпті кейде өсінен танып та қалады. Ал егер өз уақытынан көп ұйықтаса да күні бойы көңілің, босаң күйде жүреді. Егер адам жақсы ұйықтаса, ұйқыдан тұрғанда көзі күлімден, көңіл күйі жоғарылап, өзін өте сергек сезінеді.

Қортынды.

Ұйқы – адам өміріне аса қажет, ұйқысыз өмір сүру мүмкін емес.

Барлық балалар мен үлкендер күн тәртібін сақтағандары жөн.

Адам – табиғаттың бір бөлігі, ол табиғатты сүйеге, қорғауға, қамқорлық жасай білуге міндетті.

Тәрбиеші: *Исабекова З.*

Тексерген әдіскер: *Байкелерова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Салауат өмір салты?

Мақсаты: Балаларды адам денесінің құрылысымен таныстыру. Адамдардың бір-бірінен айырмашылығын көруге көмектесу.

Балаларды дұрыс қозғалуға, бұлшықетін, буындарын созылудан, сынудан, шығарып алдан сақтануға үйрету.

Балаларға жүйке және мидың маңызы туралы мәлімет беру.

Оқу қызметінің барысы:

-Дәрігер Салауат таңертең оянған балаларға қандай кеңестер береді?

-Таңертенгілік жаттығу не үшін қажет?

-Күн тәртібі дегеніміз не, ол не үшін керек?

-Адам дегеніміз кім?

Ол жер бетінде ең ақылды, ең күшті. (Адам).

Педагог балалардың бір-біріне қарап, қандай айырмашылықтары және ұқсастықтары бар екенін айтуды ұсынады.

Балалар шашының түсі, көзі, мұрын пішіні жағынан айырмашылықтары бар екенін, әркімнің қайталанбас дара тұлға екендігін әңгімелейді.

Адам – табиғаттың ең керемет жаратылысы. Адам өз өмірін, денсаулығын сақтау керек.

Өмір адамға бір-ақ рет беріледі. Адам – дені сау, мықты, күшті, яғни бақытты болу үшін өмірге келген.

Әр адам өзі туралы, өзінің қандай екенін, денсаулығын қалай нығайту керек екенін білуге тырысады.

Дидактикалық ойын: «Адамның денесін құрастыру».

«Ғажайып түс» ертегісі. Оқу. Талдау.

Бірде Арман түс көреді, түсінде оның дене мүшелері дауласады. Бас бірінші болып былай дейді:

-Мен бәрін басқармаын, менде көз, ауыз, құлақ, мұрын бар. Мен болмасам адам ештеңені көрмейді, естімейді, иісті де сезбейді, сөйлей де алмайды тіпті аштан өлер еді. Қортынды.

-Адамның дене құрылысы неден тұрады? (Сүйек, буын, бұлшықет, тері)

Адамның дене құрылысында сүйек ең негізгі рөл атқарады. Олар негізгі тірек және ішкі ағзаларды қорғайды. Онсыз адам тұра да алмайды. Адам денесіндегі барлық сүйектер «қаңқа» деп аталады.

Тәрбиеші: Оралбекова З.

Тексерген әдіскер: Байкеева Л.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Сүйек, буын, бұлшықет

Мақсаты: Педагог балаларға сүйектерін ұстап көруді ұсынып (қолының, аяғының), кей жағдайда сүйектің зақымданатынын айтады.

Оқу қызметінің барысы:

Адам тайып, кездейсоқ құлап, сүйекті сындырып шығарып, ауыртып алуы мүмкін.

Баспалдақта айнауға болмайды, себебі құлап, жарақат алуы мүмкін.

Биіктен секіру қауіпті. Сүйек, буын, бұлшықет зақымдалуы мүмкін. Барлық сүйек бір-бірімен бын мен бұлшықет арқылы байланысады.

Егерде адамда бұлшықет болмаса, жүре де жүгіре де, тұра да, отыра да алмайды, әйткені барлық қозғалысты адам буын мен бұлшықеттің көмегімен орындайды.

Адамдардың арасында жұмысты ұзақ істейтін дені сау, мықты адамдар бар. Бұл адамдардың бұлшықеті жақсы жұмыс жасайды. Оларды төзімді дейді.

Спортшылардың бұлшықеттері бөлініп (айқындалып) тұрады. Спорттың барлық түрінде күш пен шыдамдылықты өте жоғары бағалайды.

Педагог балаларға қолдарын бүгіп, бұлшықеттерін ұстауды ұсынады. Сабақтан бос уақытта білек күшін сынастырып, жарыс ұйымдастыруға болады. Күшті әрі жылдам болу үшін бұлшықетке әр түрлі жаттығулар жасау қажет.

Дене бітімінді сымбатты еткің келсе, жалпақтабандылықты түзетуді ойлансаң, жаттығу жаса.

Педагог еткен сабақта танысқан аяқ, табан, дене бітіміне арналған жаттығулардың сонымен қатар бұлшықеттердің шаршағанын басатынын айтады.

Адамның барлық денесін тері жауып тұр. Тері қорғаныш қызметін атқарады. Ол денені күйіктен, соққыдан, үсіктен, іртүрлі жарақаттан сақтайды. Тері сезім мүшесі болып табылады. Қараңғы жерде де қолдың астындағы заттың қатты, жұмсақ, ыстық, суық, майда екенін және пішінін анықтауға болады.

Дидактикалық ойын: «Ғажайып дорба».

Әдемі дорбада таныс ойыншықтар мен заттар жатады. Бала дорбаның ішінде қолын салып, кез келген затты ұстап, сипап сезу арқылы не екенін табады.

Қорытынды:

Адам табиғаттың ең керемет жаратылысы.

Адам өз өмірін қорғауы керек.

Өз дене мүшелерін білу, күшті, қайратты, жігерлі, мықты болу үшін дене тәрбиесімен шұғылдануы керек.

Тәрбиеші: *Усабекова Ф.*

Тексерген әдіскер: *Файкирова М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Мен және мені қоршаған орта.

Мақсаты: Балаларға флора және фауна туралы мәлімет беру.

Қсімдік пен жануарлар дүниесіне деген жауапкершілік және қорғау қарым қатынасын қалыптастыру.

Күн және ауа тіршілік иелерінің өмір нәрі екені жөнінде мәлімет беру.

Оқу қызметінің барысы:

Адамға ең қажетті дене мүшелерін ата.

Қаңқа деген не? Ол не үшін қажет?

Дәрігер Салауат сүйектерді қорғау үшін қандай кеңестер береді?

Тері қандай маңызды рөл атқарады?

Табиғат сенің денсаулығыңа қандай әсерін тигізеді?

Педагог балалармен табиғат дегеніміз не және оның адамның денсаулығына қалай әсер ететіні жөнінде әңгіме өткізеді.

Табиғаттың сыйы жөнінде әңгімелесу.

Табиғат адамдарды қоршаған әлем.

Бұл аспан, ай, жұлдыздар, өзен көл теңіздер, ағаштар, шөптер, жануарлар әлемі. Жел, жауын шашын, боран, су тасқыны, қар еруі бұның бәрі табиғаттың құбылыстары.

Таулар, тастар, ағаштар, шөптер табиғаттың денелері.

Табиғат бүкіл қоршаған ілем, ал адам өмірдегі ең керемет жаратылыс.

Табиғаттың адамға ғажайып сыйлығының бірі таза ауа.

Педагог терезенің желдеткішін ашып, балаларға таза ауаны терең жұтуды ұсынады.

Таза ауа ағзаға өте пайдалы. Адамдар оттегімен тыныс алып, көмірқышқыл газын сыртқа шығарады.

Ағаш ауаны көмірқышқыл газынан тазартып, оны оттегіне айналдыру қызметінің қайнар көзі. Бұл да адам денсаулығына жағмды әсер етеді.

Күн табиғат сыйының бірі. Халық: «Күн қай жерге аз түссе, сол жерде адамдар жиі ауырыды» дейді. Күн шуағы көптеген аурудың алдын алады.

Балалар терезеге келіп, қолдарын күнге созып жылытады.

Өмір шырыны су табиғаттың тағы бір сыйы.

Қорытынды:

Адам табиғаттың ең керемет жаратылысы.

Адам өз өмірін қорғауы керек.

Өз дене мүшелерін білу, күшті, қайратты, жігерлі, мықты болу үшін дене тәрбиесімен шұғылдануы керек.

Тәрбиеші: *Оралбекова В.*

Тексерген әдіскер: *Байжолдасова А.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Мен және мені қоршаған орта.

Балалар таза, салқын суды ішеді. Қолдарын суға салып, бетерін сулы қолдарымен сүртеді.

Оқу қызметінің барысы:

Өсімдіктер өмірінде арнайы тәртіп сақталады.

Дән жерге түскеннен кейін, өніп, тамырланып, кішкентай өскін өсіп шығады. Оны жаңбыр суарып, күн жылуын береді. Жер күш береді. Ағаш күшті және иілгіш болуы үшін, ір тағда таңертеңгі шық оны жуындырып, салқын жел әр бұтағын тербетіп, жапырағын сыбдырлатып тұрады. Ал ол қсіп үлкейгенде адамды табиғаттың түрлі құбылыстарынан: жауын шашын, желден, т.б. қорғап, жемісін беріп, ыстықта көлеңкесін түсіріп, қажетсіз көмірқышқыл газын бойына сіңіріп, оттегі шығарады. Егер оған күн сәулесі жеткіліксіз болса, жапырағы сарғаяды, зиянды заттар болса, ағаш ауырып, аяғында солып қалады. Суы аз болса, өспей қалады.

Жануарлар да салауатты өмір заңын сақтайды.

Күшік пен мысық аулаға жүгіріп шығып, керіліп созылады. Мысық бетін жуады, ал күшік тілімен жүнін жалайды. Барлық жануарлар тамақтанғаннан кейін жуынады. Өтеш қақпаға шығып, мойнын созып, қанаттарын серпіп серпіп, қатты шақырады.

Жануарлар жүнінің таза болуы жақсы денсаулықтың белгісі.

Жануарлар тамақтану тәртібін сақтайды. Егер мысықтың баласын уақытында Жануарларды таяқпен соғып, аяқпен теуіп, құйрығынан тартып жәбірлеуге болмайды. Олар өзін қорғау үшін, сенің өміріңе қауіп төндіру мүмкін.

Қорытынды:

Табиғат тіршілік нәрі.

Адам флора мен фаунаны қорғап, күтеді, ал олар адамға өмір сүруге пайдасын тигізеді.

Адам табиғаттың бір бөлігі. Жер бетіне ауа, су, күн болмаса, тіршілік атауы болмас еді.

Қорытынды:

Адам табиғаттың ең керемет жаратылысы.

Адам өз өмірін қорғауы керек.

Өз дене мүшелерін білу, күшті, қайратты, жігерлі, мықты болу үшін дене тәрбиесімен шұғыллдануы керек.

Тәрбиеші: *Исабекова З.*

Тексерген әдіскер: *Байкелерова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Денсаулық әліппесі»

Тақырыбы: Табиғат тіршілік нәрі.

Мақсаты: Балалар адамға қоршаған ортаға байланысты үлкен жауапкершілік жүктелгенін талқылайды. Адам табиғаттан бөлек өмір сүре алмайды, өйткені ол табиғаттың бір бөлігі. Өз денсаулығын сақтау үшін, ол жануарлар мен өсімдіктерді қорғауға міндетті.

Оқу қызметінің барысы:

Өсімдіктер мен гүлдерді жұлма! Сүйсініп кара, басқа адамдардың да сүйсініп қарауына мүмкіндік бер.

Бөтен итті сипама, жақындама. Абай бол, ол оны өзіне төнген қауіп санап, қауып алмауы мүмкін.

Егер жұмыртқасы немесе балапаны бар ұяны көрсен, тиіспе. Құстар өз балапандарын қорғаймын деп, шоқып тастауы мүмкін.

Жануарларды таяқпен соғып, аяқпен теуіп, құйрығынан тартып жәбірлеуге болмайды. Олар өзін қорғау үшін, сенің өміріңе қауіп төндіру мүмкін.

Қорытынды:

Табиғат тіршілік нәрі.

Адам флора мен фаунаны қорғап, күтеді, ал олар адамға өмір сүруге пайдасын тигізеді.

Адам табиғаттың бір бөлігі. Жер бетіне ауа, су, күн болмаса, тіршілік атауы болмас еді.

Жер күш береді. Ағаш күшті және иілгіш болуы үшін, ір тағда таңертеңгі шық оны жуып дырып, салқын жел әр бұтағын тербетіп, жапырағын сыбдырлатып тұрады. Ал ол кәсіп үлкейгенде адамды табиғаттың түрлі құбылыстарынан: жауын шашын, желден, т.б. қорғап, жемісін беріп, ыстықта көлеңкесін түсіріп, қажетсіз көмірқышқыл газын бойына сіңіріп, оттегі шығарады. Егер оған күн сәулесі жеткіліксіз болса, жапырағы сарғаяды, зиянды заттар болса, ағаш ауырып, аяғында солып қалады.

Қорытынды:

Адам табиғаттың ең керемет жаратылысы.

Адам өз өмірін қорғауы керек.

Өз дене мүшелерін білу, күшті, қайратты, жігерлі, мықты болу үшін дене тәрбиесімен шұғыллдануы керек.

Тәрбиеші:

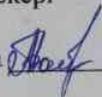
Тексерген әдіскер:

«Тексерілді»

№4 «Ақберен» бөбекжай

балабақша әдіскері

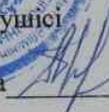
М. Байниязова

№4 «Ақберен» бөбекжай

балабақша меңгерушісі

Б. Мусырманкулова

**МКҚК «Ақберен» бөбекжай
балабақшасының
Мектеп алды даярлық «Көгершін» тобының
2021-2022 оқу жылына арналған
вариативтік компонент**

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Айналамен танысу.
«Алматы кітап» 2001 ж
2. 777 жұмбақ, Алматы «Ана тілі» 2015 ж
3. Жыл он екі ай. 2012 ж
4. Ақ сандық, көк сандық. Алматы «Жазушы» 2013 ж
5. Айнала қоршаған орта Экология. «Алматы кітап» 2011 ж
6. Экологиялық сабақтар. Т.М.Бондаренко Воронеж 2016.г
7. Біздің кітап. Баймұратова Б. «Алматы кітап» 2015ж
8. Бөбектерге байғазы кітапханасы. Алматы 2013ж
9. Тіл ашар
10. Қазақ балабақшаларына арналған «Балбөбек» бағдарламасы
11. Айналаны қоршаған орта, экология. Манкеш А.Е. 2016ж
12. Бастауыш мектеп №1 2015 ж.
13. Бастауыш мектеп 2013 ж.
14. Жаттамақ
15. Экологиялық тәрбие балалармен 5-6-7 жас. Т.М.Бондаренко
16. Балабақшадағы дидактикалық ойындар. Сорокина А.Е. 2017г
17. Игровые экологические занятия с детьми. Молдова Л.
18. Невидимые ниточки природы. Рыжова Н.А. М.2010г
19. Какие месяцы в году? Шрыгина Т.А. М.2016ж
20. Я и природа Рыжова Н.А.

Түсініктеме

Бүгінгі таңда көше тәртібін бүкіл адамзаттың білуі өзекті мәселе болып отыр.

Сондықтанда мектеп жасына дейінгі балалық шақтан бастап баланың жолда жүру ережелерін білуі, оны сақтауы мектеп жасына дейінгі ұйымдарда алға қойылып отырған мәселелердің бірі ретінде қаралып отырғаны дұрыс, әрі қалыпты жағдайға айналуы тиісті деп ойлаймын. Жолда жүру ережесімен, көшеде жүру тәртібімен баланы таныстыруда оқу іс-әрекеттерін ұйымдастыру, ойын сауықтар ұйымдастыруда дамып келе жатқан баланың есінде сақталады, әрбір жіберген қателік үшін қойылатын талаптың, шығаттын шығынның да Орасан зор екенін бала ерте жастан – ақ санасына құйып, түйсіне бастайды.

Жолда жүру ережесін білмеген жағдайда кездей соқ оқиғаларға жауапты мүшелердің бірі болып саналатынын сезінеді. Сондықтан да жол қауіпсіздігін болдырмау үшін өзінше үлесін қосуға көмектеседі. Көшеге шыққанда, ата-анасының қасында жүргенде, велосепед теуіп жүргенде, тіпті еркін ойын кезінде де жиі ұшырасатын көліктерден сақ болуға ата-ананың тәрбиешінің балаға үйретері көп болуы керек.

**Мектеп алды топтың балаларына арналған «Жол тәртібін білейік»
вариативтік компоненттің тақырыптық жоспары.**

№	Оқу қызметінің тақырыптары	Оқу қызметінің мақсаты мен мазмұны	Сағат саны
1	Абайла өрт!	Өрттің пайда болу себебі мен өршуі, өрттің салдарынан болатын қауіпті жағдайлар туралы түсінік беру. Өрттен сақтану жолдарын түсіндіру. Сақтыққа, сабырлы болуға тәрбиелеу.	1
2	Бағдаршам және біз.	Жолда жүру ережесі туралы түсінік беру. Балаларды жолда жүру ережелеріне сәйкес бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыруды жалғастыру. Ойын арқылы балаларға жолда жүру ережелерін үйрету. Ұқыптылыққа, тәртіптілікке тәрбиелеу.	1
3	Сіріңке кішкентай, от үлкен.	Өрт кезіндегі қауіпсіз мінез құлық ережелерімен таныстыру. Өрт болған жерден қалай шығу керектігін үйрету. Сақтыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1
4	Көлік түрлері	Қоғамдық көлік түрлерімен таныстыруды жалғастыру. Қоғамдық көлік түрлерін танып атай білуге үйрету. Жүргізуші мамандығына құрметпен қарау. Ұқыптылыққа, тәртіптілікке тәрбиелеу.	1
5	Мен жаяу жүргіншімін	Бейтаныс адамдармен подъезге немесе лифтіге кіруге болмайтындығын түсіндіру. Бейтаныс адамды байқаса қандай әрекет жасауға болатындығын үйрету. Сақтыққа, сабырлы болуға тәрбиелеу.	1
6	Мен жаяу жүргіншімін	Жаяу жүргіншілер өткелінен қалай өту керектігі туралы түсініктерін кеңейту. Жаяу жүргінші және жаяу жүргіншілер өткелі сөзінің мағынасын түсіндіру. Баланың зейінін, қабылдауын жетілдіру. Жолдан өту барысында бір-біріне көмек көрсетуге көңіл, ықылас білдіруге тәрбиелеу. Сақтыққа, сабырлы болуға тәрбиелеу.	1
7	Бөтен автокөлік	Балаға бейтаныс адамның автокөлігіне отырмау керектігі, жүргізушімен сөйлеспеу керектігін түсіндіру. Егерде күштеп автокөлікке отырғызғысы келсе қандай әрекет жасауға болатындығын үйрету. Сақтыққа, сабырлы болуға тәрбиелеу.	1
8	Мен және көше	Көше, жол, жаяу адам жүретін жол мен көліктер туралы түсініктерін жетілдіру. Жол тәртібін сақтай білуге үйрету. Сақтыққа, сабырлы болуға тәрбиелеу.	1

9	Су қауіп-қатер,су тасқыны	Су тасқыныны кезіндегі қауіпсіз мінез құлық ережелерімен таныстыру. Су тасқынының салдарынан болатын қауіпті жағдайлар туралы түсінік беру. Жағдайдан шығудың, қорғанудың қарапайым түрлерін үйрету. Сабырлылыққа тәрбиелеу.	1
10	Жол тәртібін жадында ұста	Көшеде жүру тәртібін және көше қатынас ережелерін түсіндіру. Жолда жүру ережесін есте сақтау арқылы білгендерін пайдалана білуді тұрақты дағдыға айналдыру. Балаларды жол ережелерін бұлжытпай орындауға, сақтыққа тәрбиелеу.	1
11	Есік қоңырауы соғылды	Егер үйде үлкендер болмаса бейтаныс немесе аз танитын адамдар келіп есіктің қоңырауын соқса немесе есікті күшпен ашып кірмек болса қандай әрекет жасауға болатындығын үйрету.	1
12	Біз жолаушымыз	Автобус пен трамвайды танып ажырата білуді бекіту. Қоғамдық көлік ішінде қауіпсіздік сақтау ережесімен және жолаушылардың міндеттерімен таныстыра отырып, қоғамдық жерлерде, балабақшада, транспортта қауіпсіздік ережелерін үнемі сақтауға дағдыландыру. Сақтыққа, тәртіптілікке тәрбиелеу.	1
13	Қысқы қауіп-қатерлер	Аязды күндері мен тайғақ болған кезде қандай әрекет керектігі туралы түсінік беру. Үсік шалмау үшін не істеу керектігін үйрету.	1
14	Аялдамада	Аялдама және жаяу адамның көлікті аялдамада күтетіндігі туралы түсінік беру. Аялдама туралы мағлұмат беру. Тәртіптілікке тәрбиелеу.	1
15	Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіздік	Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіз мінез құлық ережелерімен таныстыру. Үйде, көшеде жер сілкінісі кезінде дұрыс әрекет етуге үйрету: - қауіпсіз орын табу; -ғимараттан шығудың жолдары	1
16	Жаяу жүргіншілер жолы және өткелі	Жаяу жүргіншілер жолы және өткелі туралы түсініктерін бекіту. Балалардың ой-қиялын дамыту. Тілдерінің байланыстырып сөйлеуін жетілдіру. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1
17	Ауладағы ойын	Балаларды ойын кезінде болатын түрлі қауіпті жағдайлар туралы түсінік беру. Қауіпсіздік ескеруге, қауіпті жағдайлардың алдын-алуға, жағдайдан шыға білуге үйрету.	1
18	Қай жерде ойнауға болады?	Көшеде ойнауға болмайтындығын түсіндіру. Балалардың көшеде жүру ережелерін меңгеру дағдысын қалыптастыру және оны іс - жүзінде	1

		пайдалана білуін жетілдіру. Сақтыққа тәрбиелеу.	
19	Қонжыққа топта өзін қалай ұстау керектігін үйретеміз	Топта өзін ұстау мінез-құлық ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Топта қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету. Тәртіптілікке тәрбиелеу.	1
20	Біздің айналамыздағы жол белгілері	Бағдаршам сигналы туралы түсініктерін бекіту Тамақтанатын пункт пен дәрігерлік көмек көрсету пунктiнiң белгiсiмен таныстыру. Қауiпсiздiк ережелерiн сақтауға тәрбиелеу.	1
21	Жер сілкінісі кезіндегі қауіп-қатер	Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіз мінез құлық ережелерімен таныстыруды жалғастыру. Жер сілкінісінің салдарынан болатын қауіп-қатерлер туралы түсіндіру	1
22	Абайла, жол қиылысы!	Жол қиылысы туралы түсінік бере отырып, жол қиылысында болатын келеңсіз жағдайларды болдырмау жолдарымен таныстыру. Көргендерін өз сөздерімен әңгімелеп айта білу, есте сақтауын, ойын, көше қиылысы туралы ұғымын арттыру.	1
23	Саябақта	Ересек адамдарсыз жалғыз үйден алыстап кетпеу керектігін түсіндіру. Балалардың ой өрісін дамыту. Сақтыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1
24	Абайла....!	Көлік түрлері туралы түсініктерін кеңейте отырып, көшеде жүрудің қарапайым ережесін сақтауға дағдыландыру. Балалардың ой қиялын дамыту.	1
25	Ит пен мысық- біздің кішкентай достарымыз	Жануарлармен дұрыс қарым-қатынас жасау туралы түсініктерін кеңейту. Қауіпсіздік ережесін сақтауға үйрету. Ұқыптылыққа, сақтыққа тәрбиелеу.	1
26	Қауіпсіз жол	Сурет қарау арқылы бала өміріне қауіпсіз жолмен таныстыру. Жол тәртібін сақтауға үйрету. Сақтыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1
27	Найзағай	Балаларға найзағай туралы түсінік беру. Найзағай жарқылы кезінде қандай әрекет жасауға болатындығын үйрету. Сақтыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу	1

	Дымбілмес балаларда қонақта	Қала көліктері, жолда жүру ережелері, бағдаршамның сигналдық белгісі, туралы білімдерін бекіту. Кейбір жол белгілерін ажырата білу іскерліктерін жетілдіру. Көшеде қауіпсіздік ережелерін тұрақты түрде қолдана білуін дамыту.	1
29	Тұрмыстық заттар бізге дос па әлде жау ма?	Өміріне қауіп төндіруі мүмкін кейбір тұрмыстық заттар туралы түсінік беруді жалғастыру. Тұрмыста қолданатын кейбір заттарды ересек адамдардың қатысуымен ғана қолдану керектігін түсіндіру. Қауіпсіздік ережесін сақтау туралы білімдерін кеңейту.«Өмірге қауіпті» сөзінің мағынасын түсіндіру.	1
30	Жол белгілері әлемінде	Жол белгілері туралы алған білімдерін пысықтау. Жол белгілерін айыра білу дағдысын қалыптастыру, алған білімдерін іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру. Балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу.	1
31	Жәндіктер	Әртүрлі жәндіктерді бақылау кезінде қауіпсіздік ережесін сақтауға үйрету. Балалардың ақыл ойын дамыту. Тәртіптілікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1
32	Жол белгілері сөйлейді	Сілтеуші және тыйым салушы жол белгілерімен таныстыру. Суретіне қарап және жол бойында тұрған белгілерді танып айтып беру дағдыларын жетілдіру. Тәртіптілікке тәрбиелеу.	1
33	Жеуге жарамды, жарамсыз	Жеуге жарамды және улы жемістер, саңырауқұлақ түрлерімен таныстыру. Оларды түріне қарап ажырата білуге үйрету.	1
34	Егер де көше қиылысында бағдаршам болмаса....	Бағдаршамы жоқ көше қиылыстарынан қалай өту керектігі туралы түсінік беру. Жаяу жүргіншілердің қауіпсіздік сақтау ережесі туралы түсініктерін бекіту. Үнемі жол белгілеріне көңіл бөлу керектігін дағдыға айналдыру. Тәртіптілікке тәрбиелеу.	1
35	Электрозаттар	Тұрмыста қолданатын кейбір электрозаттарды ересек адамдардың қатысуымен ғана қолдану керектігін түсіндіру. Қосылулы тұрған электр құралына тиіспеу және электр вилкасын су қолымен ұстамау, даладағы трансформаторлық үйшіктерге жақындау керектігін айту. Қауіпсіздік ережесін сақтау туралы білімдерін кеңейту. Ұқыптылыққа тәрбиелеу.	1
36	Бәрін білгім келеді	Қала және ауыл көшелерінде қауіпсіздік ережелері туралы білімдерін бекіту. Көшеде көліктер қозғалысын реттеуші туралы түсініктерін нақтылау. Жол белгілері туралы білімдерін бекіту.	1
		Сағат саны	36

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: «Абайла, өрт»

Мақсаты: Балалардың сөздік қорын дамыту. Ойын арқылы сабақтың мазмұнына қарай балалардың жолда жүру ережесі туралы алған білімдерін тиянақтау. Жол белгілерін айыра білу дағдысын қалыптастыру, есте сақтауға дағдыландыру.

Оқу қызметінің барысы:

Тәрбиені: Дұрыс Қазақстанның қандай қаласында? Қаламыз қалай аталады?

- Ақтебе, Хромтау

Тәрбиені: Ал енді сендер осы Хромтаудың барлық көшелерін аралап көрдіңдер ме?

Балалар: Жоқ

Тәрбиені: Онда біз былай жасайық, қазір бәріміз автоуақпа отырып қала

көшелеріне саяхат жасайық. Бағдаршамен жол белгілерімен танысайық.

Алдымен автоуақпа отырмай тұрып, көлікке отыру ережесін қайталайық.

Балалар: Автоуақпа артқы есіктен кіріп, алдыңғы есіктен шығу керек.

- Жасы үлкен немесе кішкентай бөпелі адамдарға орын береміз.

- Автоуақпа айқайлап сөйлеуге, қатты күлуге болмайды, ол әдепсіздікке жатады.

- Алдыңғы есік, терезеден басын шығарып қолын созуға болмайды.

Тәрбиені:

1. Жолдың машина жүретін бөлігінде ойнауға болмайды. Жаяу жүргіншілерге арналған жолдан өт.

2. Егер жолдан өтуге үлгермесең, орталық сызықта немесе «қауіпсіздік белгісінде» тоқта да, бағдаршамның жасыл түсінің жануын күт..

3. Жолдан өтерде солға қара, ал белгіш жолақтан кейін оқға қара .

4. Жолдан бағдаршамның тек жасыл түсі жанғанда ғана өт.

5. Егер жаяу жүргіншілерге арналған жол болмаса, жаяу жүргінші жолдың шетімен қозғалысқа қарсы жүруге тиісті.

6. Келе жатқан машина алдынан жолды кесе жүгірме.

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиені, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз.

Күтілетін нәтиже

Негізгі нәтиже: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиізілетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиені: *Орасмбекова Б.*

Тексерген әліскер: *Байқандықова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Бағдаршам және біз.

Ойын сауықтың мақсаты: Ойынды тәрбие құралы ретінде пайдаланып, бала сөзін кеңейтіп, тілін ұштастырып, жол ережесін жасына сай меңгерту. Көшеде жүру ережесін білу арқылы жолда жүру мәдениетін үйретіп, сақтыққа тәрбиелеу.

Оқу қызметінің барысы:

Тәрбиеші: Ойын сауығымызды жұмбақпен бастайық

Аяғы бар жүрмейді,

Аузы жоқ сөйлейді. (Бағдаршам)

Ковакқа бағдаршам келді. Қатты қағаздан жасалған бағдаршамның үлкен суреті.

Бағдаршамның қызметі қандай?

- Жол тәртібін реттеуші.

- Бағдаршам сендерге хат әкеліпті, ашып көрейік, не жазыпты?

Ойын бағдаршам құрайық.

Қызыл көзін ашқанда,

Сынық сүйем баспа алға.

Сары көзін ашқанда,

Қарап қалма аспанға.

Жасыл көзін ашқанда,

Өте бергін жасқанба.

Тәрбиеші Балалар жүргіншілер мынадай сұрақ қойыпты.

- Жүргіншілер қай жолмен жүру керек?

- Жиек жолмен жүреміз.

- Жиек жол болмағанда ше?

- Жер асты жолымен.

- Жолдың қай жағымен жүру керек?

- Оң қол жақпен жүреміз.

Рефлексиялық - түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар

Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Нені үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Исабекова Г*

Тексерген әдіскер: *Баймұжова М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Сіріңке кішкентай, от үлкен.

Қатысушылар: 2 бала, 1 бала – сіріңке рөлінде, 1 бала от рөлінде.

Мақсаты: оқушыларға өрт қауіпсіздігі ережесін жетік білудің маңызын ұғындыру. Өрт қауіпсіздігі ережесін қатаң сақтау арқасында түрлі жазатайым апаттың алдын алуға болатыны туралы түсінік беру.

Ұқыптылыққа, зеріктікке және адамгершілікке тәрбиелеу.

Керекті заттар: Сіріңке қорапшасы, жалын суреті салынған от бейнесі, өрт сөндіруші машинасының макеті, нөл және бір саны жазылған бас киім, от бейнеленген бас киім.

Оқу қызметінің барысы:

Өткен аптада, саябақта келе жатып, мен бір сұмдық жағдай болғанын көрдім. Кәдімгі сіріңке, бірақ өте зұлым от жағып, балаларды алдады.

Тәрбиеші:

Саябақта балалар серуендеп жүріп,

Сіріңкені жолықтырды.

Ол балалардан онымен достасуын сұрады.

Тәрбиеші: Балалар – чирк! Міне, мұнда жалын, жамандыққа шалынды.

Маңайдың бәріне жайылды, содан соң айналаның бәріне! Құдай-ау!

Тәрбиеші: 1-бала айқайлап жіберді.

1-бала: Қайтеміз, біз не істеуіміз керек? Жалын қазір бәріне жайылады! Үйге қарай қашайық!

2-бала: Жоқ, біздің қашуымызға болмайды, қаланы қорғауымыз керек! Біз не істедік?

Тәрбиеші: От лаулап жанып барады. Сіріңке болса билеп жүр! Бірақ, балалар саябағындағы, балаларға арналған үйшік жанып кетті!

Тәрбиеші: От қызыл-жасыл-көк, былай қарағанда өте әдемі! Бірақ одан ыстық тарайды, бар болғаны 5 минут жанды.

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп–қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар

Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: Орасиденова Б.

Тексерген әдіскер: Байкенова И

27.09.2024

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Көлік түрлері

Мақсаты: балалардың сөйлеу, ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамытудың қатар тілін, сөз қорын жетілдіру. Жан - жақты білімдерін кеңейту.

Өзін - өзі көпшілік ортада ұстауға, әдепті, әдемі болуға үйрету. Достық пен сыйластыққа тәрбиелеу.

Оқу қызметінің барысы:

Достық - дружба, көлік - транспорт, көлік түрлері - виды транспорта, жүргізуші - водитель, бағдаршам - светофор.

Дәлелі - себеп кезеңі Ұйымдастыру кезеңі. Ұйымдастыру рәсімі:

– Балалар, сендер күннен әдемі, ақылды болып өсіп келесіңдер. Сендер барлық жақсылықты бойларыңа сіңіріп Қазақстанның үлгілі азаматы болып өсулерің керек, солай ма? Балалар хормен, қимыл, іс - әрекет арқылы көрсетеді.

Іздестіріс - ұйымдастыру кезеңі – Балалар, қазір сендермен көлік деген сөздің төңірегінде әңгіме жүргіземіз, сұрақтарға жауап беріп, жұмбақтар шешеміз.

– Көлік дегеніміз не? Ол адамға неге қажет?

– Сендер балабақшаға қандай көлік түрімен келесіңдер?

– Енді, мен сендерді көліктің шығу тарихымен таныстырайын. Біздің қазақ халқы ат, түйе мінген, үндістер пілді, кейбір шығыс халықтары есек, бұқа - сиырларды көлік қылған. Суық аймақтарда иттерді шанаға жеккен, бұғыларды көлік қылған.

– Қазіргі таңда бұл көліктердің маңызы төмендеді.

Қазір көліктің түрлері өте көп, оларды бірнеше топқа бөлуге болады: жерде жүретін, ауада ұшатын, суда жүзетін және жер асты көліктер. Сендер оларды атап көріңдер. Жұмбақ:

Дәрігер, медбике, зембилді көруге болады. («Жедел жәрдем» тақпағы)

- Себебі жаны қиналған науқас адамды ауруханаға жеткізуі керек.

Рефлексиялық - түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар

Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менің білгенім дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Ормандықова Б.*

Тексерген әдіскер: *Баймидянова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Мен жаяу жүргіншімін

Мақсаты: Шараға ата – аналармен маи қызметкерлерін қатыстыру. Балалардың жолда жүру туралы білімдерін тиянақтау. Жол белгілерін айыра білу дағдыларын қалыптастыру. Іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру. Балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу.

Оқу қызметінің барысы:

Тәрбиеші: Балалар бүгін бізде ерекше күн болып тұр, себебі бізге МАИ қызметкері инспектор ағай қонаққа келіпті. Балалар, инспектор ағай сіздердің жол ережесін қаншалықты білетіндеріңді тексергісі келеді екен.

Ол үшін балалар, біз көшеге саяхатқа шығамыз.

Ендіше алдымен жол ережелерін қайталап алайықшы.

Ал енді келесі, жұмбақтың шешуін дұрыс тапсаңдар, сол көлікпен саяхатқа шығамыз.

Бұл тұлпар су ішпейді. жем жемейді,

Ескеріп ешбір адам емдемейді,

Жүк емес жануарға жүз адам да,

Киіп ап төрт дөңгелек дөңгелейді. (Автобус)

Балалар автобустың артқы есігінен мінеді.

Тәрбиеші:- Балалар, жүргізуші неге автобусты тоқтатты екен?

Балалар:- Себебі бағдаршамның жасыл түсі жанып тұр.

Тәрбиеші:- Дұрыс айтасындар, бағдаршамның жасыл түсі жанғанда барлық көліктер тоқтап, жаяу жүргіншілерге жол береді.

Автобус қала көшесінің аялдамасына келіп тоқтайды, балалар автобустың алдыңғы есігінен түседі.

Тәрбиеші:- Балалар, көшеде өте сақ болып жүруіміз керек. Осы кезде велосипед айдаған бала жолды кесіп өтпекші болады, оны жол тәртібін реттеуші ағай ысқырып тоқтатады.

Инспектор:- Сенің мұның не? Жол тәртібін неге бұзасың? Қане велосипедінді маған бер.

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп–қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз.

Күтілегін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Исабекова Г*

Тексерген әдіскер: *Байкиязова М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Мен жаяу жүргіншімін

Мақсаты:

Көшедегі қауіпсіздік ережелері туралы алған білімдерін пысықтау, балаларды өмірлік қауіпсіздік ережелеріне үйретуді жалғастыру.

Оқу қызметінің барысы:

Шаттық шеңбері:

-Көліктер қайда жүреді? - Жолда.

-Көшедегі жолдар қандай болады екен? -Ұзын, қысқа, тар-кен

-Көшеде келе жатқан адамдарды кімдер дейді? -Жаяу жүргіншілер.

Қазір қай мезгіл? -Күз мезгілі.

Күздің қандай аттарын білесіңдер? - Қоңыр күз, маужыраған күз, алтын күз, берекелі күз, жемісті күз, салқын күз, қара күз.

Ендеше теледидарға қарайық. **Слайд** көрсетіледі

Тәрбиеші:

Балалар, біз бүгін сендермен «Қоршаған ортамен таныстыру» оқу іс-әрекетінде көше қауіпсіздігі жайында айтамыз.

Айтындаршы, балалар!

Жол қозғалыс ережелерінің мақсаты не?

-Еізді қауіптен қорғау.

Слайд: «Сақта жолдың тәртібін» (жәй әуеннің дауысы естіліп тұрады).

Тәрбиеші:

Көшеге шыққаннан кейін, айналамызға абайлап, қарап жүрмесек болмайды. Себебі бағдаршамға бағынып

жүру тәртібін қатаң сақтаған адам өз өмірінің қауіпсіздігін де қамтамасыз ете алады.

Сұрақ- жауап алу.

Үлкен жолда доп ойнауға, велосипедпен көшеде жүруге бола ма? Балалардың жауаптары.

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар

Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Орсибекова Б*

Тексерген әдіскер: *Файкиязова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Білімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Бөтен автокөлік

Мақсаты: Көлік түрлері туралы білім беру.

Сонымен қатар жер көліктер түрлерімен таныстыру, жолда жүру ережесі туралы білімдерін кеңейту.

Сабақ қызметінің барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

- Балалар, бүгін бізге көптеген қонақтар келіп отыр. Көтеріңкі көңіл күймен қонақтармен «Шаттық шеңберге» тұрып амандасып алайық
- Жарайсындар балалар, орындарымызға отырамыз!
- Айтыңыздаршы балалар, бүгін аптаның 4-ші күні. Ол қалай аталады?
- Қазір жылдың қай мезгілі?
- Күз мезгілінде қанша ай бар? Олар қандай айлар?
- Күз мезгілінде қандай өзгерістер болады?
- Күзді «Жомарт күз» деп неге атаймыз?
- Өте жақсы, жарайсындар! Балалар күз мезгілін суреттейтін қандай тақпақтарды білеміз? Балалармен амандасып топқа жол полиция қызметкері кіріп келеді. Балалармен көңілді амандасып, өзін таныстырады
- Балалар, сендердің бүгінгі тақырыптарың көлік түрлері болғандықтан мен сендерге жолда жүру ережелері жайында түсінік беруге келдім.

Бағдаршам туралы, бағдаршамның көздерін түсіндіреді, жолда жүру тәртібін үйретеді.

- Балалар, сендерге бағдаршам ұнады ма және түсіндіңдер ме? Олай болса бағдаршамға кім түсіндіріп береді?

Жандос өз бағытымыздағы қызыл түсте тоқтаймыз, сары түсте жүруге дайындалып тұрамыз, ал жасыл түсте жүреміз.

- Өте жақсы балалар, сендердің бағдаршам туралы түсінгендеріңізге өте қолданыштымын. Қош сау болындар, жолда аман – есен жүріңдер

Рөл ойыны - түзетушілік

Түрбиені, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар Балаларды мақтау, мадақтау.

Қорытынды нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиімді пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менің білгенім дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Түрленді: *Исбаева Ф*

Түзеткен әдіскер: *Байкендіева Е*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Мен және көше

Мақсаты: Көшеде жүру тәртібін және көше қатынас ережелерін қайталау.

Көрнекілігі: Көшеде жүру ережесіне байланысты баспадан шыққан таблица.

Қиылған жіңішке ұзын тілім қағаздарды еденге жапсырып, үлкен көше, жиекжол, екі көшенің қиылысқан кескіні түсіріледі.

Оқу қызметінің барысы:

Тәрбиші түсіндірмесі: Бағдаршам - өмірімізді жазымнан сақтандыратын көмекшіміз. Оның сырын біліп, тілін алу баршамызға керек.

Біздің ауылымызда, сол сияқты біздің еліміздің басқа да қала, ауылдарында бәріне ортақ көше қатынас ережесі енгізілген. Бұл ережені оқушылар да, үлкендер де, яғни барлық көлік жүргізетін жүргізушілер де бұлжытпай орындауы керек. Балалар, сендер көшеде жүру ережесін білесіңдер ме екен, көрейік.

Мынандай сұрақтарға жауап беріңдерші:

1. Көшеде жүру ережесін білу бізге не үшін керек?

- Әр оқушы көшеде жүру тәртібін өте жақсы білуі керек. Көшеде жүре білу машина астына түсуден, апаттан сақтайды.

2. Жиекжол дегеніміз не?

- Адамдар жаяу жүретін көше жиегіндегі тар жол.

3. Жаяу адамға қай жермен жүруге рұқсат етілмейді?

- Көлік жүретін көшенің ортасымен жүруге рұқсат етілмейді.

Рефлексиялық - түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар

Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тигізетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Исабекова Т*

Тексерген әдіскер: *Баймұхаметова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Су қауіп-қатер, су тасқыны

Мақсаты: Су тасқыны туралы түсінік беру, одан қорғану, көмек беру жолдарын меңгерту; Шығармашылық жұмыстар арқылы оқушының қызығушылығын, ой-өрісін, есте сақтау қабілетін дамыту;

Оқу қызметінің барысы:

СУ ТАСҚЫНЫ - бұл қардың еруі, жауын-шашын, суды желмен айдаған және кептелу кезінде өзендердегі, көлдер мен теңіздердегі су деңгейінің көтерілуі нәтижесінде жерді айтарлықтай су басу. Өзендер арнасына суды желмен айдау арқылы болған су тасқыны ерекше түрге жатады. Су тасқыны көпірлер, жолдар, ғимараттар, құрылымдардың қирауына, елеулі материалдық шығынға, ал судың көп жиналуы (4 м/с астам) және су үлкен биіктікке көтерілсе (2 м көп) адамдар мен жануарлардың опат болуына әкеліп соқтырады. Қираудың негізгі себептері ғимараттар мен құрылымдарға су массасының, жоғары жылдамдықта жүзіп жүрген мұздардың, әртүрлі сынықтар мен жүзіп жүрген заттардың, т.б гидравликалық соққысы болуы мүмкін. Су тасқыны кенеттен пайда болып және бірнеше сағаттан 2-3 аптаға дейін созылуы мүмкін.

Су тасқынынан кейін қалай әрекет ету керек

Ғимаратқа кірер алдында қандай-да болмаса бір заттың құлау немесе қопарылу қаупі бар ма жоқ па тексеріңіз. Жайды желдетіңіз (жиналып қалған газдан тазарту үшін). Жайларды толық желдетпейінше және газбен қамту жүйесінің жарамдылығын тексермейінше электрді қоспаңыз, ашық отты пайдаланбаңыз және сіріңкені жақпаңыз. Электр өткізгіштердің, газбен қамту, су және канализация құбырларының жұмысқа жарамдылығын тексеріңіз. Олардың мамандардың көмегімен тексеріп жарамдылығына көз жеткізгенбейінше қолданбаңыз. Жайларды кептіру үшін есіктер мен терезелерді ашыңыз, едендегі және қабырғалардағы кірді жуып, подвалдардағы суды шығарыңыз.

Рефлексиялық – түзетушілік Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тигізетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Меңгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Орсабекова Б.*

Тексерген әдіскер: *Байнеядова Е.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бәлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Жол тәртібін жадында ұста

Мақсаты: Су тасқыны туралы түсінік беру, одан қорғану, көмек беру жолдарын меңгерту; Шығармашылық жұмыстар арқылы оқушының қызығушылығын, ой-өрісін, есте сақтау қабілетін дамыту;

Оқу қызметінің барысы:

Көрініс: «Үш көзді дәумен кездесу».

Көшеде арлы- берлі жүрген машиналар, ортада бағдаршам.

Ортаға жүгіріп бала шығады.

Бала: Кап, мына көшеден қалай өтіп кетсем екен а, жолда машиналар көп екен. «Тәуекел» көшені кесіп жүгіріп өтіп кетейін.

Бағдаршам: — Әй, тоқта! Қайда барасың?

Бала: Сен кімсің?

Бағдаршам: — Мен бағдаршаммын, сен көше тәртібін бұздың.

Бала: Қалай? Қашан?

Бағдаршам: Сен қызыл көзім жанып тұрғанда көшені кесіп өтпек болдың ғой, сенің бұның дұрыс емес.

Бала: Енді қалай өтуім керек еді.

Бағдаршам: Сен мені жақсылап тыңдап айтқандарымды ұғып ал. Мына менің қызыл көзім жанғанда жолға қарай жүруге болмайды, ал сары көзім жанғанда жолдан өтуге дайындал- деген белгі берем, ал жасыл көзім жанғанда жолдан өтуге рұқсат, өте бер,- деген белгіні білдіремін.

Тәрбиеші: Ал қанекей, үйренейік жолда жүру тәртібін,

Ережені жақсы білер, жатқа білер бар кімің.

«Жол тәртібін жадында ұста» атты мына сайыстың.

1) «**Мына жол белгілері нені білдіреді?**»— деген сұраққа жауап беру.

Ата- аналарға жол белгілерінің суретін көрсете отырып, оның қандай белгі екенін, қандай мақсатта айтылғанын атап беруін ұсыну.

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз.

Күтілетін нәтиже

Негі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тигізетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Меңгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Исабекова Ф*

Тексерген әдіскер: *Жайкелядова м.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бәлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: «Есік қоңырауы соғылды»

Мақсаты: балаларға өмірлеріне қауіпті үшкір, өткір заттардан, электр приборларынан, тұрмыстық химиялық заттардан, дәрілік заттардан сақтану жолдары туралы мағлұмат беру.

Көрнекілігі: дәрілік заттар, кір жуатын заттар, ұшы өткір заттар суреттері

Тәрбиеші: Өр адам өз отбасын түрлі қауіптен сақтауға тиіс. Қауіптің түрлері көп.

Мысалы: газдан сақтан. Ол тез тұтанғыш, жарылғыш зат. Тіпті түссіз, көзге көрінбейді. Газ өте улы. Сондықтан газдан аулақ бол!

Тілің алып кішінің де кәрінің,

Кәнілінен шығып жүрмін бәрінің.

Аға - аваның айтқан сөзін тындауды,

Әдептілік белгісі деп таныдым.

Міне балалар, ата - аналардың көмегімен ғана газды пайдалануға болады.

Слайдтар көрсетіледі. Балалар үйде тұрмыстық заттарды аналарымыз қолданады. Тұрмыстық заттарды атайықшы. Нелер жатады? Ыдыс, кір жуатын нтақтар, жуынатын сабындарымыз бен сусабындар т. б. Слайд көрсетіледі.

Балалар тіпті біздің ауырған кезде ішетін дәрілеріміз шектен тыс қолдансақ, ол өте қауіпті болады. Балалар денсаулық туралы тақпақтар айтады.

«Сау дене, азат ақыл, адал көңіл,

Үшеуімен болады бақытты өмір»- демекші сергіту жаттығуларын жасасақ.

Сағаттың тіліндей

Иліп оңға бір,

Сағаттың тіліндей

Иліп солға бір,

Сағатқа қарап ап

Жаттығу оңай - ақ.

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар

Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Негі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Орғинбекова Б.*

Тексерген әдіскер: *Файтқызова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: «Біз – жолаушылармыз»

Мақсаты: Балаларға жолда жүру ережелерінің өз өмірлері үшін қажетті екенін түсіндіру. Жол белгілерімен таныстыру.

Көрнекіліктері: Жол белгілерінің суреттері, жолда жүру ережелері жазылған плакаттар.

Оқу қызметінің барысы:

Тәрбиеші: Қазір біз сендермен қаланың бір көшесіне саяхатқа аттанамыз. Егер біз жаяу барсақ, бізді кім деп атайды?(Жаяу жүргіншілер) Ал, жаяу жүргіншілерге арналған арнайы жол жүру ережелері бар екен.

Тәрбиеші: Дұрыс айтасыңдар! Мына жолақ сызық «жаяу жүргіншілер өтпесі» деп аталады. Мұны тағыда «зебра» деп те атайды. Балалар, жолдан өту үшін жаяу жүргіншілердің көмекшілері бар ғой, қазір мен сендерге жұмбақ жасырамын, сендер жұмбақты шешсеңдер олардың кім екенін білесіңдер:

Тәрбиеші: Балалар! Қазір біз жаяу жүргіншілерден жолаушыларға айналамыз! Біз автобусты қайда күтеміз(*Аялдамада*)

- Міне автобус та келіп қалды.

Тәрбиеші: Біз автобуста кетіп бара жатқанда қоғамдық көлікте өз-өзін ұстау ережелері туралы әңгімелесеміз.

- Салонға кірген кезде, бос орынға отыруға асықпаңдар, жан-жақтарыңа қараңдар, мүмкін жасы үлкен немесе кішкентай баламен кіргендер бар шығар. Ондай кезде не істейміз?
- Отыратын орынды таңдап, қырсықпа. Бос орынға отырыңдар.
- Терезеден басыңды, қолыңды шығарушы болма! Бұл қауіпті!
- Автобуста қатты сөйлеме! Бұл басқа жолаушыларға кедергі келтіреді!

Тәрбиеші: Мысалы, Хажиақбар әкесімен бірге автобуска кірді. Ол кіре салып, жүгіріп бос орындықтың қасына барып: «Әке, мен саған орын алып қойдым, тезірек кел»,- деп айқайлады.

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тигізетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Исабекова Т*
Тексерген әдіскер: *Вайнярова М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Қысқы қауіп-қатерлер

Мақсаты:

- Балалардың қыс мезгілінде үйде, көшеде, табиғатта қауіпсіздік ережесін сақтай білу жөніндегі білімдерін бекіту
- Ойлау, пайымдау, еске сақтау, логикалық ойлау дағдыларын дамыту;
- өз қауіпсіздігіне жауапкершілікпен қарауға, қауіпсіздік ережелерін сақтауға тәрбиелеу

Көрнекілігі: Интерактивті тақта, компьютер, презентация, плакат, маркер

Оқу қызметінің барысы:

Презентация көру арқылы

1. Көктайғақ кезінде зардап шеккіңіз келмесе, келесі ережелері
2. Мұз сүңгілері
3. Көктайғақ
4. Мұзда өзін-өзі ұстау қағидасы

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар

Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Орғандықова Б.*

Тексерген әдіскер: *Байқиярова И.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Аялдамада

Мақсаты: Балаларға жолда жүру ережелерінің өз өмірлері үшін қажетті екенін түсіндіру. Жол белгілерімен таныстыру.

Оқу қызметінің барысы:

Балалар, міне біз өзіміздің сүйікті балабақшамызға да келіп жеттік

-Сендер балабақшаны жақсы көресіңдер ме?

-Балабақшада не істейсіңдер?

-Қандай қызық нәрселер болады бұнда?

-Балалар, міне біздің ауылға саяхатымыз аяқталды

-Сендерге саяхатымыз ұнады ма?

-Балалар біздің ауылымыз үлкен емес, бірақ өте әдемі, ол тұрғандарының арқасында.

-Ал біздің балабақшамыздың айналасы әдемі болу үшін не істеуге болады?

-Ендеше мен сендерді біздің бала бақшамызды безендіруге шақырамын (ұжымдық жұмыс)

сұрақтарға жауап береды

-Т.рысқұлов ауылымыз

таза, сұлу, әдемі, қызықты, қонақжай, көпұлтты, керемет, ғажапты, тамаша, ақшыл

-Түлкібас ауданында

-Балалардың жауабы

-Балалар мұқият тыңдайды және елтаңбаны қарап шығады

балалар суреттерді жинап ғимараттарды құрастырады

-кілем үстінде балалар тапсырманы орындайды.

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар

Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Исабекова Т*

Тексерген әдіскер: *Баймұрза М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіздікережелері

Мақсаты : Жер сілкінісі кезінде үйде, көшеде, дұрыс әрекет етуге үйрету, қауіпсіз жерді табу.

Оқу қызметінің барысы:

Думпулді сезейік.

Аман-есен жүрейік.

Қауіпсіз жерді анықтап.

Тәртіпті ұлан болайық.

Балалар, төтенше апаттық жағдайға байланысты өтілеін, жаңа тақырыбымыз «Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіздігі деп аталады»

-Ең аладымен «Үш аюдың» отбасы деп аталатын мультфильмне назар аударайық.

-Балалар, мен сендердің не түсінгендеріңді байқайын.

Мультфильмдегі жер сілкінісін тәжірибе жүзінде жасап көрейкіші.

Мынау «Үш аюдың» үйі .

Аюлар қайда жиналды?

Аюлар не жайында әңгімелесті?

Кенеттен не пайда болды?

Қонжық неден қорықты?

Анасы не деді ?

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар

Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Негіз үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Орсибекова Б*

Тексерген әдіскер: *Байкиязова Е*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Жая жүргіншілер жолы және өткелі

Мақсаты: Шараға ата – аналармен маи қызметкерлерін қатыстыру. Балалардың жолда жүру туралы білімдерін тиянақтау. Жол белгілерін айыра білу дағдыларын қалыптастыру. Іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру. Балаларды мейірімділікке, байқағыштыққа тәрбиелеу.

Оқу қызметінің барысы:

Тәрбиеші: Балалар бүгін бізде ерекше күн болып тұр, себебі бізге МАИ қызметкері инспектор ағай қонаққа келіпті. Балалар, инспектор ағай сіздердің жол ережесін қаншалықты білетіндеріңді тексергісі келеді екен.

Ол үшін балалар, біз көшеге саяхатқа шығамыз.

Еңдеше алдымен жол ережелерін қайталап алайықшы.

Тәрбиеші: - Балалар, жүргізуші неге автобусты тоқтатты екен?

Балалар: - Себебі бағдаршамның жасыл түсі жанып тұр.

Тәрбиеші: - Дұрыс айтасындар, бағдаршамның жасыл түсі жанғанда барлық көліктер тоқтап, жаяу жүргіншілерге жол береді.

Автобус қала көшесінің аялдамасына келіп тоқтайды, балалар автобустың алдыңғы есігінен түседі.

Тәрбиеші: - Балалар, көшеде өте сақ болып жүруіміз керек. Осы кезде велосипед айдаған бала жолды кесіп өтпекші болады, оны жол тәртібін реттеуші ағай ысқырып тоқтатады.

Инспектор: - Сенің мұның не? Жол тәртібін неге бұзасың? Қане велосипедінді маған бер.

Тәрбиеші: - Сәлеметсіз бе, инспектор ағай. Бұл жерде не болып жатыр?

Инспектор: - Мына бала велосипедпен жүруге болмайтын жермен өтпекші болды. Өзі жол ережесін білмейді екен. Бағдаршамға да қарамайды.

Тәрбиеші: - Инспектор ағай, сіз ол баланы бір жолға кешіріп, жіберіңізші. Біздің балалар оған барлық жол ережесін үйретеді.

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар

Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Негіз үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: Исабекова З
Тексерген әдіскер: Баймұрзаева М.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Ауладағы ойын

Мақсаты: Балаларға аула сыпыру туралы түсінік беру; құралдарды құрылыс материалдарынан жасай алуға үйрету, ауладағы құралдарды құрастыру арқылы ойлау қабілетін дамыту, өздері ойнайтын құрал-жабдықтарға ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу.

Оқу қызметінің барысы:

Тәрбиеші балалармен Аула сыпыру жайында әңгімелеседі.

Аулада ойнайтын қандай құралдар бар екенін естеріне түсіреді. Үлгі суретті көрсете отырып, балаларға «Ауладағы осындай ойнайтын құралдарды жасап көреміз бе?» - деп сауал қояды. - Аулада не бар?

Осындай құралдар жасау үшін бізге құрылыс материалдары көмекке келеді. Ауладағы сырғанақ, әткеншек т.б. жасау үшін алдымен құрылыс материалдарын: түстеріне, көлеміне, пішініне қарай таңдап аламыз. Сырғанақ жасау үшін үш текше, бір үшбұрыш қажет болса, құм салғышты кірпіштерді көлденең қатарластырып қою арқылы құрастырамыз, әткеншек жасау үшін үшбұрыш және ұзынша кірпіш пайдаланылады.

Рефлексиялық -түзетушілік

Тәрбиеші, Енді біздер көшеге шыққанда қауіп-қатерге ұрынбай, барлық жол ережесі бойынша жүріп тұрамыз. Солай ма, балалар
Балаларды мақтау, мадақтау.

Күтілетін нәтижелер:

біледі: құрылыс материалдарынан Аула сыпыруды құрылыстарды құрастыруды;
игереді: құрылыс материалдарын тиімді пайдалану әдіс-тәсілдерін;
менгереді: әртүрлі құрылыстарды құрастыра білуді.

Тәрбиеші: *Орсибекова Б.*
Тексерген әдіскер: *Байкиязова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Қай жерде ойнауға болады?

Мақсаты: Жол жүру ережелерін қайталау бағдаршам белгілерінің айырмашылығы жолда және көшедегі қауіпсіздік ережесі, жол белгілері туралы түсініктерін кеңейту. Балаларды жол жүру ережесін сақтауға тәрбиелеу.

Оқу қызметінің барысы:

Тәрбиеші: Балалар сендерге бірінші сұрақтар қойылады, сендер оған ойланып жауап бересіңдер жарайды ма?

1 машиналарда неше дөңгелек бар?

2 Бағдаршамның неше көзі бар?

3 қандай қандай?

4 Машинаның қасында ойнау қауіпті ма?

5 Жолда ойнау қауіпті ма?

6 Спорт алаңында ойнауға болады ма?

7 Қай жерде ойнауға болмайды

8 Не үшін?

Тәрбиеші жарайсыңдар балалар сендер ақылды екенсіңдер менің сұрағыма толық жауап бердіңдер, мен кәзір сендерге жұмбақтар жасырғым келіп отыр.

Дымбілмес: Өй өй өй ауырып барады. Балалармен амандасады.

Тәрбиеші: Сәлеметсің бе сіз кім боласыз?

Дымбілмес: өзін таныстырады.

Тәрбиеші: сізге не болды?

Дымбілмес: жолдан өтіп бара жатыр едім бір көлік соға жаздады.

Тәрбиеші: Сен жолдан қалай өттің?

Дымбілмес: Ойнап өтіп бара жатыр едім

Тәрбиеші: Балалар жолда ойнауға болады ма? **Дымбілмес** міне сенің қателігің.

Дымбілмес: Балалар сендер маған жол ережесін үйретесіңдер ма?

Тәрбиеші: Балалар көмектесеміз бе?

Тәрбиеші: Балалар **Дымбілмеске** бағдаршам туралы тақпағымызды айтып берейік **Дымбілмес** тыңдап отырсын.

Дымбілмес: Оның бәрін қалай есте сақтаймын.

Тәрбиеші: Балалар **Дымбілмес** бағдаршам белгілерін жеңіл ұғып алу үшін «бағдаршам туралы» мульттоптамалар көріп алайықта «бағдаршам» ойынын ойнайық. Бағдаршам туралы жалпы түсінік беру.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: Исабекова Ф.

Тексерген әдіскер: Байқиязова М.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Қонжыққа топта өзін қалай ұстау керектігін үйретеміз

Мақсаты: Аю мен қоянның балаларымен, олардың сыртқы түрлерімен таныстыру.

Суреттер арқылы 2-3 сөзден тұратын сөйлем құрату арқылы ауызекі сөйлеулерін дамыту. Жануарларға деген сүйіспеншіліктерін арттыру.

Оқу қызметінің барысы:

- Балалар біздің тобымызда қандай ойыншықтар бар деп, ойыншықтарды қарауға ұсыныс жасалады. Ойыншықтарды атап, топтастырайық.

2. Гажайып сәт:

Бізге қонаққа қоян мен қонжық келді.

Қоян мен қонжық балалармен амандасады.

3. Суретпен жұмыс:

Қоян мен қонжық жабайы жануарлар. Олар орманда мекендейді. Аңдарды қыстың қатты үскірік аяздарынан жылы үлпілдеген жүні, індері мен апандары қорғайды. Аңдар азықтарын орманнан тауып жейді.

- Қоянның құлағы, аяқтары, денесі қандай?

- Түсі қандай?

Қоянның баласын не дейміз?

Мынау - қонжық. Ол - аюдың баласы.

- Қонжықтың түсі қандай? - Қонжық қалай жүреді?

Сергіту сәті:

Қоянша секіріп, қонжықша қорбандап жүреді

Сызба кестеге қарайық. Мұнда қандай жануарлар берілген. Сөйлем құрастырайық.

«Ненің баласы екенін тап?» дидактикалық ойыны:

Үлестірмелі материалда берілген суреттен қоян мен аюды олардың балаларымен сәйкестендіреді.

- Балалар біз бүгін қандай орман мекендеушілерімен таныстық?

Сызба кесте бойынша оқу іс-әрекетін қорытындылау.

Балаларды мадақтау.

Күтілетін нәтиже

Нені үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Орсыбекова Б.*
Тексерген әдіскер: *Вилкиязова М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бәлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Біздің айналамыздағы жол белгілері

Мақсаты: Адам мен табиғаттың бір-біріне тіршілік ете алмайтыны туралы түсініктерін дамыту, адамның табиғатта тіршілік ететіні туралы мағлұмат беру.

Табиғатты өз үйінде көру қажеттігі туралы түйсігін тәрбиелеу:

Оқу қызметінің барысы:

Балалар қандай дыбыстарды естідіңдер:

(кұстың сайрағаны, желдің, жаңбырдың дыбысы)

Бұл - табиғат дыбыстары.

Ал, табиғатқа нелер жатады?

Қанекей айналамызға қарайықшы, нелерді көріп тұрмыз?

(күн, бұлт, тау, су, өзен)

Күн не береді?

Күн бізге жылу, жарық, сауле береді.

Бұлт болса жаңбыр жауады, қар жауады.

Енді міне суреттерге назар аударайық.

Не көріп тұрмыз.

(тас, су, тастар, құм, жануарлар, өсімдіктер)

Балалар табиғат екі түрге бөлінеді: өлі табиғат және тірі табиғат.

Өлі табиғатқа: тау, тас, су, топырақ, бұлт, жатады.

Тірі табиғатқа: адамдар, жан-жануарлар, ағаштар, өсімдіктер жатады.

Неге оларды тірі табиғат дейміз? Себебі олар өседі, қозғалады, қоректенеді, тыныс алады, көбейеді..

Үй жануарларымен жабайы аңдардың суреті.

Балалар үй жануарлары мен жабайы аңдардың түрлерін ажыратып ойын ойнап жіберейік..

Сәргіту сәті: Орнымыздан тұрайық

Қанатымызды жазайық

Құс болып ұшайық

Бір отырып, бір тұрып.

Біз тынығып алайық.

Енді, балалар мына өзенге назар аударайық.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сураққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: Исидекова Г
Тексерген әдіскер: Баймиздова М.

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Жер сілкінісі кезіндегі қауіп-қатер

Мақсаты: Жер сілкінісі кезінде үйде, көшеде, дұрыс әрекет етуге үйрету, қауіпсіз жерді табу.

Сөздік жұмыс: Дүмпул

Әдіс-тәсілдер: Ауызша баяндау, сұрақ – жауап, ойындар жүргіздім, теледидардан «Үш аюдың отбасы» мультфильмі көрсетілді, аюлардың үйінің макеті жасалды, Қорғаубектің топта болуы, бала басына қол сөмке дайындалып ойынның керекті заттары пайдаланылды.

Оқу қызметінің барысы:

- Жақсылыққа құмармыз,
- Жақсы адам болып шығармыз
- Таза сәби жүректен,
- Қабылданғанды мың алғыс.

Дүмпулді сезейік.

Аман-есен жүрейік.

Қауіпсіз жерді анықтап.

Тәртіпті ұлан болайық.

Балалар, төтенше апаттық жағдайға байланысты өтілеін, жаңа тақырыбымыз

«Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіздігі деп аталады»

-Ең аладымен «Үш аюдың» отбасы деп аталатын мультфильмне назар аударайық.

--- Балалар, мен сендердің не түсінгендеріңді байқайын.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Орысбекова В*

Тексерген әдіскер: *Жәлілиязова М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бәлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Абайла, жол қиылысы!

Мақсаты: Балалардың сөздік қорын дамыту. Ойын арқылы сабақтың мазмұнына қарай балалардың жолда жүру ережесі туралы алған білімдерін тиянақтау. Жол белгілерін айыра білу дағдысын қалыптастыру, есте сақтауға дағдыландыру.

Көрнекілік: Бағдаршам, аялдама жол белгілері, жедел әрделі машинасы жеңіл көліктер автобус.

Оқу қызметінің барысы:

Ендеше далаға көз салайық ауа–райы қандай екен? Аспанда күн жарқырап тұр. Балалар таңертең балабақшаға келерде ауа–райы қандай болды? Не байқадыңдар?

- (балалар жауабы)

- Ал енді! Балалар, біз қандай елде тұрып жатырмыз?

Балалар: Қазақстанда

Тәрбиеші: Онда біз былай жасайық, қазір бәріміз автоуаққа отырып қала көшелеріне саяхат жасайық. Бағдаршамен жол белгілерімен танысайық. Алдымен автоуаққа отырмай тұрып, көлікке отыру ережесін қайталайық.

Балалар: Автоуаққа артқы есіктен кіріп, алдыңғы есіктен шығу керек.

- Жасы үлкен немесе кішкентай бөпелі адамдарға орын береміз.

- Автоуақта айқайлап сөйлеуге, қатты күруге болмайды, ол әдепсіздікке жатады.

- Ашық есік, терезеден басын шығарып қолын созуға болмайды.

Тәрбиеші:

1. Жолдың машина жүретін бөлігінде ойнауға болмайды. Жаяу жүргіншілерге арналған жолдан өт.

2. Егер жолдан өтуге үлгермесең, орталық сызықта немесе «қауіпсіздік аялдмасында» тоқта да, бағдаршамның жасыл түсінің жануын күт..

3. Жолдан өтерде солға қара, ал бөлгіш жолақтан кейін оқға қара . . . . .

4. Жолдан бағдаршамның тек жасыл түсі жанғанда ғана өт.

5. Егер жаяу жүргіншілерге арналған жол болмаса, жаяу жүргінші жолдың шетімен қозғалысқа қарсы жүруге тиісті..

Күтілетін нәтиже

Негі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тиісетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, такпақ айтады, сураққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Исабекова З.*

Тексерген әдіскер: *Байниязова Е.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Саябақта

Мақсаты: Балалардың күз мезгілі туралы түсінігін кеңейту . Балалның табиғатқа деген қызығушылығын арттыра отырып , көргендерімен аңғарғандарын дұрыс жеткізе білу, байланыстырып сөйлеуге үйрету . Ойлау қабілеттерін дамытып , жаңа сөздердің мағанасын түсіндіру . Табиғатты аялауға, әсемдікті көре білуге , еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу.

Сөздік жұмысы: Суық , жел , ерте күз , қоңыр күз , жаңбыр .

Оқу қызметінің барысы:

Бала . Ақунанбаевтың «Күз» өлеңін оқиды .

Сұр бұлт , түсі суық , қаптайды аспан ,

Күз болып , дымқыл тұман жерді басқан . Білмеймін тойғаны ма , тоңғаны ма ,

Жыпқы ойнап , бие қашқан , тай жарысқан .

Бұл қай кез туралы ?

Осы кезде топқа Күз ханшайымы келеді . Ол балаларды күзгі саябаққа шақырады.

Күз ханшайымының тапсырмалары

1. Бір жылда неше мезгіл бар ?

Нәше ай бар бір жылда?

2 . Сендер күздің қандай белгілерін білесіңдер ?

Күз мезгілінде неше ай бар ?

Күз туралы тақпақ кім айтады ?

Ал күз ханшайымы саған ұнадыма?

3. Құстар қайда ұшып кетеді ? Қандай құстар қалады ? Кім құстарды қорғау туралы тақпақ айтады ?

«Құстар қалай ұшады?» ойыны .

Қарға ұшар қарқылдап , торғай ұшар шырылдап , Көгершін ұшар гуілдеп Құстар ұшып –қонады.

Күтілетін нәтиже

Негізгі үйренеді: машина түрлерінің айырмашылығын айтады. Жолда жүру ережесін үйренеді.

Қандай түсініктері игерді: көліктердің қолданылуы және адам өміріндегі тигізетін пайдасы жайлы түсінік болуы керек.

Менгерген дағдылары мен іскерліктері: жұмбақ шешіп, тақпақ айтады, сұраққа жауап беріп, көліктерді топтастыра алады.

Тәрбиеші: *Аманжолбекова Б.*

Тексерген әдіскер: *Байкелдінова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Абайла....!

Мақсаты: Балаларды бағдаршамның атқаратын қызметімен таныстыру. Ойын арқылы балаларға

жолда жүру ережелерін меңгерту, түстерді ажырата бөлуге үйрету. Баланы

мұқият болуға

тәрбиелеу

Оқу қызметінің барысы:

- Балалар, сендермен жол тәртібі жайлы әңгімелесеміз. Тақтада сендер қандай пішінді көріп тұрсыңдар?

- Иә, балалар, дұрыс айтасыңдар, дөңгелек екен. Осы пішіндердің түстері бір-біріне ұқсайды ма?

Пішіндердің түсі- қызыл, жасыл, сары. Мен қазір сендерге сиқырлы жұмбақ

жасырамын.

Жаяу жүргіншілерді жол апатынан сақтайды.

Көшенің арғы бетінен өткенде сақ болған жөн.

Бұл суретте әкесі мен баласы жолдан өтіп бара жатыр. Көшеде өту тәртібін сақтап бағдаршамның жасыл түсі жанғанын күтіп тұр. Балалар, көшеде жол

тәртібін сақтамау- адам өміріне өте қауіпті. Жолды үлкендермен бірге кесіп өткен жөн.

Жолдан жүгіріп өтуге болмайды. Жолда өтер кезде алдымен сол жағына, содан соң оң жағына қарап, арнайы жаяу жүргіншілер жолымен өту керек.

Бағдаршамның өздерің білетін үш көзі бар.

Үш көзінің түсі үш түрлі. Біріншісі- қызыл. Екіншісі- сары. Үшіншісі- жасыл.

4. Сергіту сәті.

5. Ойын: «Бағдаршам».

Шарты: жүргізуші жасыл түсті көрсеткенде, балалар жүреді. Сарыны көрсеткенде, алақандарын соғады. Қызылды көрсеткенде, тыныштық сақтайды.

6. Үлестірмелі материалдармен жұмыс.

Бағдаршамның түстерін ажыратып, бояу.

- Қызыл көзі жанғанда тоқтаймыз.

- Сары көзі жанғанда дайындаламыз.

- Жасыл көзі жанғанда жүреміз..

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ қою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игерді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгерді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Исабекова Ф.*

Тексерген әдіскер: *Баймеметова А.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Ит пен мысық- біздің кішкентай достарымыз **Мақсаты:** Үй жануарлары туралы түсінік беру, үй жануарларын ажыратып атай білуге, бізбен бірге тұратын үй жануарларының жағыдайын бақылауға үйрету. Үй жануарларымен өзін ұстау ережелерімен таныстыру, және жануарлар мен адамның арасында қандай қатынас болу керек екенін түсінуге жетелеу, тамақтандыру, ойнату, қорғауға үйрету.

Оқу қызметінің барысы:

Жарайсыңдар балалар, сендер өздеріңнің бір-біріңмен жақсы дос екендеріңе сендіре білдіңдер. Біздің тағы да достарымыз бар оны сендер кешегі серуен кезінде бақыладыңдар.

Еңдеше теледидарға көңіл аударайықшы

. Балалар не көріп тұрсыңдар?

Ит үй жануары, жеті қазынаның бірі.

Үй иесі қыдырып кеткенде ит үйді күзетіп қалады, және үй жануарларын бағуға да үй иесіне көмектеседі екен.

Ит қалай дыбыстайды?

Оның құлағы нешеу, аяқтары ше?

Балалар ит адамның досы, оны жәбірлеп ұруға болмайды.

Иттің баласын «күшік» деп атаймыз, Көбіне иттер немен ойнағанды ұнатады?

Ол не жегенді ұнатады?

итті немесе күшікті тамақтандырған соң, ойнатып болған соң қолымызды жуып отыруымыз керек. Қолымызды жумайтын болсақ түрлі ауыруларды жұқтырып алуымыз мүмкін.

Ит үйде тұра ма, әлде аулада ма?

Ит-орыс тілінде собака

Ал тобымызда қандай жануарды бақыладық?

Балалар мысық та адамның досы. Иесіне әбден бауыр басқан мысық оның ауырып тұрған жерін тауып сол ауырған жерге жайғасып бар жылуын беріп пырылдаған күйде ұйықтайды екен.

Мысықтың баласын біз «мысықай» деп атаймыз.

Балалар, мысық қайда тұрады?

Ол немен ойнағанды ұнатады?

Ал мынау пырылдап ұйықтап жатқан аппақ мысыққа да ат қояйықшы.

Біледі: Үй жануарлары күшік пен мысық туралы біледі

Меңгереді: Берілген тапсырма бойынша жапсыруды меңгереді

Жасап алады: ойын арқылы жануарлардың қимылын жасауды үйренеді.

Тәрбиеші: *Ордабеглова В.*

Тексерген әдіскер: *Тайкеезов М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бәлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Қауіпсіз жол

Көшедегі қауіпсіздік ережелері туралы алған білімдерін пысықтау, балаларды өмірлік қауіпсіздік ережелеріне үйретуді жалғастыру.

Оқу қызметінің барысы: Жолда жүру ережелерін орындауға, дамытушы ойындар арқылы ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Қолданылатын көрнекі құралдар: бағдаршам, аудио дыбыстар, венн диаграмма, жол белгілері, жол қауіпсіздігі туралы суреттер, теледидардан слайд арқылы суреттер көрсету, мультфильм, жол макеті, әуендер. Инклюзивтік әлеумет: Тілді жетік түсінбейтін бала аңғарымдылығын арттыру, ұялшақ балаға көмек беру.

Тәрбиеші:

Балалар, біз бүгін сендермен «Қоршаған ортамен таныстыру» оқу іс-әрекетінде көше қауіпсіздігі жайында айтамыз.

Айтыңдаршы, балалар!

Жол қозғалыс ережелерінің мақсаты не?

-Бізді қауіптен қорғау.

Слайд: «Сақта жолдың тәртібін» (жәй әуеннің дауысы естіліп тұрады).

Тәрбиеші:

Көшеге шыққаннан кейін, айналамызға абайлап, қарап жүрмесек болмайды. Себебі бағдаршамға бағынып жүру тәртібін қатаң сақтаған адам өз өмірінің қауіпсіздігін де қамтамасыз ете алады.

Сұрақ- жауап алу.

Үйкен жолда доп ойнауға, велосипедпен көшеде жүруге бола ма? Балалардың жауаптары.

-Келе жатқан көліктің алдынан өтуге бола ма?

Ой толғаныс: «**Венн диаграмма**»

Ортақ қасиетін салыстыру. Ескерту, тыйым салу, меңзеу (нұсқау) белгілерін орындарына атап қояды.

Балалар белгілерді дұрыс қойып, қызыға ойнады..

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ қою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игереді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгереді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Усабекова Ф.*

Тексерген әдіскер: *Жайниязова А.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Найзағай

Мақсаты:

Жыл мезгілінің қасиеттеріне қарай ажырата білуге үйрету.

Оқу қызметінің барысы:

Балаларға аспанда күннің көзі барма екенін қарауды ұсыну.

- Бұлттар күннің көзін не істеді? (Жапты)
- Аспан қандай? (Бұлтты)
- Ауа-райы ше? (Бұлыңғыр)

Кең аспанды бұлт қаптап,

Күз келгенін сездірер

Жаздай жүрген тұрақтап

Көкекті де бездірер

Балалардың назарын ағаш басына аудару. Ағаштардың шайқалып қозғалады. Себебі: оларды жел тербейді.

Еңбек әрекеті:

Ауладағы құмды суару.

Мақсаты:

- Ауладағы тазалық пен тәртіпті сақтауға дағдыландыру.
- Құрғақ құмнан, ылғалды құмның пайдасы бар екендігін ұғындырып, одан бауырсақ жасауға болатындығын үйретіп бекіту.

Қимыл-қозғалыс ойындары:

«Автомобиль мен торғайлар»

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ қою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игереді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгереді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Оқонбекова Б.*

Тексерген әдіскер: *Байкиязова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Дымбілмес балаларда қонақта

Мақсаты: Балалардың жыл бойы алған білімдерін пысықтап қорыту, байланыстырып сөйлеу дағдыларын бекіту. Логикалық ойлау қабілеттерін жетілдіру. Дыбыстарды, сөзді анық, дұрыс айтуды меңгерту. Дыбыстарды, сөзді анық, дұрыс айтуды меңгерту. Тапсырмаларды түсініп өз беттерінше орындай білуге тәрбиелеу.

Оқу қызметінің барысы:

Біз қазақтың баласы,

Сәлем сөздің анасы.

Алдымыздан кезіккен,

Кәл танысты көреміз.

Бәріне де ізетпен,

Иіліп сәлем береміз.

Есіктен Дымбілмес келеді.

Дымбілмес: Менің мектепке барғым келеді, бірақ мектепке дайын емеспін.

Балалар маған көмектесесіздер ме?

Тәрбиеші: Балалар Дымбілмеске көмектесеміз бе?

Балалар: Ия, көмектесеміз.

Тәрбиеші: Ендеше мына сиқырлы кітапшада тапсырмалар бар. Тапсырманы Дымбілмеспен бірге орындайық.

Д/О: «Бұл қай ертегі?» Ертегілерден суретті үзінділер слайд арқылы экраннан көрсетеді. Балалар қай ертегі екенін тауып айтады. (Қарлығаштың құйрығы неге айыр? Түлкі мен тырна. Жеті лақ. Мақта қызбен мысық. Үйшік.

Д/О: «Кім қандай жаңылтпаш біледі?»

Д/О: «Ретімен орналастыр»

I. Жансүгіровтың «Малта» әңгімесін сурет бойынша ретімен тақтаға әңгімені айта отырып орналастырады.

Д/О: «Мына суреттегі заттар қандай әріптерге ұқсайды?»

Слайд арқылы көрсету.

Саусақ жаттығуы: «Күн мен гүл»

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ қою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игерді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгерді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Исабекова Т.*

Тексерген әдіскер: *Байнегезова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Тұрмыстық заттар бізге дос па әлде жау ма?

Мақсаты: «Дос», «достық» құндылығы туралы түсінік беру.

Дамытушылығы: Достарға деген мейірімді қарым - қатынасқа үйрету.

Тәрбиелігі: Адал дос, достаса білуге тәрбиелеу..

Әдіс - тәсілі: көрсету, әңгімелеу, дәйексөз, сұрақ - жауап, дәптермен жұмыс, қорытындылау.

Көрнекі құралдар: тақырыпқа сай суреттер, дәптер, хрестоматия, жүрекшелер.

Оқу қызметінің барысы:

Тәрбиеші: Сәлеметсіздер ме балалар? Амансыңдар ма достарым!

Мен сендерді шаттық шеңберіне шақырамын. Шеңбер арқылы сәлемдесеміз.

Балалар: Сәлеметсіз бе.

Балалар: Сәлеметсіз бе Сәуле? Мен сенің досыңмын.

Сәлеметсіз ба Жарас? Мен сенімен достасқым келеді.

Әңгімелесу

Тәрбиеші: Балалар біз «Өзін - өзі тану әлемінің» картасындағы екінші аялдамаға назар аударайық. Суреттен не көріп тұрмыз. Бұл аялдамадағы суретке әңгіме құрастырады.

Балалар: Бұл суреттен бір - біріне қамкор, тату, адал достарды көріп тұрмыз.

Біз осы «Өзін - өзі тану әлемінің», «достық» аялдмасының дос, достық туралы біліп, бір - бірімізбен достасуды үйренеміз.

Тәрбиеші: Сендер достық дегенді қалай түсінесіңдер?

Балалар: Достар бір - бірін жақсы түсінеді, бірге жүргенді ұнатады. Балабақшада бір - бірімізбен доспыз.

Әңгімелеу

В. Осееваның «Үш жолдас» әңгімесі

Тәрбиеші: Қалай ойлайсыңдар, асын жоғалтқан баланың достарының қайсысын шын, нағыз дос деп айта аламыз?

Балалар: Үшінші бала нағыз жанашыр дос екенін көрсете білді.

Тәрбиеші: Сендер олардың орнында болсаң не істер едіңдер.?

Балалар: Мен досыма қолымдағы асымды берер едім.

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ кою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игереді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгереді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Оралбекова Б.*

Тексерген әдіскер: *Байкенова М*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Жол белгілері әлемінде

Мақсаты: Балаларды жол белгілерімен таныстыруды жалғастыру, жол белгілерін айыра білу дағдыларын қалыптастыру. Іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын тудыру, жолда жүру тәртібін сақтауға тәрбиелеу.

Қолданылатын көрнекіліктер: жол белгілері, Маи қызметкері және бағдаршам, ойыншық машина, велосипед.

Оқу қызметінің барысы:

Тәрбиеші: - Балалар бүгінгі күніміз өзгеше өтеді. Біз бүгін «Жол белгілер еліне» саяхатқа барамыз, ол жерден көп нәрсені көзбен көріп, жақсы әсер аламыз деп ойлаймын. Балалар, жол сапар барысында көп жол қиылыстары кездеседі, жол ережесін мұқият сақтауымыз керек.

Маи инспекторы мен қоян келеді.

Маи инспекторы: - Сәлеметсіңдер ме, балалар! (балалар амандасады)

- Балалар жолға қарап тұрсам, велосипед тепкен қоянды көрдім. Жолдан дұрыс өтпей барлық ережелерді бұзып, машина қағып кете жаздады. Қоянды тоқтатып, қайда барасың деп сұрасам «Тоғжан» балабақшасына балаларға барамын деп өтінген соң, сендерге алып кедім.
- Балалар сендер жол ережесін білесіңдер ме?

Балалар жауабы: - Ия, білеміз.

Маи инспекторы: - Ендеше қоянға үйретіндерші, ал қоян жол ережесін үйренбей мен саған велосипедінді бермеймін.

Тәрбиеші: - Қоян, сен ренжіме біздің балалар саған жол ережесін айтып түсіндіреді, сен жол ережесін үйреніп, велосипедінді қайтарып аласың.

Тәрбиеші: «Бағдаршам ойыны»

Ойынның шарты: Бағдаршамның қызыл көзі жанғанда, балалар түп-түзу тұрады. Сары көзі жанғанда қол шапалақтайды. Жасыл көзі жанғанда билейді.

Тәрбиеші: - Қоян, балалардың айтқандарын есіңе сақтадың ба, бұл ережелерді біліп, есіңе сақтап жүрсең ешқандай қауіптен қорықпайсың.

Қоян: - Рахмет, балалар сендер айтқан ережелерінді есте сақтаймын!

Маи инспекторы: - Жарайды қоян велосипедінді ала ғой, енді жол ережесін бұзба!

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ қою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игереді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгереді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Исабекова Ф.*

Тексерген әдіскер: *Байкелдова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Жәндіктер

Мақсаты: Балалардың табиғат әлеміне деген қызығушылығын арттыру, жәндіктерді қорғап, оларға қамқор болуға баулу. Жәндіктер түрлерімен таныстыру, олардың пайдасы туралы мәлімет беру. Жәндіктердің тіршілігі, оларды сипаттай білуге үйрету, олар туралы тақпақтар шешуге деген қызығушылықтарын арттыру.

Оқу қызметінің барысы:

Дәлелді түрткі болатын

Шаттық шеңбері

Армысың, Алтын күн!

Армысың, Жер Ана!

Армысың, достарым!

Сендерді көрсем қуанам.

Сәлеметсіздер ме, қонақтар!

- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі?

- Дұрыс, көктем мезгілі. Көктемде балалар, айнала құлпыра түседі, құстар ән салады, ағаштар гүлдейді, табиғат оянып, гүлдер өседі. Күн жылынып, адамдар жеңіл киімдет киеді.

- Ал шөптің арасында нелер пайда болады?

- Мынау не?

Слайд көрсету.

- Гүлдерге нелер қонады?

Ал олардың бәрін бір сөзбен қалай атаймыз?

Жәндіктердің суретін көрсету, жеке - жеке айтқызу. Билингвальді сыңарын айтқызу: көбелек - бабочка, ара - пчела, шыбын - муха, инелік - стрекоза, қанқазы - божья коровка, қоңыз - жук, құмырсқа - муравей, құрт - гусеница, ұлу - улитка - өрмекші - паук.

Слайд көрсету, түсінік беру. Жұмбақтар жасыру:

Ұйымдастырушы - іздестіруші

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ қою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игереді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгереді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Орпабекова Ә.*

Тексерген әдіскер: *Пайкелязова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Жол белгілері сөйлейді

Мақсаты: балаларды жолда жүру ережесімен және бағдаршамның қызметімен таныстыру. Жол белгілерін айыра білу дағдысын қалыптастыру, көше жағдайындағы кеңістікті бағдарлай білу дағдыларын дамыту. Балаларды мейірімділікке, зейінді болуға, өзін - өзі қорғай білуге тәрбиелеу.

Көрнекіліктер: Жол макеті, жол белгілері, бағдаршам үлгісі, жаяу жүргіншілер жолы, ойыншық машиналар.

Оқу қызметінің барысы:

Әрбір адам жаяу жүргіншілер, көлікпен немесе велосипедпен күніне жолды кем дегенде екі рет кесіп өтеді екен. Біз жол қозғалысымен күнде қатынасып отырамыз. Сондықтанда біз жолда жүру ережесін - жүру белгілерін айыра біліп, бағдаршамның қызметін білуіміз керек.

Балалар егер өз өмірлерінді, денсаулықтарыңды сақтағыларың келсе, Әрқашанда жолда жүру ережесіне сақ болыңдар.

Тәрбиеші: Жаяу жүргіншілер тек тротуарлармен жолдың оң қол қанатымен ғана жүруі қажет. Ендеше экранға назар аударайықшы. (көрініс)

Тротуар жүрер жолы жаяудың

Желаяқтың жайбасардың баяудың

Машинаның жолы көше ортасы

Соны ұмытып кете көрме аяулым.

Тәрбиеші: Балалар біз үнемі тротуардан шықпай жүреміз бе?

Жолдардан қалай өтеміз? Ол үшін біз ертегілер еліне барайық.

Көзімізді жұмып, ертегілер елін елестетейік.

(Музыка әуенімен) Ертекті:

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ кою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игереді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгереді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Исабекова Т.*

Тексерген әдіскер: *Жайкеева М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Жеуге жарамды, жарамсыз

Мақсаты: Қоршаған табиғаттың сұлулығына, байлығына тамсану, қызығу, оған мейірімділікпен қарауға, сақтауға, қорғауғатәрбиелеу. Саңырауқұлақтардың айырмашылығын білуге үйрету.

Оқу қызметінің барысы:

1) Шағтық шеңбері:

Сары, ақпыз, қарамыз.

Бәрімізде баламыз.

Бір ауылда тұрамыз,

Бір бақшаға барамыз.

Ақ қара деп бөлмейміз.

Бір жыл туған төлдейміз.

Туысқанбыз, татумыз,

Биіктерге өрлейміз.

Күн суытады, жапырақтар сарғаяды, құстар жылы жаққа ұшып кетеді.

Шыбынжұт саңырауқұлағын жеуге болмайды.

Өткені ол улы. одан шыбындар да қорқады, шыбынжұт саңырауқұлағына шыбындар қонса болды өліп қалады.

Ал Ақ саңырауқұлақ қылқан жапырақты, қалпақшасының үстінгі бөлігі ашық қоңыр түсті болып келеді, сабағы ашық сары түсті болып келеді. Жеуге жарамды, өте бағалы саңырауқұлақ.

Жидектерді көрсетіп түсіндіріп өтемін.

Қазір орманға барғанда тек жеуге жарамды саңырауқұлақты және жидектерді жинаймыз. Жарайды ма балалар!

«Сім дұрыс жинайды?» дидактикалық ойыны.

Есі себетке екеуіне балалар жарамды саңырауқұлақ жинайды.

Білу керек: Қоршаған ортамен қарым-қатынас жасай білу, саңырауқұлақтар мен жидектер туралы білу.

Болу керек: Сұрақтарға жауап береді, сөздерді таза екі тілде қайталайды.

Істей білу керек: Ұжымдық жұмыс дағдылары қалыптасқан, бірлесе іс-әрекет жасай біледі..

Тәрбиеші: *Орғабекова Б.*

Тексерген әдіскер: *Байкеева М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: « Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Егер де көше қиылысында бағдаршам болмаса....

Мақсаты: Балаларды жол ережелерімен таныстыру. Бағдаршам арқылы үш түрлі түсті ажыратып, жолға шыққанда өздерін қалай ұстау керектігін үйрету.

Оқу қызметінің барысы:

Іздеу, ұйымдастырушы Балалар бүгін бізде ерекше күн. Біз кәзір орманға саяхатқа барамыз. Жол қашық сондықтан, көлікпен баруымыз керек. Мен жұмбақ айтам, соның шешуін тапсаңдар, біз сол көлікпен саяхатқа шығамыз.

Біді тұлпар су ішпейді, жем жемейді,

Ескеріп ешбір адам емдемейді,

Жүк емес жануарға жүз адам да,

Киіп ап төрт дөңгелек дөңгелейді.

Енді жол ережелерін есімізге түсірейік. Өйткені, жолда түрлі жол белгілері кездеседі. (кеуделеріне белгі ілген 5 бала ортаға шығады: бағдаршам, ескерту, тыйым, анықтама, көрсеткіш белгілері)

Ал балалар, қане автобусқа жайғасайық. Ал қозғалдық.

Сәт сапар! Біз қазір қаланың көшесімен келе жатырмыз. Көше қиылыста рывда бағдаршам

болады. Бағдаршамның қай түсі жанған да біздің автобусымыз тұру керек?

- Дұрыс айтасыңдар.

Көрініс.

Көше қиылысында машиналар зуылдап өтіп жатыр. Жолаушылар бағдаршамға қарап, тосып тұр. Дәл осы кезде жедел жәрдем машинасының сиренасы Ендеше «Жануарлар» деген ескерту белгісі тұрса, біз орманға да келіп қалған болдық қой. Көліктен түсіп ары қарай жүрейік.

- Өне қарандар Аю мен Қонжық кетіп жатыр.

Көрініс «Аю мен Қонжық»

Аю: Көшеден өтер де әуелі сол жаққа, содан соң оң жағына қарау керек.

Өйтпесе, машина басып кетеді.

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ қою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игереді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгереді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Усабекова Ф.*

Тексерген әдіскер: *Вайкелезова М.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Электро заттар

Мақсаты: Тұрмыста кеңінен қолданылатын электротехникалық заттармен тоназытқыш, шаңсорғышпен таныстыру. Заттарға ұқыпты қарау дағдыларын қалыптастыру, адамдар еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.

Оқу қызметінің барысы:

Шаттық шеңбері. Балалар мен сендерді әдеттегідей жылулық шеңберіне шақырамын.

Балалар шаттық шеңберіне тұрып, қимылдар жасай отырып өлең жолдарын айтады.

Қонаққа ойыншық қонжық пен қоян таласып келеді. Балалармен амандасады, не үшін келгендерін айтады. Қонжық: Кеше қоян досымды дүкеннен үйге қажетті заттарды алып кел десем, мына заттарды алып келіпті, не екенін өзі де білмейді.

Қоян: Мен білетінмін, бірақ ұмытып қалыппын. Мүмкін сендер көмектесіп жіберерсіңдер, - деп алып келген заттарын көрсетеді.

Шаңсорғыш, тоназытқыш деген не?

Педагог толықтай түсіндіреді.

Педагог балаларды екі орталыққа бөледі. Бірінші орталыққа бөлінген электротехникалық заттардың суретін түсіне, көлеміне қарай құрастыруды, Рефлексивті- коррекциялау- шы

Педагог балалардан бүгінгі жиыннан алған әсерлерін, көңіл-күйлерін, немен айналысқанын, не үйренгендерін сұрайды.

«Менің үйімдегі заттар» ойыны: Ойын шарты бойынша педагог сиқырлы таяқшаны бір балаға береді. Таяқшаны алған бала үйіндегі тұрмысқа қажетті тұрмыстық заттарды, оның қызметі мен қажеттілігі туралы айту керек. Егер бала жауап беруге қиналса, педагог келесі баладан сұрайды.

Көңіл-күйлерін таңбалармен белгілейді. Қойылған сұрақтарға жауап беріп, пікірлерімен бөліседі.

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ қою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игереді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгереді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Орғибекова Б.*

Тексерген әдіскер: *Тайниязова И.*

Білім беру саласы: Вариативтік компонент

Бөлімі: «Жол тәртібін білейік»

Тақырыбы: Бәрін білгім келеді

Мақсаты: Балалардың алған білімдерін қорытындылау, одан әрі толықтыру.

Балаларды шапшаңдылыққа, ұқыптылыққа талпындыру.

Көрнекіліктер: интерактивті тақта, суреттер, т. б.

Әдіс - тәсілдер: Көркем сөз, сұрақ - жауап, жұмбақтар, жаңылтпаш.

Оқу қызметінің барысы:

1. Құрметті апайлар, балалар бүгінгі мектепалды даярлық топтар арасында өткелі тұрған «Бәрін білгім келеді» атты сайысты тамашалайсыздар, яғни бұл сайыста балалардың барлық сабақ бойынша алған білімдері қаралады.

Ал, қанекей ағайын!

Жырдан шашу шашайын.

Басы болсын бұл тойдың,

Шырқап әнге салайын.

Ендеше «Атамекен» әнін қабыл алыңыздар.

Ал, енді сайыстың шартымен таныс болайық. Жалпы сайыс 10 бөлімнен тұрады, ендеше сайыскерлерімізге сәттілік тілейміз.

Сәлем сөздің анасы.

Балалар топтың атын және ұранын таныстырады.

1. Көркем сөз көңіл – тілі

Бұл бөлімде көркем әдебиет сабағы бойынша тапсырмалар беріледі.

Өлеңге әркімнің ақ бар таласы,

Сонда да солардың бар таңдамасы.

Рефлексиялық-түзетушілік

Сұрақ қою арқылы балалардың меңгергендігін қорытындылау.

Балалардың жауаптары тыңдалады.

Күтілетін нәтиже:

Біледі: бағдаршамның атқаратын қызметін білді;

Игереді: бағдаршамның түстерін ажырата білу дағдысын игерді;

Меңгереді: жолда жүру ережелерін меңгерді

Тәрбиеші: *Исабекова Ж.*

Тексерген әдіскер: *Байкелерова М.*

**Мектеп алды даярлық «Көгершін» тобының
вариативтік компонент
Тақырыбы: «Жас зерттеушілер»**

2021-2022 оқу жылы

Түсініктеме:

Орыс халқының ғұлама жазушысы Лев Толстойдың баланың мектеп жасына дейінгі қабілетіне ерекше бас иіп айтқан мына сөздерді бүгін де өмір шыдығын танытып отыр. «Мен, - деп жазады Лев Николаевич, - қазіргі өмірдегі бар білетінімді ең жас кезімде менгердім және сонша қып, тез менгергендіктен қалған өмірімде оның жүзден бірін де менгергем жоқ.

Бес жастағы баладан маған дейін бір-ақ қадам. Жаңа туған баладан бес жасар балаға дейін үйкен қашықтық».

Мектепке дейінгі шақтағы балалардың ой-өрісінің ерекшелігі ол сезімдік қабылдаумен негізделеді. Балалардың айнала қоршаған орта туралы анағұрлым көп мағлұмат алып, көп білгісі келеді. Өйткені негізгі ғалымдардың зерттеу дәлелдемелері бойынша мектепке дейінгі шақтағы балалардың туғаннан дарындылығы мен ізденушілік қабілеттері табиғатынан туа біткен қасиет. Ал ол қасиет баланың мектепке дейінгі және мектеп шағында басылып, ақыры жоғалады екен. Көбінесе балалық шақта байқалатын табиғи нышандардың ойдағыдай үйлесіп келуінен туындайтын қабілеттіліктің түрі дайындылық деп аталады. Біздің елімізде осы күнге дейін барлық балаларға бірдей көзқараспен қарым қатынас болып келді. Міне осы негізінде балалардың туа біткен қасиет қабілеттері азаюы болды. Қазіргі таңдағы технологиялар мен жаңашылдықтардың даму кезеңінде балалардың әрқайсысының ерекшеліктері мен жақын даму ортасы негізіне келе отыра дамытушылық жұмыстарын ғалымдар мен психолог- педагогтар өз шеберліктеріне қарай зерттеуде және дамыту жұмыстарын жүргізуде. Мектепке дейінгі білім саласының мамандары мен дидактары бойынша мектепке дейінгі шақтағы балалар қасиетін дамыту өте тиімді де ең алғаш кірпіші қаланатын кез деп белгілеген. Сондықтан баланың өзіндік ойлау қабілеттерін бағыттаудың тиімді жолдарының бірі болып танымдылық – тәжірибелік зерттеулік іс-әрекет саналады.

Әлемдік психологиялық еңбектерінде зерттеушілік пен дарындылық бойынша нақты деректер көп жинақталған. Мәселен, Л.С. Выгодскийдің, А. Савенковтың, Е. Белованың, Д.Б. Эльконин еңбектерінен нақты ойларды оқуға болады. Ал мектепке дейінгі балалар психологы Н.Н. Поддъяков « балалар тәжірибесі» атты еңбегінен балалардың әр- түрлі әрекет барысындағы қызметі мысалы: сурет салу, мүсіндеу, құрастыру негіз емес ал осы процесс кезіндегі өзіндік ерекшеліктері мен таным, қабілеттерінің дамуы жетілуі мағыналы деп көрсете отыра әрекет ол бастаушы қызметі деп атаған. Мектепалды топтарының балалары балабақшада мен үйде зерттеулер жасайды әр түрлі тіршілік ахуалар нәзігірек, күрдклі әлеуметтік тәжірибиелерін жүргізу жолдары қабілеттері дамыту үшін бағыттыболу қажетдеген. Сонымен қатар Поддъяков әлеуметтік зерттеулерге арнайы болуының жолдарын ұсынған:

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, мектепке дейінгі мекемедегі зерттеулер әрекеттерін ұйымдастырудың ережелерінің негіздерін анықтауға тырысайық. Сұрақ (құбылысты бекіту) балаларды дербес әрекеттенулерінен (тәжірибе үстінде) айқындауы, тууы керек. Мысалы, бақылауда, көркем немесе энциклопедиялық

әдебиетті оқығанда (қандайда бір құбылыс туралы оқыдыңыз немесе өзгеше, ерекше дерек, оның пайда болу себебін, табиғат құбылысын білгіңіз келіп кетті); Еңбектену процесінде (қол еңбегінде, табиғатта, шаруа-тұрмыстық); иллюстративтік материалды анықтап қарау кезінде және т.б.

Басқа сөзбен айтқанда зерттеу әрекетті балардың қажеттесінуінен, мотивіне ұйымдастырылады.

Осы кездегі педагогтың міндетті – балаға осы қажетсінуді түсінуіне көмектесу.

Балалар өздері құбылыстың пайда болуының себептері туралы (сөйлем)

болжамдарын, оларды тексеру амалдарын (қарапайым тәжірибе) жасаулары керек.

Болжам шынайы өмір деңгейінде жасалуы керек.

Тәрбиеші жаңа эксперименттерді (өткен тәжірибеде орын алмаған) ұсынуы мүмкін, тек дайын түрінде беруге болмайды, өзінің түсінігі ретінде және « Егерде біз осылай істесек... онда нені білеміз?» деген балалардың ұсынысынан кейін ғана беріледі.

Эксперименттеу балардың белсенді әрекеті ретінде ұйымдастырылады. Осындайда әр бала өзінің нені білгісі келетінін, қалай тексергенін, не болғаның, түсіндіре білуі керек. Эксперименттің нәтижесін схемалармен, суреттермен белгілеген жөн (кіші-орта топтарында тәрбиешінің көмегімен, ересек топтарында балалар өздері жасайды)

Ең үлкен мәселе осы бағытта оның жан-жақты танымдылығына дұрыс бағыттап, дамыту. Осы бөлмеге арналған әдістемелік нұсқаулар өте бай және толыққан, тәрбиешіге өз шығармашылығын жүзеге асыруға көмек көрсетеді.

Осындай жолдар арқылы балаларда қоршаған ортаны зерттеуге деген қызығушылық қана қалыптасып қоймайды, сонымен қатар туындаған ситуациялардан шығуға арналғандербес жұмыстарға қажет, пайдалы ой- тұжырым дағдылары қалыптасады.

Мектепалды даярлық «Көгершін» топтың балаларына арналған
«Жас зерттеушілер» вариативтік компоненттің тақырыптық жоспары.

Р/с	Тақырыбы	Мақсаты	Сағат саны	Өткізілу мерзімі
1	Түстер экологиясы	Ағаштарды күтуге оң сезімдерін жалғастыру. Балаларға «қабак» ұғымымын анықтату, ол ағашқа қандай қызмет көрсетеді. Ағашты сырт пішініне қарап оны тануға үйрету. Ағаштың жасы туралы түсіндіру	1	3.09
2	Үйде жасалатын зерттеулер	Балаларға тәжірибелерді еске сақтауға жетілдіру. Қарапайым тәжірибелерді үйде ата-аналарының басшылығымен орындауға тәрбиелеу.	1	10.09
3	Өлі табиғат	Өлі табиғатқа деген көзқарастың, құбылыстары мен объектілерін экологияларық қалыпты жағдай жүйелеу және тереңдету	1	17.09
4	Сикырлы электр	Электр туралы білімдерін жалпылау. Электрдің қайда «тұратынын» білімдерін кеңейту және ол адамға қандай көмек көрсететіні туралы түсіндіру, статикалық электрдің пайда болу себебімен таныстыру. Электр құралдарың қолдануда қауіпсіздік сақтау ережелерін бекіту	1	24.09
5	Табиғат және біз.	Балаларды табиғат құбылыстарының біртүрлі-желмен таныстыру, адам өміріндегі алатын орны және оның қасиеттері туралы білімдерін кеңейту.	1	1.10
6	Күз алтынын түсіреді	Табиғатта маусымдық өзгерістер туралы балалардың білімдерін және көзқарастарын қалыптастыру	1	8.10
7	Тірі табиғат	Бала табиғат әлемінің бірбөлігі екен сезімін қалыптастыру. Тірі табиғаттың физикалық жағына қызығушылықтарын арттыру	1	15.10
8	Нан бізге қайдан келеді	Балаларға нан адам тамақтануында күнделікті азық мөлшері екені жөнінде түсінік беру. Нан қайдан келетінін, оны қалай дайындайтыны, кім оны өсіреді және пісіретіні туралы әңгімелеп айту. Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу	1	22.10 29.10
9	Орман және біз	Орман түрлерімен таныстыру, орманда жүру тәртібін бекіту, табиғат әлемі туралы дұрыс көзқарас қалыптастыруына тәрбиелеу.	1	5.11
10	Орман	Адам мен табиғаттың байланысын	1	12.11

	тұрғындары көмек сұрайды	бөлінбейтіні туралы ұғымдары қалыптастыру. Балаларды жабайы жануарлармен және олардың тіршілік ету үшін жануарлардың әдеттерімен таныстыруды жалғастыру		19.11.
11	Жануарлар неге құриды?	Балаларға табиғаттың әртүрлілігі туралы мәлімет беруді жалғастыру, кейбір жануарлардың қырылуы туралы негізгі мәлімет беру, қорғауды қажет ететін жануарларды атау, олары не үшін қорғау керектігін түсіндіру.	1	26.11.
12	Қысқы орманға саяхат	Қоршаған ортаға деген сезімдерін тереңдету. Жыл мезгіліне байланысты орман ерекшеліктерін атау.	1	3.12
13	Сикырлы су	Балаларды судың қасиеттерімен таныстыру: судың өзіндік пішіні жоқ, ағымдағы, су заттарды ерітеді. Балаларға суды неге кей кезде тазартып отыру қажеттілігін түсіндіру. Зертханалық тәжірибелер жасау кезінде зерттеу дағдыларын дамыту, шыны және мөлдір ыдыспен жұмыс жасау дағдысын бекіту. Таныс емес ертінділермен жұмыс жасауын бекіту, зерттеу кезінде тиісті қауіпсіздік ережелерін сақтануын қадағалау.	1	10.12.
14	Біздің айналамыздағы әлем	Қоршаған материалдық дүние туралы ұсыныстардың жүйесін құрастыру. Жеке құбылыстар және қоршағанортасы табандатқан гармониялық қабылдауға қалыптастырылған қоршаған орта объектілері туралы балардың өнер-білімін кеңейтіп тереңдету	1	17.12.
15	Кереметке толы қысқы орман	Балаларды қысқы пейзажбен таныстыруды жалғастыру, ауа райының қай мезгілде болмасын ғажайып екенін көрсету, эстетикалық қабылдауын дамыту, табиғатқа деген сүйіспеншілігін артыру	1	24.12 31.12.
16	«Құстарға астау жасаймыз»	Жануарлар мен құстар тіршілігі туралы түсініктерін бекіту	1	31.12.
17	«Көңілді көжектер мен қонжықтар»	Ұсақ құрылыс бөліктерін көлеміне қарай біріктіріп, біртұтас затты құрастыруды және құстарға қамқор болуды үйрету.	1	7.01
18	«Біздің балабақшаның ауласы»	Балабақша ауласындағы құралдарды құрылыс материалдарынан жасай алуға үйрету.	1	14.01.

19	Табиғи материалдар және оның қасиеттері	Табиғи материалдармен таныстыруы жалғастыру. Жүннің , түйе шудасының пайдасы туралы, былғары және оның шығу тегі, пайдасы туралы білім беру. Әр түрлі аттарды санына қарай теңестіруге үйрету.	1	21.01
20	Таза және ластанған ауа	Өсімдіктердің біздің өміріміздегі орны мен олар ауаның тазартылуына қалай әсер ететіні жайлы және адам денсаулығына қалай ықпал ететіні туралы түсінік беру. Ауаны ластайтын факторларға теріс қатынасты тәрбиелеу.	1	28.01
21	«Жаяу жүргіншілерге, машиналарға арналған тар және кең жолдар»	Балалардың пайдалы азбалар және олардың қасиеті туралы білімдерін кеңейтіп, бекіту. Жауапты дұрыс беруге тәрбиелеу.	1	4.02
22	Су адам өмірінде	Адам өміріндегі су туралы білімдерін жетілдіру. Су өмір көзі, адам өмірін және денсаулығын қамтамасыз етуін сүйемелдеулері үшін қажетті судың қасиеті, мөлдір, түссіз, иісі жоқ, еріткіш, үш күйде кездеседі: қатты(қар,мұз), сұйық, газ түрінде – бу	1	11.02
23	Магнит және оның қасиеттері. Магнитті сынау	Балаларды магниттің кейбір заттарға тартқыш қасиеті бар екенін түсіндіріп, таныстыру. Балаларды тәжірибе қоюға пәндік – тізбек моделін құрастыруға үйрету. Маңызды белгілердің негізінде кең таралған материалдарды тұрмыс –салттарда танып біліп және бұл туралы айтуға үйрету.	1	18.02
24	Жаяу жүргіншілерге, машиналарға арналған тар және кең жолдар»	Адамға су және электрсіз өмір сүру мүмкін емес екенін түсіндіру. Су мен электрді үнемдеп отыру қажеттілігін түсіндіру.	1	25.02
25	Бәйшепек	Балалардың жыл мезгілі көктем туралы түсініктерін кеңейту. Көктемнің алғашқы құбылыстары туралы түсінік беру.	1	4.03
26	Көктем келді	Балалардың ойлау қабілеттерін, танымдық белсенділіктерін дамыту, бала мүмкіндіктерінің толық іске асырылуы үшін керекті шартты жасау, көктемдегі құбылыстар	1	11.03

		туралы ұсынысын жалпылау		
27	Жел қалай үртейді?	Балаларды табиғат құбылысы желмен таныстыру.	1	18.03
28	Ауамен тәжірибелер	Балаларға ауамен жасалатын тәжірибелерді жасату, тәжірибелерді жасату, тәжірибе барысында қортындысын дәлелдей білуге тәрбиелеу	1	25.03
29	Күн және ғаламшар	Ғарыш кеңістігіне қызығушылықтарын, ғарышкер мамандығы туралы білімдерін арттыру. Мамандық иесін құрметтеуге тәрбиелеу. Елестету мен қиялын дамыту.	1	1.04
30	Жәндіктердің жандануы	Көктем мезгілінің құбылыстарымен таныстыруды жалғастыру, оның ішінде жәндіктердің жандануы туралы мәлімет беру. Табиғи лупа жасап, жәндіктерді өздері істеген өк	1	8.04
31	Жәндіктердің қорегі	Топырақта ауа бар екенің көрсету, топырақты таптау барысында жер асты мекендеушілердің тіршілік етуі қиындайтыны туралы түсіндіру. Балаларға демалыстағы мінез-құлықтың ережелерін сақтауға, өз алдында қажеттілік туралы бір қортындыға келуге көмектесу	1	15.04
32	Қазақстан достар үйі	«Достық» құндылығы туралы түсініктерін кеңейту; Достық көмек туралы түсінік беру; Өзара жағымды қарым – қатынастарын дамыту; Бір – бірін сыйлауға, құрметтеуге тәрбиелеу..	1	22.04 29.04
33	«Менің ағам шекарашы»	Балаларға шекарашылар жайлы түсінік беру. Әңгімелеп беру. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.	1	6.05
34	«Су өмірдің көзі	Балаларға су әлемі жайлы түсінік беру. Әңгімелеп беру. Есте сақтау, ойлау қабілеттерін дамыту.	1	13.05
35	«Өсімдіктерді күту тәртібі»	Балаларға өсімдіктер жайлы мәлімет беру, оларды күту тәртібін: суру және қайта отырғызу ережелерімен таныстыру.	1	20.05
36	«Өзін-өзі ұстау» дағдылары	Балалардың сезімдері мен көңіл-күйін өзінікімен салыстыра білуге үйрету.	1	27.05
	Барлығы		36	сағат

М. а. 9. т. «Кочермийн» төв.
Рармативтик компонент
Тархирлоо: «Хас зертүүлсээр»

Тархирлуулсан:

Т. Усубекова
Б. Ормобеева

Мергіші: 3. 09. 2021 ж

Тарабы: Түсбер экологическ

мақсаты: Заттардың түсі еркін көрін
қаб ағдауларына артыну
кеңігі түсбері салыстыра
сұрап, ағдау, ой - түсікі еркін,
қаб осы еркін дамыту.

Көрнекілік: Дәптер, түсі - түсі талғашылар

Тарихы:

Мақсаттың маңызы:
Анай салып тап атты,
Айна соғыс тарихы,
Менің елім осы,
Жұрап алып қалатын!

Тарихымыз
- Балалар біре бұны оқу түсінігімен
қалай дос елге келіңкі.
Бұл біре - біре сұрағы екен.
Ой бірі түсбер өткенімен
Тала сұрап отырып.
Тарихымыз біре сұрағы біре сұрап
салып келіңкі.
Бұл не
Тала.

Мақсаттың түсі қалай? (күнге)
Балалар, сары, көк, таспен түс берсе
Таламыз.
Сұраптар көк артып қатты түс бер
қалай ұттыларымен елге елге.
Тала салып артып түс бері
көк елге артып салыстыра.
Тала көк қаламыз қатты қатты
қалай қалай қалай қалай
қалай қалай қалай қалай
қалай қалай қалай қалай

Балалар таңырқайтын оқиғалар.
Дәптер мен оқушылар
Түс бері сай келетін келесі елге
салыстырап отыра.
Дәптер: "Сіңісіңіз тап"
Балалар тәрт түсі - түсі оқиғасы
сай келетін талғашылар түсі еркін
сіңісіңіз еркін салып.
Балалар маған маған
оқу түсінігі ағып.

АКТЕРІЛДІ
Қызыл М. Байғалиева
2021 ж.т.

Муржим: 17. 09. 2021

Тема: Оли табидат

Может: Балаларда оли табидат
тухулу тусишк бору.
Оларга туси табидатта
айтумашининг неге
балкашкан мабел
тусишк бору. Табидатта килер
болуа болулу.

корнелик: Суретер

Барган:

Матнах мембер:

Табидат бизиң аламат,
Табидатта балалар,
Килин отине берели,
Биз эгерте балалар.

марай ашдор!

ойои: "Сурат - мауар"

Балалар табидат диллимиш и?

Табидат келмеге болли кери?

Туси табидатта келер мабел?

Оли табидатта келер мабел?

Балалардин мауарларин майда
дуру.

Туси табидат - олар эсер, араулар
мау - мауарлар, эсерлер,
кубар мембер, коноклер
балалар мабел.

Оли оли табидатта - олар кереклибел
оларга - су, тау, тас, куч, ай, кум
мабел.

Билан тирлилик абалар оларин
олир суре аламат.

Др ойои:

Уке маман ие маран

Суретин туси табидатта маман

Оли табидатта конок туси болл
инду.

Танериллаин балалар ороуларин.

Сергиду оти:

Тербелери аламат,
Фиртемон мембер, эсер,
кел килекелди аламат,
Ун, - улун болон эсер.

Керилелери:

Балаларин мабел, мауарлар
оту шукети керилу.

мергиле: 24. 09. 2021ж

Таштанды: Сентинел Элект

максат: Баландорду Элект
Тураан билдерин
Толуктуу. Элект 914
арапта кайра камек
керсеткен тураан туура
буу. Элект куналарын
колдонуу кайра 9914
сангау. ерелелери туура

Корелелери: Суретер.

Барган:

Математика менбер:

Менбер болон Тураан,
Макари амаан,
Кунал кунан саалаан,
Тара аман туура,
Кунал кунан саалаан!

Тарай алар?

- Баландор менен суретке караганда
Келери керин туура алар?

- Теледидар, шакаротун, утук, н.б.

Дурне

Бул бууи селдерини Элект Того
Тураан эти мелеети баалау.

Баландор элект Того Тураан,
шакаротун, Теледидар, Теледидар,
Кунал, Кунал бууи барган

де Элект Того Арман Кунал

Аман перелери испел мелеети

туура. Кайра 9914 ерелелери туура
эти мелеети.

Элект Тогоу ушунду керекти
мелеети эти мелеети

Элект Тогоуна пайгаси кеме
сип баалау туура эти мелеети

сип саалау туура эти мелеети

Анаман кунан айман,
Танга бариле, Баландор!

Ое керде Элект Того,
Сотон камар, кайра кан.

Тарай алар?

Баландор маган маган
ошун кунал керекти

мерзімі: 8.10.2021ж

Тыақтанды: Қуа автомобиль турсігері.

мақамы: Жаба дақта маусында
сүрегістер тұрады
балаларды билерден
төне қолдарыстары
қалыптастыру.

қорық келек: Суреттер.

Барысы:

шарттық мүшелері:

Қуа, шарттық мүшелері!
 Қуамамы қуа келек!
 Қай урпақ таны!
 Қай урпақ қуа!
 Артып сүрар, балалар!
 марай сүрар!
 Балалардан қарғы төне меңі егері-
 не бай сапатын сұрақтар қойып,
 Балаларды мағарыпты тұрады.
 Балалардан қуа меңі егері-
 ерелесіп ктері тұрады әңгілесілеу.
 қуа меңі егері айпамаға қорыса,
 а қалып арғын маңырақтап,
 сартае баба дақта, керде түрде-
 мәсте маңырақтар танып,
 маңырақтар, маңырақ төне!
 маңырақ, ала-қайы қуа меңі егері-
 боламын қуа меңі егері қоюсы-
 мер, төнегістер, дүңді дақтаулар-
 дың барыпты, пісіп, қалыпалы-
 та түсетіні тұрады әңгілесілеу.
 Суреттер баба дақта әңгіле.
 Қуа - алақан маңырақ,
 қуа баба қуа егері,
 айтып, сары түрде қол,
 қол қартапты отырап!
 Ә/Ә айтып: «қо қолы бер мен
 төнегістерді» төнеу
 шарты: Араластып кеткен қоюсы бер
 мен төнегістерді шынар, ел
 себетке бақып. Сауы.
 Балаларды маңырақ, маңырақ
 оны түрлетті керісін.

2021-жылғы 10-сентябрь күні
ТЕКСЕРІЛДІ
 Әділкер М. Баймағамбетов
 2021 ж.г.

Мерзили: 15. 10. 2001

Тилантин: Тили мабудат

Мақомат: Бама табудат элелии'н
бур балии'и енеи'и сепи'и
каини'и астуру.
Тили табудатини дуру'и
ма'ни'и кини'и дуру'и сепи'и
астуру.

Коркеки'и: суреттер, буклет

Бариси:

Матмонк шевоери:

Кей, балалар кучей'к!
Кучей'ишени дуйей'к!
Кабак туруен не керек,
Кучей'ишени сурей'к!
марай сурар!

- Балалардан кечирги'и мунд елери'и
байлашети сунаттар жоло, балалар-
дини мауант арун тунгау.
Мабудат дегене не?
Дурис - табудат бизги келиматан жем.
Табудат ене балии'и сепи'.
Эли табудат нене тили табудат.
Эли табудатна - тау, тас, томи/лош,
бует су, мабади.
Тили табудатна аралигар, ман-
мануарлар, адамтар, туруен мабу-
дату: «Кум, тас, су»
Мартан: «Кум» дегенде балалар
эр перре мануаран кучей',
«тас» дегенде ош май кучей'
катуи туруен келиматан, «су»
дегенде балии'и мабади дегенде.
Табудат дуруи мабади жем мабу-
дату балии'и мабудат.
Эли балии'и аралигар.
Тундун пердин сунтатан,
темерети дегенде.

марай сурар!

Керектиги:
Балалардан мауант, мауант
бур мабудати келиматан

Мерзімі: 22.10.2021ж 29.10.2022ж.

Таным/рөл: Жан біре қайдақ келеді?

Мазмұны: Баламның қан адам
Таламның аяғын аяғын қызықты
аяғын қызықты екі
мәңгілік мүсілінің беру.
Жан қайдақ келедінің,
оны қалай дабыдай,
түрлі түрлі өмірлік
айту. Қызықты/қызықты екінің
күрметтеге мәңгілік.

Қорықпай: суреттер.

Бармақ:

Математика менбірі:

Біз ерекше баламыз,

Біз қан тірі адаммыз.

Қызықты/қызықты көргенде,

Сәлеметсің адаммыз!

Мараи сурат! тірліктегі нәсір:

Қызықты суреттер, (Бұрай)

Қойылымда қызық бар.

Қызық тас, астам тас,

Сұрастырса пікір ас! (нам)

Мараи сурат! - Баламның біз бүгінгі сәлеметіміз

нам біздің дастарханға

қалай келедінің, қалай екі екі

келедінің түрлі өмірлік

болмамыз!

Сурет бойынша өмірлік.

Жанмыз дастарханға қалай

келедінің, сурет бойынша

суреттегі түсінікті.

Бұрай кереметсің шіркеу?

Бұрай өзі қалай келедінің?

Біздің қандай өмірлік?

Біздің өмірліктеріміз екі екі

намның өмірлік.

Тақтама мәтін:

нам қалай аяқ бұрай,

Басым иіп аяқдай

Трактор мен көлемінің

түрлі түрлі мен дастархан

Не - астам қан.

Қызықты:

Баламның сараңнан, суреттегі

Мергілі: 5. 11. 2021 ж

Ғайықат: Орман және біз

мақамы: Орман турмерімен там
топу, орманда мыр
Торғай бені, Табыл
Әлемі туралы дүние көзін
Қазақстандағы Тәуелсіз

көрнекілік: Фейнені суретер.

Барма:

Матнақ мембери:

Кем, балалар күлсік,
Күлсіменен түлсік,
Күлсі көзі алма,
Күлсі әлсіз суретік!

тарай соңдар!

Балалармен орман туралы,
орман турмеріні туралы
Түсірілу, Әзіммен.
Мабайт мауарлар туралы
аю, қол, түлкі, қасқыр туралы
Әзіммен.

Балалар біз бүгін әзіміз тәңі
орман туралы Әзімменен біз.
мабайт мауарлар туралы,
түреленер.

Қис байымен мамағи
Тәтті үйкірә бабағи (Аю)

Қолы қызы көзі қызы,
көзін қызы саба секіреті.

(қол)

Әйелі: Ақрағи балалары таң
Орманда ән мабайт мауарлар
қарағи балалары елба байымен
тау.

Таңда әлсіз.
Мен көк қан қасқырмен,
малмен саба ордан.
Ал балалар үлсімен,
Ауырлар тәңімен.

Мергілімен:

Балалары маған, маған
әңгі құлметі. Көзін қызы саба

Меркеси: 12. 11. 2021ж 19. 11. 2021ж.

Тамгасы: Орман

Магсат: Балаларга аралашкан
табылган байлык
баликбалими тураган
ушундукка келингенде.
Балаларга мабала
манураар мен мен
олардын мислилик суну
ушун мамураардын
суну мен табылган
манураар.

Коркениш: Орман суну мен

Барган:

Математика менбери:

Биз ерекше балалар,
достоору мен коркениш,
кыялы каран балалар.
Суну! Суну! Суну!

Коркениш суну!

- Балаларга аралашкан тураган,
орманга мабала тураган
мабала алар тураган, олар -
дуну мислилик тураган
суну мен.
Балалар алардын кайгасы
тураган суну мен.
Олардын мислилик мен, мислик,
манура, келиш. келиш мен мабала -
лар.
Орман мамураардын балалар -
дын аман, олардын дайын
дайынбалин суну мен.
Суну мен суну мен,
суну мен суну мен.
алар - келиш менбери,
алар - суну мен.
каран суну арман
коркениш суну мен,
келиш мен табылган
келетти келиш суну мен.

Коркениш суну:

Балалардын суну мен, суну мен
суну менбери келиш суну мен

Мерзімі: 25. 11. 2021 ж. 19. 11. 2021 ж.

Тарихіміз: Қазақтар мен құрыл.

Мақсаты: Баламанды табиғатты
эртуірлігі тураны
мен мен бергі маңсабы
кейбір маңсарларын
құрылғы тураны менімен
беру қордағы қамет
етемін маңсарлар
ағай, оларға не үлесті
қордағы керектігі түсінік

Көрнекілік: Суреттер.

Тарихі:

Шаттық иеленері:

Чыкесе де "сіз"
келмеге де "сіз"
Бармасы да күлметен
Бас иеміз біз!

марай шырар!

Баламанды маңсарлар тураны,
мене олардың тірлілік ету
ортасы, маңсар өмісіне түрлігі.
маңсарларға не үшін ағайын
бара маңсар тураны
Әмі менен.

маңсарлар санының аралына
жер ететін іс-әрекет түрлерін
ағай.

маңсарларға арнайы қалың
балу керектігін өмі менен
серіту сәті:

қалың, қалың, қалыңмен
қалыңмен қалыңмен.
кең қорсақ білемі.
Аю қалың түрлері.

марай шырар!

Әйтпін: Аю мен ағайын
керектігі.

мерзімі: 3. 12. 2021/ж

Төмөндөгү: Чыккан орманда саяхат

Макамы: Балалардын үч мезгили
майын алган билүүдүн
артыруу, саяхат тасалы
отуруу үч мезгилинде
болгон таткал өңөргө берги
салыптору, ерекшелүүлөрү
анында билүүгө үйрөтүү

Көрөкөйлөк: Үч мезгилдин, орманда
сүрөттөрү:

Барган:

Учкандар мезгилдери:

Арманда, Аялган, күн!
Арманда, түр Аял!
Арманда, Достарды,
Арманда, Колактар!

тарай сүздөр?

Балаларга тере мезгилдери туралы
сураптыр-ною.

- Балалар бир нүгүрө келсе мезги бар!

Киспе не мадари?

үч туралы таткал айтуу.

Айкыналарга үчүн түр,

А# мамонт кар себелер.

Калт - күтөт өткөм бейне бир.

А# калатта көбөлөк.

- Балалар сиздер келсе бизге

саяхатка барганда мажн

көрсөткүдөр мез?

Сиздин мез сиздин бүгүн күнүн

орманда саяхатка апаралары

Учкандар еңкөн, сиздин талыптын

күшүмдө орманда да келдиң.

Айкыналарга бери калыпты өкөм?

- Калт, адалыгарга кар мамонттар

орманда калып мамонттардын

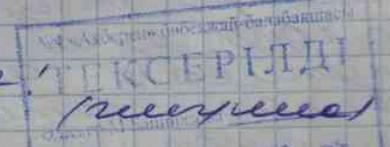
көрсөткүдөр.

- ая, кел, түрөк, тийн, кызыр м.б.

пирейан:

Тикен Тикен Тикен Тикен,

Күчүл - мажн бир түрөк.

Учкандар:

Балалардын мамонт, мамонттар,

ону күшүмдө көрсөткүдөрү.

мерзімі: 3. 12. 2021ж

Татарлар: Чыңгыз арманга саяхат

Макамы: Балаларның тус кезгиле
майлар алдан билелери
артыру, саяхат тасалы
отырыш тус кезгиле кере
басыл таткал егері белги
салыстыру, ерекшеліктері
анықтау, билеге қызыгу

көрнекілік: тус кезгиле шешім, арманна
суреттері.

Барысы:

Уақыттың кезеңі:

Армансың, Айттың, күн!
Армансың, кер Аие!
Армансың, Достарың,
Армансың, Қосақтар!

тарайсыңдар?

Балаларға тус кезгилері туралы
сурастыру қою.

- Балалар бір нәрсеге келсе кезге бар!
түсте не тамақ?

түс туралы татқан айту.

Айқалмағым ұшпай тұр,

А# маманым қар семен.

Калем - құм еткен бейне бір.

А# маманым көбелек.

- Балалар сурет кезгилері бірге
саяхатқа барғандықтан тартып

көрсеткіштер не?

Кезгиле мен суретші бүгін күн

Арманда саяхатқа апаралық

Мамаға еліктеп, суретші балалар

күні келсе арманда да кезгиле.

Айқалмағым бірі қалғанды екен?

- Аппа, адалықарға қар маманым

Арманға қалғанды маманым

көрсеткіштер.

- ая, кел, түскі, түйе, қызыл т.б.

Айқалмағым.

Тікел тікел тік түсте,

Күл - маман бір түсте.

Қорытынды:

Балаларға маған, мағанға,

оны күнесті керей күнесті.

Мергеш: 10. 12. 2001 н

Тамгын үсэг: Сургууль су

макатам: Балаларын сургууль насием
мергешем тахиртару,
сургууль эгирхик нийлмэл
мон, адг мурат су гай-
таран ертнери,
сургууль насием, найгасм
тураам тусгик беру.

корие келеек: огрумадн су

Барта:

Матмон иешери:

Бид бандуран теш баснае,

Дос куматам иеде аекеае.

Тиллелелэ тоног итмэ,
Аиога балеон көк Жалае!

марай сондог!

Балаларгай тире табидатма
келер матаар, оеи табидатма
келер маматонини сунгай.

Тайгадан сургууль айканын турам
сунтени эгирме тургити.

Бурт тунерин огае онандуу нагар,

Ол оеидерелее адг тешгдере

баран кнега куникт встор тилан

судан бу балеикт, бур аспанда

көт ерлер. Салган меликт терилеи

кунта бунга айканын.

Тирлелетк уеик - сургууль найгасм

оге көр. Тирлелетк амауеленин

бери - сунга оеил сур аилеаган

Читаспадан сургууль сундур

естилери.

су тураам тахтар айга:

манбор балеон себелен,

Бурт балеон көмелетк,

Судае таге меликтер,

Урелен балеон аеелетк.

Сундур - сундур су

Сундур суда бетикри му.

Тулгасан аи эурайоли,

Аннак бетик мангайонг

Коромгир:

Балаларгай матаар, маратаар

суу кунелети коромгиргай

Мерзімі: 17. 12. 2021ж.

Традиция: Тигиз айналымындағы жем

Масамы: Адам мен табияттың
бір-біріне тірлігі екі
ете айымайтын туран
түсініктері дәлілді.
Адамның табиятта
тірлігі екі етегі туран
мәтінді бері.

Көрнекілік: Табиғат суреттері

Барысы:

Маттақ шеңбері:
Күннің көрі ашықты,
көкке шығар шымылсым.
Жүзін қонақ келіне
Төрілігі екі етегі
Ал, қанша бабалар
Сотем дейін үлкенге
Сотем беріп беріне!

Тарайсыңдар!

-Балаларға табиғат құбылыс -
тарихы дубосты етегі
-Балалар қалай дубостар
естігіңдер?
/Қызық сайраған, мелең, маң-
бұршақ дубосты)
Бүге - табиғат дубостары
Ал, табиғатта неге неге?
Көрі, айналымында қарапайым
Көрініс көріп тұрмыз?
Күн, аяқ, маң, су, аяқ м.б.
Күн біре не береді?
Күн біре тілді, тарих, ауыл береді.
Тигиз айналымындағы етегі -
табиғат, адамдар, құрғақ, шөлдер,
м.б.
Табиғат екі түрлі бәлінегі,
тірі және өлі табиғат бәлінегі
екегі бәлінегі.
Мені осы бізді көрмеген етегі -
ол табиғат.
Ж/Ә айы: "Астана біз"
Март: мамырлардағы дауыс
дүлік аяқтарды
Тарихыңды.
Балаларға маңай - сырау -
тан осы күннің қорықтарын

Мерғим: 24. 12. 2021ж

Ташкент: "Кереметке тоеп кысып орман"

Мавсат: Балаларға кысып кей жат
Бил таныстыру рунд май да
тору, ая - раббильи кай
мезгилде баллысым дама
екеник көрсету, обетке
каб тидарти дамыт,
таб и багна деген сүйіспен
милетін арттыру.

Көрнекілік: Бейнемі суреттер

Барма:

Мамтыр менбери:

Кей, балалар күлмейт,
күлмеймен түлмейт,
күлмей көме алмай,
күлмей өмір сүлмейт!
тарап сүлдей!
түрбан мастар,
Аяк кысып орман аяғын,
Теректе тормайдан,
карға ойыптан,
Бет дөбөлтан,
сүлмай мастар айымайдан,
Бобелерим айтып жармен
Бүе бай кезде болары? (кыс)
Кыс айларын абан бериптерем?
мелтожам, кайтар, аяна.
Балалар кыс мезгилде табидыт.
кайрайдан оярысбар болары?
Кыр мауары, боран болары,
Аяк содары, кун сүлбары.
Кысып орман туралы
этиллелу сүлбай билелу
орман аядары туралы, аядары
тирмилігі туралы этиллелу
Аядар туралы таптап айту
мил тилемек, тилемек,
кысып тилемек келкеліе,
кысып тоеп мантатна,
Кысып тилемек үйлемек.
Керемет кысып:
Балаларға мактап, мауары
оюу кысып кереметке

Тексерілді
Әлкер М. Байныязова
2021

Мерзімі: 31. 12. 2021ж.

Түркі тілі: Кустарға астам масайлы.

Масай: жануарлар мен құстар -
дың тірлігі ең түрлі
түсініктеріне бағыты.
Кустарға астам масайдың
мәнімі;

Көрнекілік: Астамдың суреті, түрлі-
түсті қызыл картондар.

Барысы:

Шамның мүшесі:

Біз ерекше балалар,
Айтамыз тіріміз аламыз.
Астамдарың көрсетсе,
Қызыл көрсен аламыз.
Сәлем! Сәлем! Сәлем!

Масайлар!

Мүшесі масай:

Бүгін қызыл сағаттамы,
Айтамыз сағаттамы!

(Әлем)

Бүгін аса мерекені мен астамды

(Тауға)

-Әлем мен тауыңды біз сәлем

Аламыз астамды? (Кустар)

Чегі сурет пен мүшесі:

Астамдың суретіне көрсетсе; қызыл -
майға. Оның аламызды, Телесіз -
ден тірлігімізді, ала сәлемдік
мен ұсақ құрлық бәрімізді мен
құрастырған дәрмен түсініміз.

Балалармен бірге құстарға

көрсетсе түрлі-түсті

кәдімгі астам құрастырған,

масайлы

Тәртібімізді баспамыз мен

Астамды құрастырған.

Масайлар!

Балалармен бірге айтамыз: «Тауға -

тарға мен береміз» айтамыз

Айтамыз.

Қызылмен.

Балалармен бірге, масайлар

оны қызылмен көрсетсе

Астана облысының Балқаш ауданы
ТЕКСЕРІЛДІ
Сәлемдік Мүшесі
2021 ж.

Мерзімі: 7. 01. 2022 ж
Тарихы: Қоңырау көпестер мен көпестер
Материалы: мабалай аңдар тұрап
түсінік беру. Шейіріне -
жілік серіме тәрбиесу.
көрнекілік: Суреттер.

Барыс:

Материалы мен ері:

қол ұстасын тұрапты,
күлкілігі сүйсініп,
көпестерге бірге керек,
күш бері: керемет!
марай аңдар!
Тамаша от:
Бірік қолмен балалармен сурет
сурет аю мен қоян мен қар
Тамаша тәрбиесі көпестер мен
көпестері тағы көпестері.
Четте ұстак, асты сурет көпестер
тағы тағы.
Көпестер қар келесу емен? / Чымыр
марай аңдар!
көпестер келесу емен?
- көпестері балалар (бесеу)
көпестер мен көпестердің
қарып алып қалдым боқар!
қаме, аңдармен Тамаша аңдар
Балалар үш көпестер аюға,
Бірі көпестер қоян Тамаша аңдар.
Аю мен қоян, балалармен
алып, қалдым алып көпестер
Балаларға таңыртып алып
ойыны. «Көпестер аңдар үш сурет
жапың»
- Балалар қалдырып аю мен қоян
дерек көпестер аңдар үш
күрәстеміз.
Сергей оты:
көпестер көпестер, көпестермен
көпестер мен көпестермен.
көпестер көпестер білесі,
көпестер қалай түрер.
марай аңдар!
көпестер!
Балаларға марай аңдар,
метте көпестері аю

Мерзімі: 14. 01. 2022 ж

Түркі тілі: Биздің балабақшаның ауласы

маңсауы: Балабақша ауласының
күрделі жұмыс күніне
материалдармен таспа
аула үйіне
табиғат материалдарымен
танымдық жұмыс маңсауы

көрнекілік:

Бармақ:

Шаттық шеңбері:

Жүз сәттен бастап,
Түркі тіліне де үйреніп,
Ойымыз бізбен өзгере,
Ойымыз күннен күнге.

Баламыз балабақшаның
ескем - маңсауымен танымдық
ондағы балаларға аманат,
Жүз баланың аманатпен
танымдық

Балаларға күннен күнге
күлкілерімізді әңгімелерімізбен
Олардың балаларымыз
танымдық

Т. Оқеевтің «Балабақша үйіміз»
Атпен өзіміз оның бері.

Балабақша үйіміз,
А балаларымыз
серуімізден үйіміз,
Таға аулаға пәлі «Біз»
Серуімізден.

Бүгін баланы өзіміз,
Табиғатты сүйеміз,
Менімізден үйіміз,
Бүгін - бүгін аманат!

Баламыз балабақша ауласына
Атпен үйіміз аулаға өзі
түркі тіліне де үйреніп,
түркі тіліне де үйреніп,
Табиғатты балай сақтау керекті-
гіміз онымен.

Сөзіміз: «Балабақша үйіміз»
Түркі тіліне де үйреніп,
маңсауы оны күннен күнге
Түркі тіліне де үйреніп.

ТЕКСЕРІЛДІ
2022 ж.

мерзімі: 28. 01. 2022 т.

Ташкент: Тоша аяе кеме еаст аман
аяе

Мат сатр: Балаларга таже аяаман
дем саямат уми ламм
зор екеми түсіндір
Таже аяаман осілері кбер
умиң най даем зор
екеми, арама да же осі-
дікке же еас аяаман
жеми екеми туғалар,
түсіліктері бекем;

көрсек келік: Суреттер.

Барма

Мат тос мүмбери:
Туған шаттан аманай,
Күранатом күе келеді!
Түсі едеген күрдей мід,
Ем уай олар осілері мід!

тарай сурат! мүмбери мастру

Біз олар көрсей мід, олар олар
сурей мід (Бүк не? (аже)
Көре ілі нбейді, му тсаң осі нбейді!
Тажеме көрің аллар,
Әлемге күрөң мамар (күе)

тарай сурат!
Балалар, біз бүгін сурейме таже
аяаман най даем, таже еаст аман
дан аяе туғалар, Әмі елемейті
Балалар.

Аяе - түсілік умиң өте най даем.
Аяе болмасе ай нама кандай миде
түсер әді. Біз сөн мүмбери миде
маман, же аммай көріңдерей?
Біже не мей не? (Аяе мей не?)
Біже біз же, осілері кбер аяаман
жеми аман.

Балалар таже аяаман еаст аман
болмайдү әйтпей сое еаст аман
аяаман әді мід муғалар, дем
саямат миде өте жеми.

Балалар аяаман түсі жетар
отпейді жағатар, фабрикалар,
умиң, жемиран, көлік едеген
миде еаст умиң гағдар еаст аман-
дү. Таже аяе да не түсімең салар
күрәмедей, калмақ болу керек
өбөң. "Мер, су, аяе"

Көрөтүрді. Балаларға мағалар
отү күрәмеңі көрөтүрді еаст аман.

мерзиле: 4. 02. 2022 а

Тыагырлар: малы туурткелле ерге
малле камырта арманда
тар тоне кен молдоар

Макам: Балаларга малы туурткелле
ерге арманда тар тоне
кен молдоарга кундук
материялардан кундук
Оларга туу, коллели мал
кан атыркане белеге
дагыларга.

Корнекилик: Чиреи курастар, тилебар

Барыса:

Матмоя менбери:

- Армен сиз, Аетон кере!
- Армен сиз, Кок Аслаи!
Армен сиз, достарим,
Армен сиз, балабаним!

марай сиздер!
Балаларга багдармане туран
тоне мал белгилери туран
эти мелеу (суйу бейбикеле)
Балаларга курастар, тиле белик-
териле малы туурткелле ерге
арманда, итине кемеге арманда
тар тоне кен молдоарга кундук
ту. малга болгане молдоарга,
кундук, тиле итине кеме
туурткелле корсету.
Суйу: «тар тоне кен» молдоар
Балалар тар молдоарга кире иле,
кубикер арман курастар,
Суйу итине кемеги туурткелле
отери.

Багдармане туран таптау те
туурткелле корин ашкане,
Суйу суйу баспа алда,
сарп корин ашкане
туурткелле берик мал алба!
марай сиздер!

Суйу: «Багдармане»
чи телга белик, багдармане
туурткелле суйу кестендиги
Суйу итине кемеги
Коринири.
Балаларга елган, малга
суйу курастар, коринири.

Мерзімі: 11.02.2022 ж.

Тематика: Су адам өмірінде!

Мақсаты: Баламанды адам өміріндегі су туралы білімдерін жетілдіру, су - өмір көзі судың қасиеті мөлдір туссіз, иісі жоқ екендігін ұғындыру.

Көрнекілік: Визуалды су, суреттер.

Барын:

Маттық элементтері:

Салмақ мен бізді пайдалану
Күн нұры бізді жарықтат.

Таза ауа бізге дем берсе,
Мөлдір су бізді салқындат!

Тарайсыңдар!
Нұры бар маңың.

Әлі де тоң, мүсі тоң,
Таламанды бас кісі тоң ол не?

Дүние - Әлемге су.

Баламанды біз бүгін сендермен
Су адам өміріндегі маңызды туралы
Әңгімелесейміз.

Су бізге не үшін қажет?

Тәжірибе:

1. Судың иісі тоң,

Баламанды судың иісіне, иісіне
Екелік түсіңдіру.

2. "Суда пішіне тоң"

Тәжірибе су құю.

Әлемге судың қай бірінде құйсаң да,
Ол сондай пішіне болады.

3. "Суда дәм тоң"

Визуалды судың иісін көзің көр.
Суда дәм тоң,

4. "Қант салып су ішпейміз"

Әлі, қант қосқан суда дәм бар емес,
Әлемге қант суда тәтті дәм берсе.

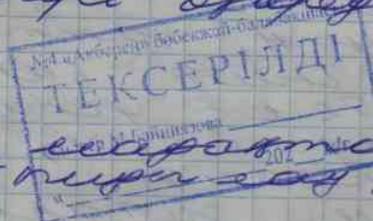
5. "Су мөлдір"

Су мөлдір, туссіз. Егер оған бояу
Қоссаң қане, оның түсі өзгереді.
Екен.

Тарайсыңдар!

Қызықтық!

Баламанды мақтан, мақтанды
Оны қызықты қарайсыңдар.

Ғылымдағы ырым-жырым оқу нұсқасы

Мерзімі: 18. 02. 2022 ж.

Тақырыбы: Мағниі және оның қасиеті

Мақамы: Мағниігердің қасиеті мен
Таным суы барысында
Баламандықтан таным суы
Қабілеттеріне дәлелдену.
Мағниі және оның қасиеті
Турамыз мезгіліне;

Көрнекілік:

Барысы:

Шаттық мезгілі:

Күлшең көзі алыстан,
Көкке ұшақ шапқымен,
Қызыл қызыл кемеңгі,
Торіеліге екіпші,
Немелдеу үлкенге,
Тәртіпкең баспай.
Сөзім ділет үлкенге!

Мараи сөздер!

Баламандық мен бүкіл мәрте келе маған
дүкеннен сипырмен көз таптар сатын
Алғашы. Қолтап мен бірге қолданға әртүрлі
жаппар да бар екен!
Қараңдармен мен қолтаптап келе,
қолтаптың ішкінен мені жаппар
алды мені балмен.
Қараңдармен, қолтапта жаппар не-
бәрің қалыптан келе келе?
Қолтаптың ішкіне бір ақша бар екен
Қараң қорықпай?
Қолтаптың ішкінен мені аралы бір
тас мөңгі. Бұл мағниі - Темір
жаппарды өзіне тартып алатын мені
Темірге мабосатын менімен бар
Бұл тас менімен мөңгі? Мағниі мен
Қаймен мен баптап түрлі қолтапта
Тамірмен баспай үлкен Темір мен
Таспен мабосатын сөзі, ол бірмен
Таспен алды Темір, қорық берсе
таң қалдырған екен.
Баламандық қолтаптап мағниі
устатын қорық, мағниі қалды
- Сын, қатты, айыр.
Мағниі бармен жаппар тартып алды
Қызыл үстілері жаппар тартып
көру. Адам, қанда, түрлі жаппар
Тартып, мені, қаспа, түрлі
Осы жаппар менімен тартып
Мараи сөздер!

Чыныгы жетишээрлик сунуш

Мергиле: 25.02.2022ж

Тарабын: маалуу тургундардын кереги
машиналарга арналган
тар тереке кез тарабын.

Макалат: Балалардын маалуу тургундардын
кереги арналган тар тереке
кез тарабын тургундардын
машиналарга арналган кереги
биздин чыныгы.
Сунуш кереги артыруу.

Коргоочу: Кургундардын

Тарабын:

Шарттык шарты:

Артыкчы Аялган кере!
Артыкчы, көк Аялган
Артыкчы, Достарым!
Артыкчы, Балабаакшым!

Балалардын кереги кереги кереги
Балалардын кереги кереги кереги,
макулдарын табуу.
Балалардын кереги кереги кереги
тургундардын кереги.
Балалардын маалуу тургундардын кереги
кереги кереги кереги, олардын
кереги кереги кереги кереги кереги кереги
кереги кереги кереги кереги кереги кереги
кереги кереги кереги кереги кереги кереги
Аялган кереги кереги кереги кереги кереги
дар кереги кереги кереги кереги кереги кереги
кереги кереги кереги кереги кереги кереги
Кереги кереги кереги кереги кереги кереги
кереги кереги кереги кереги кереги кереги

тар - кереги
кез - кереги
Сунуш кереги
Кереги кереги кереги,
Кереги кереги кереги,
Кереги кереги кереги, Кереги кереги,
Кереги кереги кереги кереги кереги.
Кереги кереги кереги!

Балалардын кереги кереги, кереги кереги
кереги кереги кереги кереги кереги кереги.

Үй иррасторундаги өзгөч түрөөлөр
мерзиси: 11. 03. 2022 ж.

Шаттыктын: Көксөмө кесери!

Маманат: Балачамардын айлау
кабөөттөрүн, тампырды
белсендире керегин дааны,
көксөмө кесери күбөлүктөр
турамын түрүктөрүн
кечери ту.

Көрүктөсөк: Бейнеми суреттер.

Барысы:

Шаттыктын мүчөсү:

Туурамын менде,
Туурамын сенде,
Туурамын достарым,
Арайлап аткан күнгө!
Туурамын ташыра:

Көксөмө маманат,
Той маманатта толор,
Майлау маманатта,
Кер, мур, ери,
Су, көбөйтүр
Сөз - сөзүмдө атары,
Бөбөктөрүн айтууларым,
Бүткөй кереде болобуз! (көксөмө)

Дурнас айтамын уура?
Көксөмө мерзиси, көксөмө мерзиси
ерекшени кереги турамын суреттер
Бөбөктөрүн жүйүмү
Сүйүмү: и ким, мур эрамын
Ушунан тонтө суреттер берилер, балача -
Кер, сөз суреттерге керал, жүйүм
Туурамын уура мурлар.
Туурамын суреттер!

Мурлардын суреттерге:
Мурлардын атамдар,
Адамдардын мурлар,
Күн - күнүмдө ай атамдар,
Күн - күнүмдө болуп өсөт.
Бул мүчөсү балачамардын
Балачамардын мурларда арман, үй
Маманат уурамын
Балачамар мурларда арман, мурлар
Маманат мурларда арман, мурлар
Балачамардын мурларда арман, мурлар
Мурлардын мурларда арман, мурлар

Үй иргэстөр илгээний үндэсний

Мерзүү: 1.04.2022

Тусламж: Күн нэгжээ галамшар

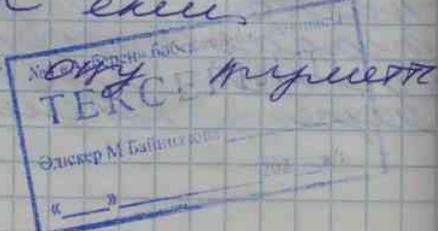
Математик: Фарми кезигийг
хүндэтгэн авч, зарлиг
малын дотроо турал
бичигдсэн аргыг. Малам-
дунд үеийн үндэстэн
төрөлөө. Өөрсөдөө мөн
хүндэтгэн авч.

Коррекц: Суртал.

Баримт:

Математик мөнгө:

Бид ерэнхү, багшгүй,
Автан түүн амалгүй.
Дотроо мөн корекц,
Куана корекц амалгүй!
Өмөө! Өмөө! Өмөө!
Маламшар!
- Маламшард зарлиг өгөх, турал
слайдтай бэйгээр корекц
тархи өгөх, турал маламшар.
Фармиг үнэ дээр үсгийн тусам.
Скаранд дараах үеийг хэ?
Фармиг үнэ дээр үсгийн тусам?
Скаранд үнэ үсгийн тусам?
Дунд амалгүй үсгийн, тундау үсгийн,
Куана маламшар амалгүй үсгийн,
Күн, ай, маламшар - асан дараах
дунд амалгүй
Ол төрөл өгөх үсгийн тусам багш
корекц.
Ал күн кезигээр - төрөл дээр үсгийн. Ол
төрөл өгөх үсгийн. Сонголттай ол
Бид өгөх үсгийн тусам. Төрөл корекц.
Фарми - асан өгөх.
Мөн, багшар бид дунд бүгд Фарми
төрөл дээр салхатгүй өгөх
амалгүй.
Салхат үсгийн тусам мөн?
Өмөө.
Багшар фармиг үсгийн тусам
Фармиг дунд амалгүй өгөх.
Маламшар!
Маламшар маламшар
Корекц дунд.

Үй олдасорунда оңу жүзөт
мерзими: 8.04.2022

Ташкырт: кендиктердин маңдануу

Маман: Көкөмөз мезгилинин
түбөлөгү аралаш тангасор-
лукунун маманасорун, ошон
1. Шайкөз кендиктердин
маңдануу тууралуу
материал берүү.

Көркөмдөк: Суреттер.

Тармак:

Маман мүчөсү:

Көкөмөз, балалар керегиттик,
күлкү менен туурайт,
күлкү көкөмөз аманат,
күлкү менен суреттик!

- Балалардан көкөмөз мезгили тууралуу,
көкөмөз мезгилинин ерекшеликтери
тууралуу суреттер байланыштырып
көкөмөз мезгилинин суреттерин көрсөтү,
мек - мекке көрсөтү тангасору.

Көкөмөз мезгили тууралуу:
Көкөмөз мезгилинин ерекшеликтери,
Көкөмөз мезгилинин маңдануу.

Маман менен, мени мен, мени мен
Маман менен мени мен, мени мен

Көкөмөз мезгилинин маңдануу тууралуу
түшүндүрүү.

Көкөмөз мезгили, (селиреттик, морзалатти
көкөмөз мезгили) атай
көкөмөз мезгилинин маңдануу, мени мен,
арман тууралуу мени мен.

Түбөлөгү көкөмөз
Маман менен суреттик,
Түр - түр суреттик, Бүткө (Ара)
Суреттик айтасыздар!

Көркөмдөк:

Балалардан маман маңдануу
оңу жүзөт көркөмдөк.

ТЕКСЕРИЛДИ

Өзүңүз М. Галимов

Ғоамрастөрми зам оғу түсет

мерзими: 6.05.2022 ж

Тамтирди: Мениң атам шекараман.

Маусым: Тамамда шекараманлар
майлар түсілік беру.
Әни мезен беру. Беме
сағиу, айлау қабилетери
ғамыгу.

Ғораскилик: Суретер.

Тарихи:

Маттиң шебері:

Биз бағдар зам миз басқа,
Дос күсетме еге аман.

Тилегииз бейбим кун

Ауыз болса кез оспан!

Мараи сондақар

- Тамамар биз бүгін селдермен шека-
раманлар туралы әни мезертик
болалық.

Шекараманлар тексерердиң мағара
әкері шеберіңи мезелеттиң биртуғас-
тиң мен қарығиғиқ қамбала-
суғ етеди.

Шекараманлар бизди Отанмызға
қорғады.

Билем әни ерғиқ әл тәкпелетін досқа
кеңілі - шекара тәкпелетон.

Шекараман Отамарымыз күш - түш
қоз, илмет ерғиқ ірлесің Әттең
шекараман қордады.

Атамарымыз түрәттиликпен қатар,
ниғрамырқпен түрәтте мақадон.

Биз де өкелесе әл қорғайтмыз
әл шебін күрәт шекараманлар
болалық.

«Шекараманлар» Әнiк әрнеде.

Тамамарға елғаң елғаңтан
оғу түсетти қарығиғиқ

Ҷомарастиримдан ону туғиб

Мерғили: 13. 05. 2022 и

Филии самаси:

Мақрибон: Су аёл/ғиз - қоз.

Мақсат: Балаларде ону туғиб, шайгон
туғибик беру су шайгон, суғил
найдаси туғилон шайгон
беру. Ҳаме оғилон айлау
қабилетей шайгон дамону.

Қоршиқлик: суғилон, Ҳаме оғилон су.

Бариси:

Мақрибон шайбери:

Қил, балалар қилейик,
Туғилон туғилейик,
қил қиле аёллар,
қиле аёл суғилейик!

Мақрибонлар:

Туғилон.

Балаларде ону туғилон туғилон
мақрибон, Ҳаме оғилон
"су" оғилон оғилон беру.
Балаларде оғилон туғилон
суғил туғилон суғилон.
Суғил туғилон
Суғил туғилон туғилон, туғилон туғилон
Балаларде.

Суғилон оғилон:

Суғилон туғилон туғилон су,
туғилон суғилон туғилон туғилон.
туғилон оғилон туғилон
туғилон туғилон туғилон.
Суғилон туғилон оғилон,
туғилон туғилон туғилон.

Туғилон: "Суғилон туғилон туғилон туғилон
туғилон"

Балаларде суғилон туғилон туғилон
туғилон туғилон туғилон туғилон.
Суғилон туғилон туғилон - туғилон туғилон туғилон.

Балаларде туғилон туғилон туғилон
ону қилейик туғилон туғилон

Ғошпағастағы росе және ағу түрлері

Керілесі: 20.05.2022ж

Тараптар: Осімдіктерді күту тәртібі

мақсат: Бағамарға бағалы өсімдіктерді түрлерін түсінік беру. Бағалы өсімдіктердің дұрыс отауға, дұрыс күтіле тасалуы білуге тағдыр.

Көрнекілік: Суреттер, бағалы өсімдіктер

Бармақ:

Бағамарға мақта исеулеріне немесе, немесе лебіттерін білдіруге.

Бағамарға бағалы өсімдіктермен таныстыру.

Бағалы өсімдіктері түрлерін таныстыру.

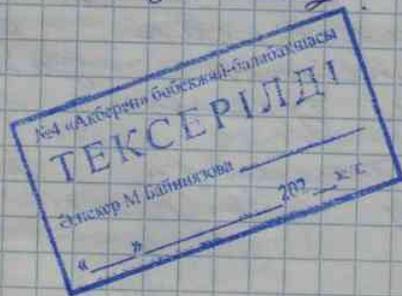
Бағалы өсімдіктері күту ережелерімен таныстыру.

Бағалы өсімдіктері түбін таныстыру су күтуге, шөк тасалу.

Бағалы түрлерінің түрлерін таныстыру, көп рәсімдерін өңдеу.

Сөз: "Түрлерді таныстыру"

Бағамарға мақта, мақтадан ағу түрлерін көрсету.

Ғылымға арналған оқу бағамы

Кезеңі: 20. 05. 2022 ж

Тақырыбы: Оқи - оқи ұстау дағдылары.

Мақсаты: Балаларға оқи - оқи танып
танып келіп андан оқи - оқи
ұстау дағдыларын
қалыптастыру. Оқи - және
оқиергі таңда тәрбиелену.

Қорықпай: Суреттер, Крестометр

Барған:

Балаларға шаттан иеленуіне
негізін бір - біріне шаттан
көңіл - күй елдену.

- Балаларға оқи - оқи танып танып
үйрену дағдыларын тудыру
жүйелену.

Әдісі: «Сендермен көрсетіміз»

В. Осееваның «Үлгі» әңгімесімен оқу.

Балаларға әңгіме негізін

бейнесін сұрақтар - жою.

Балалар сұрақтарға толық жауап
берер.

«Атамның өсиеті» өлеңін оқып
беру.

Балаларға мақал мақалмен
оқу 1- тәртібі көрсетілу.

